

FAITHFUL MEN · ISANG AKLATAN NG MGA KLASIKONG
KRISTIYANO

Pagsasanay sa Pagdalaw: Aklat ng Mag-aaral

*Pagsasanay sa mga Kaanib upang Makadalaw nang Mabisa sa
mga Tahanan*

Visitation Training: Student's Manual

O. J. (Jean) Gibson

Isinalin sa Tagalog mula sa orihinal na Ingles

Faithful Men

PlymouthBrethren.org · KEE Philippine Missions

Orihinal na pamagat sa Ingles: *Visitation Training: Student's Manual*, ni O. J. (Jean) Gibson.

Orihinal na edisyon: A ministry of Fairhaven Bible Chapel, San Leandro, California (no date printed).

Inilathala nang may pahintulot ni O. J. (Jean) Gibson. Ang karapatang-ari ay hawak ng Fairhaven Bible Chapel, San Leandro, California.

Published by permission of O. J. (Jean) Gibson. Copyright is held by Fairhaven Bible Chapel, San Leandro, California.

Salin sa Tagalog, 2026. Ang mga sipi mula sa Kasulatan ay isinalin mula sa edisyong Ingles ng aklat na ito; ang mga talata ay maaaring basahin sa Ang Dating Biblia.

Faithful Men, mula sa PlymouthBrethren.org at KEE Philippine Missions. Libreng basahin at ibahagi; huwag ipagbili.

“Ang mga bagay na iyong narinig sa akin sa harap ng maraming saksi, ay ipagkatiwala mo sa mga taong tapat, na makapagtuturo naman sa iba.” (2 Timoteo 2:2)

Iskedyul ng Kurso

Petsa	Takdang-Gawain	Talatang Isasaulo	Susing Tanong	Paraan ng Pamumuhay
Linggo 1	BASAHIN: Pastoral at Ebanghelistikong Pagdalaw	Buhay na Walang Hanggan: Juan 10:10b; Juan 5:24; Juan 3:16; Roma 5:8	Maaari mo bang ibahagi sa akin kung paano ka naging Cristiano?	Manalangin, isulat ang pangalan ng isang kakilalang hindi pa ligtas
Linggo 2	BASAHIN: Mga Layunin at Saloobin sa Pagdalaw IHANDA: Unang burador ng iyong patotoo.	Ano ang Kasalanan? Roma 3:23; Isaias 53:6	“Nakarating ka na ba sa punto na masasabi mo nang tiyak na kung mamamatay ka ngayon, pupunta ka sa Langit?”	Magsimula ng pakikipag- usap sa isang taong hindi pa ligtas
Linggo 3	BASAHIN: Pagkamit ng Karapatang Mapakinggan	Kamatayan/Pagkahiwalay: Roma 6:23; Apocalipsis 20:14-15	“Kung mamamatay ka ngayon at harap sa Diyos at sasabihin Niya, “Bakit kita papapasukin sa Aking Langit?” ano ang isasagot mo?”	Ipagtapat sa Diyos ang mga takot, patuloy na abutin ang iba
Linggo 4	BASAHIN: Pagsisimula at Paglipat ng Paksa	Kailangang Magsisi: Mga Gawa 3:19; Isaias 55:7	“Maaari ko bang ibahagi sa iyo ang isang bagay na lubusang bumago sa aking buhay?”	Ibahagi ang iyong patotoo sa isang tao
Apendise A	PAGSASADULA (ROLE PLAY): Paglipat ng Paksa at Pagsisimula Walang Lektura Pang-kwartar na Pagsusulit	Ang kamatayan ni Cristo bilang kahalili, ang muling pagkabuhay. 1 Pedro 2:24; 1 Pedro 3:18	“Sa iyong palagay, ano ang pinakamalaking pagbabagong nais ng Panginoong Jesus na mangyari sa ating buhay?”	Ipaliwanag ang Ebanghelyo sa isang tao
Apendise B	Walang Lektura. Ipasa ang nakasulat na	Linggo ng Pagbabalik-aral		Ibahagi ang patotoo sa

Petsa	Takdang-Gawain	Talatang Isasaulo	Susing Tanong	Paraan ng Pamumuhay
	Personal na Patotoo at magbalik-aral			isang kakilala
Linggo 5	BASAHIN: Ang Tawag na Magpatotoo	Ang Diyos na Naging Tao: Juan 1:1, 14; 1 Timoteo 2:5	“Sa iyong kaugnayan sa Diyos, ano sa palagay mo ang pinakamalaki mong pangangailangan?”	Ibahagi ang patotoo sa isang kamag-anak
Linggo 6	BASAHIN: Ang Alok ng Ebanghelyo ay Kailangan	Biyaya, hindi gawa. Efeso 2:8-9; Tito 3:5	“Kung isang taon na lamang ang natitira sa buhay mo, anong mga pagbabago ang gagawin mo sa iyong buhay?”	
Linggo 7	BASAHIN: Ang Alok ng Ebanghelyo ay Makatarungan	Unawain ang Ebanghelyo: 1 Corinto 15:3-4; 1 Juan 5:11-12		Magdala ng isang kakilala sa iglesya
Linggo 8	BASAHIN: Ang Alok ng Ebanghelyo ay Dapat Tanggapin	Tanggapin si Cristo: Juan 1:12; Apocalipsis 3:20	“Sa anong paraan mo nais maglingkod sa Panginoon at sa Kanyang bayan?”	Ibahagi ang Ebanghelyo sa isang tao bawat linggo
Linggo 9	BASAHIN: Pagharap sa mga Pagtutol	Pasakop sa Panginoon: Roma 10:9-10; Filipos 2:10-11	Wala	Layuning akayin ang isang tao kay Cristo ngayong taon
Linggo 10	BASAHIN: Pagtatanong nang Mabisa	Babala sa mga Tumatanggi: Juan 3:36; 2 Tesalonica 1:8-9	Wala	Ibahagi ang Ebanghelyo sa isang tao bawat linggo
Linggo 11	BASAHIN: Pagtatago at Pag-iwas	Alamin at balikan ang lahat ng talata ng Ebanghelyo, ang balangkas at mga susing tanong	Wala	Ibahagi ang Ebanghelyo

Petsa	Takdang-Gawain	Talatang Isasaulo	Susing Tanong	Paraan ng Pamumuhay
Linggo 12	BASAHIN: Pagpapalakas ng Loob ng Iba	Wala	Wala	Ibahagi ang Ebanghelyo sa isang tao bawat linggo
Linggo 13	BASAHIN: Pagsusuri at Pagbibigay ng Direksiyon	Wala	Wala	Patuloy na ibahagi ang Ebanghelyo
Linggo 14	BASAHIN: Paggamit ng Salita	Wala	Wala	Suriin ang mga pagsisikap hanggang ngayon at alamin kung saan kailangang magpabuti

Pangako at mga Takdang-Gawain

Pangako sa Pagsasanay sa Pagdalaw

Hindi kami humihingi ng mga boluntaryo para sa pagdalaw. Tanging ang mga inaprubahan ng pamunuan ng Pagsasanay sa Pagdalaw at nakatutugon sa tiyak na mga kuwalipikasyon ang pinahihintulatang dumalaw. Ang mga sumusunod ang isinasaalang-alang sa pag-aapruha:

- May sakripisyong pagtatalaga kay Cristo sa araw-araw na pamumuhay.
- May pagnanais na maglingkod sa iba sa Kanyang Pangalan.
- Buong-pusong nakatalaga sa pagsasanay sa buong panahon nito, na may layuning ibahagi rin ang pagsasanay na ito sa iba.
- Inirerekomenda. Mag-aplay para sa pagsasanay at maaprubahan ng pamunuan ng pagsasanay.
- Handang gumugol ng hindi bababa sa 2 oras bawat linggo sa paghahanda para sa klase.

Kapag naaprubahan na, inaasahan namin ang mga sumusunod mula sa mga tagapagsanay at mga nagsasanay:

- Nasa oras at regular na pagdalo.
- Pagsasaulo (mga talata at mga susing tanong).
- Mga takdang babasahin.
- Mga takdang-gawain sa pagpapatotoo (pagbabahagi kay Cristo bilang paraan ng pamumuhay sa labas ng klase o ng mga pagdalaw sa tahanan).
- Paggalang at pakikinig sa mga nagtuturo o nagsasanay. Nangangahulugan ito ng pakikinig at pakikilahok sa klase at sa mga pagdalaw. Nangangahulugan din ito na ang anumang puna o reklamo ay sasabihin lamang sa mga namumuno at hindi sa ibang tao.

Kung palagi kang nahuhuli, hindi regular sa pagdalo, o hindi gumagawa ng pagsasaulo o ng iba pang takdang-aralin, hihilingin sa iyo na kunin ang kurso sa ibang panahon. Ang aming pagsasanay ay nakasalalay sa pakikipagtulungan sa bagay na ito. Kung may biglang pangyayaring hindi inaasahan at lubhang mahalaga, ipaalam sa Kalihim ng Pagdalaw na kailangan mong lumiban. Dapat itong kumpirmahin sa opisina bago mag-2:00 ng hapon sa araw ng pagdalaw. Kailangan ang ganitong paggalang upang maisaayos ang mga pagdalaw at ang mga grupo.

Ang Aking Pangako

Sa darating na panahon ng pagsasanay para sa pagdalaw, ginagawa ko ang sumusunod na pangako sa harap ng Panginoon at kasama ng mga mananampalatayang naglalaan ng kanilang oras at pagsisikap upang ibahagi sa akin ang kanilang karanasan. Sa tulong ng Diyos:

1. *Tatapusin ko* ang pagsasanay at hindi ako hihinto maliban kung kailanganin dahil sa kalusugan o iba pang biglang pangyayari (2 Timoteo 4:7).
2. Darating ako *nang mas maaga* hangga't maaari at tapat na *nasa oras*, upang hindi magambala ang pagsasanay dahil sa pagkaabala na dulot ng nahuling pagdating (Eclesiastes 3:1, Awit 119:60).
3. *Masigasig kong ihahanda* ang aking mga takdang-gawain sa pagsasaulo o sa mga babasahin, gaya ng sa alinmang mahalagang klase (Kawikaan 18:9).
4. Itinatalaga ko ang aking sarili na *makibahagi sa iba* sa kanilang pagsasanay kapag natapos ko na ang aking sariling pagsasanay (Roma 15:26-27).

Ginagawa ko ito na para sa Panginoong Jesus at hindi para sa mga tao, sapagkat Siya ang dahilan ng pagsisikap na ito.

Lagda

Petsa

Lagdaan ito at ilagay sa harapan ng iyong kuwaderno bilang palaging paalala. Ito ay sa pagitan mo at ng Panginoon (Awit 15:4b).

Mga Pananagutan ng mga Nagsasanay

Ang Aming Layunin: Magsanay sa mabisang pagdalaw sa tahanan bilang isang anyo ng paglilingkod Cristiano, kasama ang ebanghelistiko at pastoral na mga pagdalaw. Nais naming hamunin ang mga mananampalataya na ibahagi ang buhay na mayroon sila kay Cristo bilang regular na paraan ng pamumuhay.

Kapartner sa Panalangin: Ang bawat isa ay makikipagpares sa isa pang kaklase para sa suporta sa panalangin, tulong at paghamon. Dapat silang mag-usap nang *hindi bababa* sa isang beses bawat linggo.

Pagsusuri: Itatala namin ang iyong pagdalo, pagsasaulo, mga takdang babasahin, marka sa mga pagsusulit, at mga ulat ng pagdalaw. Nais naming subaybayan ang iyong pag-unlad sa pagsasanay. Kung hindi mo matapos ang iyong mga takdang-gawain o hindi makasabay sa pag-unlad, kakausapin ka namin tungkol sa posibilidad na kunin ang kurso sa ibang panahon.

Pagsasadula (Role Play): Hihilingin namin sa ilan sa inyo na makilahok sa mga kunwaring sesyon upang ipakita ang mga bahagi ng pagsasanay.

Mga Patotoo: Nais naming tulungan kang buuin ang iyong pagpapahayag tungkol kay Cristo sa anyong kasingikli ng isang minuto o kasinghaba ng sampung minuto. Dapat kang magkaroon ng pagkakataong ibahagi ito sa iba.

Pag-aaral ng Aklat: Gigisingin ng mga ito ang iyong pag-iisip. Ang aming mga tanong ay ginawa upang tulungan kang isabuhay ang mga katotohanang inilalahad.

Pagbabahagi Bilang Paraan ng Pamumuhay: Kulang ang anumang pagsasanay na isinasagawa lamang nang isang gabi bawat linggo. Ang mga ulat tungkol sa paraan ng pamumuhay ay ginawa upang pasiglahin ang iyong personal na gawain sa buong linggo.

Mga Takdang-Gawain sa Pagpapatotoo Bilang Paraan ng Pamumuhay

Isa sa mga dahilan kung bakit hindi lumalago ang mga lokal na iglesia ay dahil hindi lamang naaabot ng mga mananampalataya ang mga hindi pa ligtas na kakilala na nila, at hindi rin sila masigasig na naghahanap ng mga bagong makikilala. May nagsabi, tungkol sa buhay at kinabukasan ng anumang iglesia, “mag-ebanghelyo o maging fossil”. Napatunayan itong totoo nang paulit-ulit. Magiging totoo rin ito sa inyong lokal na iglesia. Kaya napakahalaga na hindi lamang matutuhan, kundi palagiang isagawa ang pagpapatotoo bilang paraan ng pamumuhay. Ang iyong pagsasanay sa pagbabahagi ng Ebanghelyo ay ginawa upang tulungan kang magpatotoo para kay Cristo kung saan ka nakatira, nagtatrabaho, nag-aaral, o saanman. Ang pagpapahayag kay Cristo sa iba at ang pagbabahagi ng mabuting balita kung paano mo natagpuan ang buhay na walang hanggan sa Kanya ay dapat maging *paraan ng pamumuhay* pitong araw sa isang linggo.

Ipanalangin na buksan ng Diyos ang mga pagkakataon upang ikaw ay makapagpatotoo at bigyan ka ng mga “banal na pagtatagpo”. Dapat kang umasa, at dapat mo itong pagsikapan. Pansinin ang mga sumusunod na hakbang:

MANALANGIN na akayin ka ng Diyos sa kahit isang tao man lamang na mapagbabahagian mo ng iyong pananampalataya. *Isulat* ang pangalang pumasok sa iyong isip. Ilista sa iyong kuwaderno ang mga sitwasyon sa iyong lingguhang iskedyul na maaaring magbukas ng pagkakataong magpatotoo (kumain ng tanghalian kasama ang isang katrabaho o kapwa mag-aaral, dumalaw sa isang kamag-anak o kaibigan, o kahit makipagkuwentuhan sa isang hindi kakilala).

“Marami sa mga nakarinig ng Salita ang sumampalataya...” Mga Gawa 4:4

MAGSIMULA ng pakikipag-usap sa isang taong hindi pa ligtas na hindi mo gaanong kilala o hindi mo kilala. Gumawa ng kabutihan, magpakita ng malasakit, at kilalanin ang taong iyon sa pamamagitan ng “pagtatayo ng tulay” ng pagkakaunawaan, kahit hindi ka pa nagsisimula sa paglalahad ng Ebanghelyo.

IPAGTAPAT sa Diyos ang iyong mga takot tungkol sa pagpapatotoo at angkinin ang Kanyang lakas upang magpatuloy. Pagtagumpayan ang “takot sa tao” (Kawikaan 29:25).

ITATAG nang sapat ang iyong tulay sa isang tao upang maibahagi mo ang iyong patotoo, sapagkat nakamit mo na ang karapatang mapakinggan.

IPALIWANAG NANG BUO ang kahit isang bahagi man lamang ng Ebanghelyo sa isang tao, gamit ang isang maliit na Bagong Tipan o isang tract, at maikling ibalangkas ang Ebanghelyo para sa kanila sa isang malinis na papel. Manalangin nang mas taimtim araw-araw para sa mga banal na pagtatagpo.

IBAHAGI ANG IYONG PATOTOO sa isang waitress, tindera, barbero, manikurista, tagapag-gasolina, o katulad na tao. Magtakda para sa iyong sarili ng pinakamababang bilang ng pakikipag-usap sa iba tungkol kay Cristo bawat linggo.

IBAHAGI ANG IYONG PATOTOO at ang Ebanghelyo sa isang *kamag-anak*. Kung hindi mo ito magagawa sa ibang paraan, gamitin ang telepono o sumulat ng liham. Ipakita rin ang iyong malasakit sa kanila sa ibang paraan bukod sa pagpapatotoo.

IBAHAGI ANG EBANGHELYO sa isang tao sa pagdalaw sa tahanan. Halimbawa, maaari kang dumalaw sa isang kapitbahay, o sa isang kaibigan mula sa paaralan o trabaho.

ISAMA ang isa sa iyong mga kakilala sa isang pag-aaral ng Biblia sa tahanan o sa isang pagtitipon ng iglesia. O dalhin sila sa iyong sariling tahanan at doon magbahagi sa kanila.

DUMAING SA DIYOS na pahintulutan kang maakay ang isang tao kay Cristo sa pamamagitan ng iyong patotoo sa susunod na pitong buwan. Isulat sa papel ang anumang hadlang at magpasyang bunutin ang mga ito.

Ulat ng Pagpapatotoo Bilang Paraan ng Pamumuhay

Ang Iyong Pangalan:

Petsa:

Ang Kanyang Pangalan:

Telepono:

Tirahan:

Ano ang ginawa mo?

Paano siya tumugon?

Anong pagsubaybay ang balak mong isaayos?

Panalangin at Pagdalaw

Walang bagay na magiging maayos kung walang panalangin. Totoo ito sa mabisang pagdalaw. Sinabi ni Pablo sa mga taga-Colosas, “hindi kami naglililikat ng panalangin para sa inyo”, (Colosas 1:9). Sinabi niya sa mga taga-Tesalonica, “Magsipanalangin kayong walang patid” (1 Tesalonica 5:17). Nakiusap siya sa kanila na ipanalangin ang kanyang paglilingkod (1 Tesalonica 5:25, 2 Tesalonica 3:1). Ipinanalangin niya ang di-mabilang na mga mananampalataya sa maraming iglesya. Ipinanalangin niya ang mga hindi pa ligtas, maging ang isang buong bansa (Roma 10:1). Ang Panginoong Jesus ay laging taong mapanalanginin. Patuloy pa rin Siyang namamagitan para sa atin (Hebreo 7:25, Roma 8:34), gayundin ang Espiritu.

Kaya sa pagdalaw, manalangin bago at pagkatapos. Tayo ay nasa isang espirituwal na pakikidigma (Efeso 6:12). Dapat nating malaman at sundin ang mga batas ng panalangin. Kabilang dito ang pananampalataya, pagtitiyaga, ang kalooban ng Diyos, ang Pangalan ni Jesus at ang ating sariling espirituwal na kalagayan.

Maging tiyak kapag nananalangin (mga pangalan, mga sitwasyong kailangang mabago). Para sa mga hindi pa ligtas, ipanalangin na sila ay mahikayat na kilalanin ang kanilang kasalanan, mapalaya mula sa pang-aapi ng mga demonyo, sa espirituwal na pagkabulag, at sa mapait o di-mapagpatawad na saloobin. Huwag lamang manalangin ng, “Panginoon, ilitas Mo po sila”. Ang mga bata ay hindi kailanman humihingi ng mga bagay nang pangkalahatan, “ibigay mo sa akin ang mabuti para sa akin”. Tiyak sila at mapilit. Ganito rin dapat ang mga anak ng Diyos.

“At sumagot si Jesus at sinabi sa kanya, “Ano ang ibig mong gawin Ko sa iyo?” Sinabi sa Kanya ng bulag, “Rabboni, na ako’y makakita.” Marcos 10:51

Magkaroon ng kapartner sa panalangin habang nasa pagsasanay sa pagdalaw. Mag-usap kayo bawat linggo sa telepono o nang personal. Ipanalangin ang isa’t isa at ang mga dinalaw na ninyo o dadalawin pa.

Pormularyo ng Pagtupad sa Takdang-Gawain

Pangalan

Petsa

Ikaw ba ay Nasa Oras?

1. Isulat ang mga talatang isasaulo at mga susing tanong.
2. Binasa mo ba ang iyong takdang aralin para sa linggong ito?
3. Ibinahagi mo ba si Cristo ngayong linggo at nagpasa ng ulat tungkol sa Paraan ng Pamumuhay?
4. Nakausap mo ba ang iyong kapartner sa panalangin?
5. Iba pang takdang-gawain, kung mayroon? (mga aklat, atbp.).

Pakiwasto ang mga talata ayon sa iyong salin ng Biblia, at suriin ang mga Susing Tanong bago mo ipasa ang papel na ito.

Mga Payo sa Pagdalaw sa Ospital

- Upang makapasok sa ospital, sabihin lamang na ikaw ay isang ministro ng Ebanghelyo. Ang isang ministro ay maaaring dumalaw anumang oras. Maliban sa mga emergency, mas mainam ang hapon at gabi. Ang mga test, X-ray, at therapy ay karaniwang ginagawa sa umaga.
- Laging bumasa ng maikling bahagi ng Kasulatan at manalangin. Kadalasan, nagdudulot ng natatanging aliw at init ng pagmamahal ang paghawak sa kamay ng pasyente o ang “pagpapatong ng kamay sa kanya”. Iwasan ang malamig at pormal na pakikitungo, at huwag magmukhang balisa at nababagabag.

“...Ako’y nagkasakit at dinalaw ninyo Ako...” Mateo 25:36

- Gawing maikli ang iyong pagdalaw. Ang mahabang pagdalaw ay maaaring makasama, nakapapagod at halos hindi matiis ng isang taong may sakit.
- Huwag pag-usapan kasama ng pasyente ang kanyang mga problemang pangkatawan, at huwag kailanman magbigay ng negatibong puna tungkol sa kanyang itsura.
- Kung bibigyan ka ng Panginoon ng pananampalataya, ipanalangin ang paggaling ng pasyente. Ang ating Diyos ay Diyos ng mga himala, at hindi natin dapat limitahan ang Kanyang kapangyarihan. Higit sa lahat, tulungan ang pasyente na madama ang presensiya ng Dakilang Manggagamot sa tabi ng kanyang higaan.

- Kahit ang pasyente ay comatose, huwag pag-usapan ang anumang hindi niya dapat marinig. Alam na kung minsan ang mga taong comatose ay nakaririnig at nakauunawa sa sinasabi sa loob ng silid, kahit hindi sila makapagsalita.
- Sikaping maging masayahin at positibo.
- Huwag umupo sa kama o gumawa ng anumang bagay na maaaring makaistorbo o makabalisa sa pasyente.
- Maging handang gumawa ng anumang paglilingkod na naaangkop at ayon sa mga patakaran ng ospital.
- Huwag kailanman ilabas ang anumang lihim na ipinagtapat sa iyo ng pasyente.

Personal na Patotoo

Pagsapit ng ikalawang linggo, dapat mo nang simulan ang paghahanda, *nang nakasulat*, ng iyong patotoo. Isasalaysay nito kung paano mo nakilala ang Panginoong Jesus bilang iyong Tagapagligtas.

Sa ikatlong linggo, *ipapasa* mo ito sa Coordinator o Direktor ng Programa ng Pagdalaw para sa mga mungkahi. Ibabalik ito sa iyo. Balikan at baguhin ito ayon sa mga mungkahi. Isulat sa mga 3x5 card ang mga pangunahing kaisipan.

Bago ang ikalimang linggo, dapat handa ka nang magbigay ng pasalitang patotoo sa klase na hindi hihigit sa 10 minuto, gamit lamang ang mga 3x5 card, nang hindi nagbabasa. Tingnan sa mata ang iyong mga tagapakinig (dalawa o tatlong tao), na ibinibigay ang iyong patotoo na para bang sa isang tagapakinig na hindi pa nananampalataya. Sabihin sa kanila “kung paano binago ni Cristo ang aking buhay”.

Susuriin ang iyong patotoo (at ibabalik sa iyo) ayon sa linaw, paninindigan, at pagsunod sa iminungkahing paraan. Tandaang huwag gumugol ng maraming oras sa *bago*. Maging malinaw sa *paano*. Isalaysay ang mga pagbabagong maaaring mahalaga sa iba sa *pagkatapos*.

Paghahanda ng Personal na Patotoo

Ang hukuman ang karaniwang lugar para sa mga salitang tulad ng “saksi, “magpatotoo” at “patotoo”. Sa hukuman ng sanlibutang ito ginagamit ang mga salita ring ito para sa mga mananampalataya kay Cristo habang sila ay sumasaksi, nagpapatotoo o nagpapahayag ng kanilang pananampalataya kay Jesu-Cristo bilang kanilang Panginoon at Tagapagligtas. Inutusan ni Pablo ang kanyang batang alagad na si Timoteo, “Panghawakan mo ang buhay na walang hanggan na doon ka tinawag, at ginawa mo ang mabuting pagpapahayag sa harap ng maraming saksi. Iniuutos ko sa iyo sa harapan ng Diyos, na nagbibigay-buhay sa lahat ng bagay, at ni Cristo Jesus, na nagpatotoo ng mabuting pagpapahayag sa harap ni Poncio Pilato” (1 Timoteo 6:12-13 NASB). Ang pagpapahayag kay Cristo sa harap ng iba ay isang dakilang pribilehiyo na maaaring gamitin ng Diyos upang dalhin ang iba sa Kanyang Sarili. Maaari rin itong maging dahilan ng pag-uusig at maging ng kamatayan. Ang mga salitang “saksi” at “magpatotoo” ay salin ng isang salita sa Biblia na kaugnay ng salitang Ingles na “martyr” (martir). Ginamit ito sa ganitong kahulugan sa Kasulatan (Apocalipsis 2:13) nang ang mga mananampalataya ay nagpatotoo sa kanilang pananampalataya hanggang kamatayan.

Malinaw ang Panginoon sa Kanyang pagtawag sa Kanyang mga tagasunod na maging tapat at hayag tungkol sa kanilang kaugnayan sa Kanya. “Ang bawat kumilala sa Akin sa harap ng mga tao, siya rin naman ay kikilalanin ng Anak ng Tao sa harap ng mga anghel ng Diyos” (Lucas 12:8; ihambing sa Mateo 10:32). Ang pagbubuka ng ating bibig sa harap ng iba ay iniuugnay maging sa kaligtasan mismo. “Kung ipahahayag mo ng iyong bibig na si Jesus ay Panginoon, at sasampalataya ka sa iyong puso na Siya’y binuhay ng Diyos mula sa mga patay, ikaw ay maliligtas” (Roma 10:9 NASB). Ang ating katapatan sa Panginoong Jesus ay hindi dapat maging lihim.

Nilalaman

Ang mabuting patotoo ay may dalawang sangkap. Una, kailangang may tuwirang pagpapatunay ng isang katotohanan mula sa sariling karanasan. Sinabi ni Ananias kay Saulo ng Tarso nang siya ay manampalataya, “Ikaw ay magiging saksi Niya sa lahat ng tao tungkol sa mga bagay na iyong nakita at narinig” (Mga Gawa 22:15). Ang mabuting saksi ay nagsasalita tungkol sa kanyang nakita o nalalaman, hindi sa hinula o dinama lamang. Ang mabuting saksi para kay Jesu-Cristo ay nagsasalaysay kung paano niya nakatagpo si Cristo, kung paano nabago ang kanyang buhay at sa anong batayan niya inaangkin na siya ay anak ng Diyos. Ikalawa, ang saksi ay gumagawa ng taimtim na pahayag sa ilalim ng panunumpa bilang tugon sa isang tanong tungkol sa katotohanan ng isang bagay. Sinasabi sa mananampalataya, “Laging maging handa sa pagsagot sa bawat taong humihingi sa inyo ng katwiran tungkol sa pag-asang nasa inyo” (1 Pedro 3:15). Ang Apostol Juan sa kanyang Ebanghelyo ay nagpatotoo tungkol sa mga bagay na alam niyang totoo (Juan 21:24). Isinulat ni Pablo para sa kapakanan ng mga nag-aalinlangan na tunay siyang nagpapatotoo na si Cristo ay muling nabuhay mula sa mga patay. Kung hindi ito totoo, siya ay masusumpungang bulaang saksi sa paningin ng Diyos (1 Corinto 15:15).

Ang patotoo ng isang anak ng Diyos ay kadalasang nagsisimula sa mga pangangailangang nagdala sa kanya kay Cristo, lalo na ang suliranin ng kasalanan. “Marami sa mga sumampalataya ang nagsidating, na nagpapahayag at nagsasaysay ng kanilang mga gawa” (Mga Gawa 19:18). Ang mga ito ay masama sa paningin ng Diyos. Nagdala ang Panginoong Jesus ng ginhawa sa milyun-milyong taong ginapos ng pakiramdam ng pagkakasala, kahungkagan, kawalan ng kahulugan, kawalan ng kapayapaan, takot sa kamatayan at kalungkutan. Kagalakan at layunin ang ipinalit sa mga ito. Ngunit higit sa lahat, si Jesus ay naparito upang iligtas ang mga makasalanan (1 Timoteo 1:15), na nagliligtas sa kanila mula sa darating na poot (1 Tesalonica 1:10). Kaya ang mga

mananampalataya ay nagpapatotoo tungkol sa panahon sa kanilang karanasan nang marinig nila ang Ebanghelyo ng kanilang kaligtasan at sinampalatayanang ito (Efeso 1:13). Tinanggap nila ang “katubusan sa pamamagitan ng Kanyang dugo, ang kapatawaran ng mga kasalanan, ayon sa kayamanan ng Kanyang biyaya (Efeso 1:7).

Ang anumang mabuting patotoo ay nakasentro kay Cristo (Mga Gawa 5:31-32). Tama lamang na tawagin itong “ang patotoo ni Jesu-Cristo” (Apocalipsis 1:2, 9). Binigyang-diin ng mga mananampalataya noong unang siglo ang katotohanang si Cristo ay muling nabuhay mula sa mga patay (Mga Gawa 2:32, 4:33, 13:30-31). Binanggit nila kapwa ang katuparan ng mga hula at ang patotoo ng mga saksi. Mahalagang isalaysay kung paano binago ni Cristo ang ating buhay (1 Tesalonica 1:9, 1 Corinto 6:9-11). Si Pablo ay dating mamumusong at mang-uusig ng mga Cristiano (1 Timoteo 1:13). Siya ay naging pinakamasigasig nilang tagapagtanggol. Ang mabuting patotoo ay kadalasang nagbubukas ng pagkakataong taimtim na hamunin ang mga nakikinig tungkol sa pangangailangan ng “pagsisisi sa Diyos, at pananampalataya sa ating Panginoong Jesu-Cristo” (Mga Gawa 20:21). Tandaan na ang espirituwal na pagsalungat ay napagtatagumpayan ng mga mananampalataya sa pamamagitan ng “dugo ng Kordero, at ng salita ng kanilang patotoo” (Apocalipsis 12:11).

Pangkalahatang Balangkas

AYON SA NAKIKITA SA KASULATAN. Ang patotoo ni Pablo sa Mga Gawa 26:1-29 ay isang halimbawa mula sa Kasulatan ng isang patotoo na tumatalakay sa *Bago*, *Paano* at *Pagkatapos* ng pagtanggap kay Cristo.

- *Bago tinanggap si Cristo* (26:4-11). Isinalaysay ni Pablo ang kanyang relihiyosong pinagmulan at ang kanyang pagtutol kay Cristo.
- *Paano tinanggap si Cristo* (26:12-18). Isinalaysay niya ang kanyang pakikipagtagpo kay Cristo sa daan patungong Damasco at kung paano siya sinumbatan ng Tagapagligtas dahil sa kanyang mga kasalanan, ngunit tinawag pa rin siya upang maglingkod sa Isang kanyang inusig.
- *Pagkatapos tinanggap si Cristo* (26:19-23). Nagsalita siya tungkol sa mga pagbabago sa kanyang buhay at kung paano siya naging mangangaral maging sa gitna ng kanyang mga kababayan na nagnanais pumatay sa kanya.

AYON SA MAKIKITA SA IYONG PATOTOO. Kapag ibinibigay mo ang iyong sariling patotoo, isaisip ang ilang bagay:

- *Bago tinanggap si Cristo* - maikling salaysay ng iyong buhay bago ka naging Cristiano. Anong mga bagay sa iyong dating buhay ang nagpakita sa iyo ng

pangangailangan ng pagbabago? Alin sa mga ito ang karaniwan din sa mga pangangailangan ng iba?

- *Paano tinanggap si Cristo* - kung paano, nang tiyakan, mo ginawa ang hakbang ng pagiging Cristiano. Maging tiyak upang hindi ito makita ng iba bilang isang malabong espirituwal na pagbabago, kundi isang pakikipagtagpo sa buhay na Diyos. Paano, kailan at saan ito nangyari?
- *Pagkatapos tinanggap si Cristo* - napakaikling salaysay ng iyong buhay mula nang ikaw ay maging Cristiano. Anong malinaw na mga katibayan ng nabagong buhay ang nangyari? Ano ang mga pakinabang ng pagiging mananampalataya? Ano ang tumutugon sa mga pananabik sa puso ng iba?

Mga Gabay sa Paghahanda ng Mas Tiyak na Nilalaman

Dapat sundin ang mga sumusunod na gabay sa pagbuo ng iyong patotoo:

- Panatiliing nasa sentro ang Panginoong Jesus, na isinasalaysay ang Kanyang ginawa.
- Gamitin ang Salita ng Diyos (Hebreo 4:12, Efeso 6:17). Banggitin ang mga talatang ginamit ng Diyos sa pag-abot sa iyong budhi. Nagbibigay ito ng awtoridad at nagdudulot ng pagkakumbinsi (Marcos 1:22).
- Dapat itong tumunog na parang karaniwang pakikipag-usap, hindi parang propesyonal.
- Sabihin ang “ako” at “akin”, hindi “ikaw” (magbahagi - huwag mangaral).

Ang Pagkakasunud-sunod ng Iyong Paghahanda

- •Mag-ipon ng maiikling tala sa tatlong magkakahiwalay na papel na may pamagat na:
 - a. Bago b) Paano c) Pagkatapos
- Sumulat ng mahaba at paunang burador gamit ang iyong mga tala mula sa tatlong papel (karaniwang aabutin ng mga 10 minuto ang pagbasa nito).
- Paikliin ang iyong burador hanggang sa mababasa ito nang wala pang apat na minuto.
- Ibalangkas ang iyong tatlo hanggang apat na minutong pagbabahagi sa isang 3x5 card. Matutong ibigay ang patotoo gamit lamang ang iyong balangkas.
- Matutong ibigay ang iyong patotoo sa loob ng tatlong minuto nang walang balangkas.

Mga Patotoo ng mga Cristiano - Bago at Pagkatapos

Bago ang Kaligtasan

lubhang malungkot at nag-iisa, matatakutin, mapagmataas, makasarili, bigo, galit, naghahanap, hindi masaya, hindi kontento, hungkag, binabagabag ng mga tanong na walang sagot, napakamahiyaan, walang pakialam, magulo ang buhay, walang katiyakan, naghahanap ng pagsang-ayon ng iba, nag-iisa, walang kahulugan ang anuman, walang silbi, naghahangad ng mga bagay (kotse, kasiyahan, droga), may kulang (may hinahanap), mapait, isang numero lamang, mababaw ang buhay, matigas ang ulo, nabuhay para sa sarili, rebelde, depressed, uhaw sa atensiyon, mapagtanim ng galit, hindi mapakali, laging iniisip ang kamatayan

Pagkatapos ng Kaligtasan

pag-ibig sa asawa/pamilya, ang buhay ay kapana-panabik/mapanghamon/kasiya-siya, pagtanggap, mga bagong motibasyon, kayang tigilan ang masasamang bisyo, may layunin, hindi takot mamatay, may direksiyon, ramdam ang presensiya ng Diyos, naiayos muli ang buhay, nais tumulong sa iba, panatag, tagumpay, wala nang takot, mga bagong mithiin, pag-ibig, nasisiyahan sa ibang tao, masunurin, kagalakan, mas mabuting kasama sa bahay/trabaho, uhaw sa Salita, panloob na kapayapaan, pang-unawa, kaligayahan (walang hanggan), may layunin ang buhay, pangmatagalang pagkakaibigan

Personal na Patotoo

Basahing mabuti ang mga tala at ihanda ang iyong patotoo ayon sa “Mga Gabay” at “Pagkakasunud-sunod ng Paghahanda”. Ang iyong huling burador ay dapat isulat sa ilalim ng tatlong pangunahing tanong sa ibaba na naglalabas ng *Bago*, *Paano*, at *Pagkatapos* ng iyong pagbabagong-loob.

1. Ano ang iyong buhay *bago* mo ginawang Panginoon at Tagapagligtas si Jesu-Cristo?
2. *Paano* at kailan mo ginawang Panginoon at Tagapagligtas si Jesu-Cristo? Ano ang mga pangyayari? Anong mga Kasulatan ang inangkin mo sa pananampalataya? Sa simple at madaling maunawaang paraan, ipaliwanag nang malinaw sa iba ang daan patungo sa Diyos. Tiyaking si Cristo, at hindi ang mga tao o ang iglesya, ang nasa sentro.
3. Sa praktikal na paraan, paano nabago ang iyong buhay *pagkatapos* mong gawing Panginoon at Tagapagligtas si Jesu-Cristo? Ang isang pagtatalaga na nagbunga ng nabagong buhay ay tanda ng pagiging totoo. Walang saysay na

magkuwento tungkol sa isang “desisyon” o panalangin na walang ganitong epekto.

Balangkas ng Ebanghelyo

Ang Alok ay Ibinigay

Buhay na Walang Hanggan at Masaganang Buhay: Juan 10:10b, Juan 5:24

Ang Pag-ibig ng Diyos: Juan 3:16, Roma 5:8

Ibigay ang Iyong Personal na Patotoo

Ang Alok ay Kailangan

Ano ang Kasalanan? Roma 3:23, Isaias 53:6

Kamatayan Bilang Bunga (pagkahiwalay): Roma 6:23, Apocalipsis 20:14-15

Kailangang Magsisi: Mga Gawa 3:19, Isaias 55:7

Ang Alok ay Makatarungan

Ang Kamatayan ni Cristo Bilang Kahalili at ang Kanyang Muling Pagkabuhay: 1 Pedro 2:24, 3:18

Ang Diyos na Naging Tao: 1 Timoteo 2:5, Juan 1:1, 14

Biyaya, Hindi Gawa (isang kaloob): Efeso 2:8-9, Tito 3:5

Ang Alok ay Dapat Tanggapin

Unawain ang Nilalaman ng Ebanghelyo: 1 Juan 5:11-12, 1 Corinto 15:3-4

Magtiwala, Tanggapin si Cristo: Apocalipsis 3:20, Juan 1:12

Pasakop sa Panginoon at Tagapagligtas: Roma 10:9-10, Filipos 2:10-11

Mga Talata para sa Karaniwang Pangangailangan

Mga Saloobin: Ang Ugat ng Tama at Mali

Positibo: Mapagmahal (1 Juan 4:11-12); Madaling turuan (Santiago 3:17);

Mapagpasalamat (1 Tesalonica 5:18); Kababaang-loob (1 Pedro 5:5);

Mapagpatawad (Efeso 4:32)

Negatibo: Paninira, pagkamuhi (Kawikaan 10:18); Palaaway sa pagtatalo

(Kawikaan 18:19); Mapait, may hinanakit (Efeso 4:31); Alitan, inggit (Galacia 5:20);

Kapalaluan, pag-asa sa sarili (Kawikaan 16:18)

Paggabay

Pagnanais (Lucas 22:42b)

Mga Plano (Santiago 4:15)

Pagtitiwala (Kawikaan 3:5-6)

Payo ng Diyos (Awit 119:10)

Payo ng iba (Kawikaan 15:22)

Paghihintay (Awit 106:13)

Paglagò:

Mga Prayoridad (Mateo 6:33)

Pagka-Panginoon (Lucas 6:46)

Pagtatalaga (Roma 12:1-2)

Pagsunod (Juan 14:21)

Pananatili (Juan 15:4)

Pagtitiyaga (Isaias 40:31)

Pagbilang sa sarili (Roma 6:11)

Pagpapasakop (Roma 6:13)

Pagtitiis ng hrap (1 Pedro 2:20)

Pagkakaisa (1 Corinto 1:10)

Kapangyarihan (Efeso 3:20)

Kabanalan (1 Pedro 1:15)

Pagkaalagad (Lucas 9:23, 14:26, 27, 33)

Tahimik na oras (Marcos 1:35)

Salita (Jeremias 15:16)

Panalangin (1 Juan 5:14-15): Paghingi (Mateo 7:7); Pamamagitan (1 Timoteo 2:1);
Pagpupuri (Hebreo 13:15); Pagpapasalamat (1 Tesalonica 5:18); Pagtatapat
(Kawikaan 28:13)

Pagpapatotoo (Mga Gawa 1:8); Lingkod (Mateo 20:26-27) Mga Manggagawa
(Mateo 9:37-38)

Pagpapasakop (Efeso 5:21, Hebreo 13:17)

Mga Hinanakit

Pagpapatawad (Colosas 3:13)

Pagpapalampas (Kawikaan 19:11)

Pagtutuwid (2 Timoteo 4:2)

Pakikipagkasundo (Mateo 5:23-24) Pagharap nang tuwiran (Mateo 18:15-17)

Pamilya

Asawang lalaki (Efeso 5:23, 25)

Asawang babae (1 Pedro 3:1)

Pagtustos (1 Timoteo 5:18)

Mga Anak (Efeso 6:1-2)

Pag-aasawa (Hebreo 13:4, 1 Corinto 7:3-5)

Mga Magulang (Efeso 6:4, Kawikaan 22:6)

Diborsiyo (Mateo 5:32, 19:9, 1 Corinto 7:15)

Pananalapi

Pagbibigay (Kawikaan 3:9, 1 Corinto 16:2)

Pangungutang (Kawikaan 22:7, Roma 13:8)

Iglesya

Bautismo (Mga Gawa 2:41)

Komunyon (Mga Gawa 20:7)

Pakikisama (Hebreo 10:25)

Paglilingkod (1 Corinto 4:1)

Mga Gawain (Mga Gawa 2:42)
Mga Namumuno (Filipos 1:1, Mga Gawa 20:28)
Mga Kaloob (1 Corinto 12:7, 11-12)
Misyon (Mateo 28:19-20)

Mga Problema

Tagumpay sa buhay (Josue 1:8)
Panunumbalik (Awit 51:2-3)
Tulong (Isaias 41:10, 13)
Diyablo (Santiago 4:7)
Laman (Roma 13:14)
Sanlibutan (1 Juan 5:4)
Kalungkutan (Awit 30:5b, Juan 16:22)
Pagkabalisa (1 Pedro 5:7, Filipos 4:6-7)
Pag-iisa (Awit 27:10, Hebreo 13:5)
Pagdadalamhati sa namatay (Awit 23:4, Juan 14:1-3)
Nabibigatan (Mateo 11:28, Awit 55:22)
Mga Kahirapan (Roma 8:28, 2 Corinto 4:17)
Tukso (1 Corinto 10:13, Santiago 1:12)
Pagpapalakas ng loob (Deuteronomio 31:6, Juan 16:33)
Mga Pagsubok (1 Pedro 1:6-7, Santiago 1:2-3)
Matagumpay (1 Samuel 17:47, Roma 8:37)
Lakas (Filipos 4:13, 2 Corinto 12:9)
Pagliligtas (Awit 34:19, Isaias 43:2)
Kaaliwan (2 Corinto 1:3-4)
Mga Pangangailangan (Filipos 4:19)
Pagdidisiplina (Hebreo 12:5-6)
Takot (Awit 27:1, 2 Timoteo 1:7)
Sakit (Awit 41:3, Santiago 5:14)
Depresyon (Awit 40:2-3, 42:5)

Bigyang-Pansin

Mga Kaisipan (2 Corinto 10:5, Filipos 4:8, Mateo 5:28)

Pananalita (Kawikaan 15:1, Efeso 4:29)

Mga Gawa (Tito 3:8, Efeso 2:10)

Budhi (Mga Gawa 24:16, 1 Timoteo 3:9)

Ang Katawan Bilang Templo (1 Corinto 6:19-20)

Pagbabalik ng Panginoon (Lucas 12:35-37, Tito 2:13)

Romantikong Relasyon

Hindi Balisa (1 Corinto 7:32, 35)

Mga Prayoridad (Mateo 6:33) Nakatuon sa Iba (Filipos 2:3-4)

Pagpapasakop (Roma 12:2)

Payo (Kawikaan 15:22)

Mga Pamatok (2 Corinto 6:14)

Aralin 1: Mga Layunin ng Pagdalaw Ayon sa Biblia

Bakit kailangan pa ang pagdalaw? Kung ang mga tao ay pumupunta sa iglesya, nakikinig ng mensahe at saka umuwi, hindi pa ba natin natutupad ang ating pananagutan? Kung may emerhensiya sila, puwede naman silang humiling ng dalaw at saka tayo tutugon. Iyan ang isang paraan ng pagtingin dito. Ganyan ang kalakaran ng karamihan sa mga iglesya. Ngunit sa ganitong sistema, napakaliit ng pagkakataong makausap nang sarilinan ang mga tao tungkol sa kanilang mga pangangailangan at mga tanong. Ang karaniwang pastor (pastol), o maging ang matatandang mga pastol din, ay halos hindi makaaalam ng kalagayan ng kanilang kawan sa ganitong sistema. Paano nila mababantayan ang kanilang mga kaluluwa at magbibigay-sulit sa Diyos para sa kanila (Hebreo 13:17)? Paano maaalagaan ng mga guro sa Sunday School at ng mga lider ng ministeryo, lalaki man o babae, ang kanilang bahagi ng kawan kung hindi nila ito dinadalaw?

Ang Pagdalaw ay Ayon sa Biblia

“Ang dalisay na relihiyon at walang dungis sa harapan ng Diyos at Ama ay ito: ang *dalawin* ang mga ulila at mga babaing balo sa kanilang kapighatian” (Santiago 1:27).

“Ako’y may sakit, at Ako’y inyong *dinalaw*” (Mateo 25:36).

“Ang hangal na pastol...na *hindi dadalaw* sa mga nahiwalay, ni hahanapin ang mga kabataan, ni pagagalingin ang nabalian...sa aba ng walang kabuluhang pastol na nagpapabaya sa kawan” (Zacarias 11:15-17).

“Ganito ang sabi ng Panginoong Diyos ng Israel laban sa mga pastor na nagpapakain sa Aking bayan: inyong pinangalat ang Aking kawan at itinaboy sila, at *hindi ninyo sila dinalaw*” (Jeremias 23:2).

“Sila’y nangalat sapagkat walang pastol...walang humanap o nagsiyasat sa kanila...Ako’y laban sa mga pastol at hihingin Ko ang Aking kawan sa kanilang kamay” (Ezekiel 34:5-10).

Ipinakikita ng pagdalaw na naniniwala tayong mahalaga ang mga tao, at na nagmamalasakit tayo sa kanila. Ang nakagawiang pagdalaw para lamang mapadalo ang mga tao sa mas maraming pagtitipon o para makakuha ng mga manggagawa ay kulang bilang espirituwal na layunin. Kapag ginawa nang mabisa, ito ay isang kasangkapang hindi nabibigo sa pagtulong sa mga mananampalataya. Ito ay isang paraan ng pagdadala ng mga kaluluwa kay Cristo. Nangangailangan ito ng mga taong espirituwal, ng Espiritu ng Diyos at

ng Salita ng Diyos. Ang pagdalaw ay dapat may kinalaman sa pag-aalaga sa mga tao. Nangangailangan ito ng panahon.

Mga Pangkalahatang Layunin

IPAHAAYAG ANG EBANGHELYO SA MGA BUKAS ANG LOOB: Karamihan sa mga nananampalataya ay mabisang nadadala kay Cristo sa pamamagitan ng personal na pakikipag-ugnayan, hindi ng malawakang pag-eebanghelyo. Matutong gawin ito nang masinsinan at iwasan ang tinatawag na “espirituwal na kapabayaan” sa pag-eebanghelyo.

MAGPAKITA NG INTERES AT MALASAKIT. Abutin sila. Dapat makita ang malasakit sa inyong kilos at tono ng pananalita. Naglalaan tayo ng isang gabi kasama nila sa kanilang sariling tahanan upang sabihing, “Mahalaga ka”. Dumarating tayo bilang mga kaibigan, kapitbahay, mga kapatid na lalaki at babae. Wala tayo roon para lamang sabihin ang tulad ng, “Matagal ka na naming hindi nakikita. Saan ka ba nagpunta?”

ALAMIN ANG MGA PANGANGAILANGANG DAPAT TULUNGAN. Ang di-pormal na kapaligiran ng tahanan ay mainam upang magbukas ang mga tao tungkol sa kanilang nadarama. Imposible ang malalim na palitan ng saloobin sa sandaling usapan lamang sa mga pagtitipon ng iglesia. Kailangan nating malaman ang mga bagay tulad ng mga sugat ng damdamin, mga hinanakit, mga hirap sa pag-aasawa o mga nabigong hangarin. Ito ay pagkakataon para sa espirituwal at praktikal na pakikisama, hindi lamang pakikipagkamay sa may pintuan. Hindi tayo, tulad ng Panginoon, nakaaalam ng lahat ng bagay. Kaya dapat tayong maging kaugnay ng Espiritu, makinig at magmasid nang mabuti. Lalo na, dapat nating matutuhan ang paraan ng Panginoon sa pagtatanong nang may pakiramdam at maingat na pag-iisip.

PATIBAYIN ANG MGA UGNAYAN. Maaaring hindi pa natin kilala ang taong ito. Kaya kailangan nating magtatag ng ilang uri ng ugnayan upang tayo ay magkaunawaan. Makipaglapit sa kanila. Maaaring dumadalo ang tao sa mga pagtitipon o kaanib pa nga ng lokal na kapulungan. Kung gayon, kailangan natin silang makilala nang mas mabuti, upang magkalapit sa mas malalim na antas. Kapag ginawa natin ito, nakikita nila tayo sa bagong liwanag at sinasabi ng mga tao, “Hindi pala kayo gaya ng inaakala ko!”. Ang pagtatayo ng mga tulay ng pagkakaunawaan ay isang mahalagang tagumpay sa pagdalaw.

TUKUYIN ANG KINAKAILANGANG HAKBANG. Paano tayo makatutulong? Higit pa sa pakikipag-usap ang kailangan sa isang pagdalaw. Kailangang makilala ng doktor ang kanyang pasyente, ngunit kailangan din niyang masuri ang sakit. Nangangailangan ito ng pakiramdam at matalas na pang-unawa. May

pangangailangan ba ng pagpapalakas ng loob? May kawalang-interes ba, kakulangan ng pangako, o ugat ng kapaitan? May malinaw bang patotoo na nagpapatunay ng tunay na pagbabalik-loob? May mga praktikal bang pangangailangan? Nasaan na ang taong ito sa espirituwal?

TUMULONG SA MGA SULIRANIN. Sino ang dapat managot sa pagtulong? Marami ang, sa mga salita ng sumulat ng himno, ay “mahina at may pasaning mabigat, binibigatan ng mga alalahanin”. Marami ang larangang nangangailangan ng praktikal na tulong: tensiyon sa mag-asawa, mga anak na naliligaw ng landas, mga hinaing, gulo sa pananalapi, kakulangan sa doktrina, kalungkutan, at pangangailangan ng praktikal na payo. Sa pagiging mapagmasid, maingat na pakikinig, pagtatanong nang mahusay, at pagnanais na makatulong, maaaring makapagbigay tayo ng angkop na mungkahi. Tiyaking bukas sila sa inyong mungkahi *bago* kayo magbigay ng payo.

HIKAYATIN ANG PAGTUGON. Madalas nasasayang ang mabuting talakayan dahil hindi naanyayahan ang tiyak na pagkilos. Sikaping maipasabi sa kanila kung ano mismo ang kailangang gawin at maipangako nilang gagawin ito. Madalas kailangan silang hamunin. Iyan ang ginawa ng Panginoon sa mayamang binatang pinuno, gayundin sa Kanyang sariling mga alagad. Kung handa silang italaga ang kanilang sarili kay Cristo, sa mga espirituwal na layunin, sa tamang mga prayoridad, dapat natin silang bigyan ng pagkakataong gawin ito sa pamamagitan ng pagtatanong.

MAGBIGAY-ALIW SA PAMAMAGITAN NG PANALANGIN AT KASULATAN.

May makapangyarihang epekto ang Salita ng Diyos sa mga pusong handang tumanggap. May malakas na epekto kapag nananalangin tayo kasama ng mga dinadalaw natin. Dapat nating gamitin ang dalawang ito. Ang Espiritu Santo ay tinatawag na “ang nasa tabi”. Naroon Siya upang magpalakas ng loob at dapat ganoon din tayo. Ang Panginoong Jesus ay “nagpagaling ng mga bagbag ang puso”. Maaari rin tayong magamit sa gayunding paraan. Tandaan, sa pagtatapos ng isang pagdalaw, na itanong: “Manalangin po ba tayo nang sama-sama?” o “Puwede po ba akong magbahagi ng kaunti mula sa Salita ng Diyos?”

Ano ang kailangan nating matutuhan sa pangkalahatan upang makadalaw nang mabisa? Maraming kakulangan sa pagdalaw dahil hindi panatag ang loob ng mga dumadalaw na alam nila ang gagawin. Kulang sila sa karanasan at turo at nararamdaman nila ito. Sa pagpapahusay ng inyong praktikal na kasanayan, mapagtatagumpayan ninyo maging ang pagkamahiyain sa pakikitungo sa iba. Ang pagkamahiyain ay nagbubunga ng kawalan ng pagnanais na umabot sa iba. Ang espiritu ng pagkamahiyain sa gawain ni Cristo ay hindi mula sa Panginoon;

nagmumula ito sa kawalan ng karanasan at kakulangan ng wastong pagsasanay na nagpapatibay ng tiwala sa sarili.

“Sapagkat hindi tayo binigyan ng Diyos ng espiritu ng takot, kundi ng kapangyarihan, ng pag-ibig, at ng matinong pag-iisip.” 2 Timoteo 1:7

Pitong Bagay na Kailangan Ninyong Matutuhan

Pag-isipang mabuti ang bawat isa sa mga prinsipyong ito mula sa Kasulatan.

ANG MAGING ESPIRITUWAL (1 Corinto 2:15, Galacia 6:1). Paano kayo magkakaroon ng tunay na pagkilala kung hindi kayo ginagabayan ng Espiritu at binibigyan ng karunungan? Hindi kayo dapat magsalita “sa mga salitang itinuturo ng karunungan ng tao, kundi sa itinuturo ng Espiritu, na inihahambing ang mga espirituwal na kaisipan sa mga espirituwal na salita” (1 Corinto 2:13).

ANG MAGMALASAKIT SA IBA (Filipos 2:4). Hangga’t hindi kumbinsido ang isang tao na nagmamalasakit kayo sa kanya, hindi kayo pakikingingan. Nararamdaman nila kung kayo ay nagmamalasakit o hindi. Tiyak na nakita ng mga tao ang malasakit ng Panginoong Jesus sa kanila. Iyan ang isang dahilan kung bakit “ang karaniwang mga tao ay nakinig sa Kanya nang may kagalakan”. Bakit tayo dapat magmalasakit? Sapagkat ang bawat kaluluwa ay nilikha ayon sa larawan ng Diyos at itinuring Niyang karapat-dapat pag-alayan ng Kanyang buhay.

ANG GUMAMIT NG SENTIDO KOMUN (Roma 12:3, Tito 2:12). Napakaraming di-inaasahang bagay ang maaaring mangyari kaya hindi maaaring maturuan nang patiuna ang sinuman tungkol sa bawat sitwasyon. Ang sentido komun ay ang kakayahang gawin ang tama, lalo na kung halata, nang hindi na kailangang paalalahanan. Nararamdaman ninyo kung ano ang tama, nakatutulong, at kailangan.

ANG MAGSIPAG (Kawikaan 14:23, Juan 5:17). Halata ang kakulangan nito sa halos lahat ng larangan ng pagsisikap. Hinahatulan ng Salita ang taong tamad (batugan, tamad) at pinupuri ang masipag na paggawa. Ipinakita ng Panginoon sa lupa na Siya ay naging at nananatiling masipag na manggagawa. Maraming kahirapan ang mapagtatagumpayan sa katangiang ito.

ANG MAGING NATUTURUAN (Kawikaan 1:5, 9:9, 12:15). Binibigyang-diin ng Diyos ang pagiging natuturuan bilang susi sa pagkatuto ng maka-Diyos na karunungan. Hinahatulan ng Salita ang ayaw makinig, makinig nang mabuti, tumugon at isabuhay ang katotohanan. Ang ganitong mga tao ay inihalalintulad sa mga mola o asno. Dapat tayong matuto nang may

pagpapahalaga, mula sa Diyos, mula sa mga maka-Diyos na guro, at mula sa mga may karanasang gabay. Dapat din nating matutuhang hanapin ang pagiging natuturuan sa mga taong balak nating paglaanan ng panahon.

ANG MAGING TAPAT (Lucas 16:10, 1 Corinto 4:2). Ito ay ganap na kahilingan ng Diyos. Ito ay katangian ni Cristo, at isa sa Kanyang maraming pangalan (Apocalipsis 19:11). Ang pagtitiwala sa taong hindi tapat ay gaya ng “sirang ngipin, o paang natapilok (nalinsad)” (Kawikaan 25:19).

ANG MAGBAHAGI SA IBA (Lucas 6:38, Mateo 10:8). Naging mapagbigay ang Diyos sa ating lahat. May mga taong naglaan na ng panahon sa pagsasanay sa inyo, at gagawin din nila iyon sa kursong ito. Dapat ninyong madama ang pananagutang ibahagi sa iba ang inyong natutuhan kapag natapos na ang inyong pagsasanay.

Upang matutuhan ang mga ito at ang marami pang kapaki-pakinabang na kasanayan, nakatutulong ang pagsasanay sa silid-aralan o sa grupo, lalo na kung batay sa Biblia at hindi makamundo ang oryentasyon. Kailangang malinaw na maitatag sa inyong isip ang mga prinsipyo at layunin. Pinatitibay ito ng pag-aaral, takdang-aralin, pagsasaulo at mga pagsusulit upang masuri ang inyong pagkaunawa. Ang pag-alala sa inyong natutuhan ay dapat sundan ng paglalapat ng mga ito sa inyong paraan ng pagdalaw. Hindi sapat ang pagsasanay sa silid-aralan.

Ang pinakamabuting paraan upang matutuhan ang mabubuting prinsipyo ng pagdalaw ay sa pamamagitan ng aktuwal na pagsasanay sa larangan kasama ang isang may karanasan. Iyan ang paraang ginamit ng Panginoong Jesus sa Kanyang mga alagad. Higit Siyang tagapagsanay sa larangan kaysa tagapagsanay sa silid-aralan. Nagturo Siya sa pamamagitan ng halimbawa at pagsasagawa. Siya ang sakdal na Tagapagsanay. Malayo tayo sa Kanyang antas. Gayunman, may maituturo pa rin ang mas may karanasan sa mas kulang ang karanasan. Kapwa sila maaaring matuto mula sa ambag ng iba kung handa silang magsikap. Ang isang tagamasid na tagapayo na nakauunawa sa matitibay na prinsipyo ay makapagbibigay ng napakakapaki-pakinabang na mungkahi sa isang nagsasanay. Maging ang “matandang aso ay matututo ng mga bagong bagay”, *kung ang* matandang aso ay nais matuto.

Aralin 2: Mga Saloobin sa Pagdalaw

Ang inyong saloobin sa pagdalaw ay mahalagang salik sa pagtukoy kung gaano kayo kabisa. Maaaring ito pa nga ang *pinakamahalagang* bagay sapagkat ito ang nasa likod ng inyong mga salita at pakikitungo sa iba. Kasama sa saloobin ang inyong kalagayan ng isip, damdamin at paraan ng pagtingin sa mga tao. Ito ang nagtatakda kung ano ang inyong ginagawa, kung paano ninyo ito ginagawa at kung handa ba kayong gawin ito o hindi. Ang inyong saloobin ay dapat maging tulad ng sa Panginoong Jesus sa Filipos 2:5, “Huwag kayong gumawa ng anuman dahil sa pagkamakasarihan o walang kabuluhang kapalaluan, kundi sa kababaang-loob ng isip ay ituring ng bawat isa ang iba na higit na mahalaga kaysa sa kanyang sarili. Huwag lamang ninyong tingnan ang sarili ninyong kapakanan, kundi pati ang kapakanan ng iba. Taglayin ninyo sa inyong sarili ang *saloobin* ito na nasa kay Cristo Jesus din”. Ang saloobin Niya ay palaging huwaran para sa lahat ng mananampalataya.

Ano kaya ang madarama at gagawin ng Panginoong Jesus kung Siya ang dumadalaw? Malinaw Niyang ipinakita ang saloobin ng pagmamalasakit at pakikiramay.

Ilang Mungkahi

MAGING INTERESADO. Ipakita sa kanila na mahalaga sila sa inyo. Dapat ninyong alamin, gamitin, at bigkasin nang tama ang kanilang mga pangalan. Pakinggan sila, nang hindi nagmamadaling sumalungat. Ipakita sa kanila na sa palagay ninyo ay karapat-dapat sila sa inyong panahon at pagsisikap.

HUWAG MAMILIT. Ang mga bungang nananatili ay nasa Espiritu, hindi sa tao. Maaaring kailanganin ang mas mahabang panahon. Mag-ingat sa pagtatasa, lalo na sa pag-uulat ng mga “pagpapasiya para kay Cristo”.

MAGING MAPAGPARAYA. Binibigyan ng Diyos ang tao ng karapatang magpasiya, kahit masama ang kanyang pasiya. Dapat ganoon din tayo. May mga bagay na saklaw ng kalayaang Cristiano. Huwag ipilit sa iba ang inyong mga paniniwala. Sikaping *huwag* sumalungat, magpumilit, o sumabat.

MAGING MAGALANG. Ipinagbabawal ng mabuting asal na tayo ay maging bastos o nakaiinis. Hindi ganoon si Jesus. Umalis nang may kagandahang-loob gaya ng inyong pagdating. Matutong magbigay ng “malumanay na sagot” na nag-aalis ng poot.

MAGING MAHABAGIN. Tiyak na ganoon Siya. Magsimula kung nasaan sila at ipakitang nagmamalasakit kayo. Sikaping, sa inyong isip, ilagay ang sarili sa

kanilang kalagayan. Iniyakan ni Jesus ang isang lungsod na tumanggi sa Kanya.

HARAPIN ANG USAPIN KUNG KAILANGAN. Ibig sabihin nito ay harapin ang mga apurahang usapin. Ang pagtulong sa iba ay madalas nangangailangan ng pagtungo sa puso ng bagay, *kahit masakit ito*. Ginawa ito ni Jesus sa mayamang binatang pinuno at sa babae sa balon. Gayunman, huwag maging mapaniil.

Suriin ang Inyong Saloobin

BAKIT MAHALAGA SA INYO ANG KANILANG MGA SULIRANIN? Maaaring iyan ang kanilang iniisip. Ang mga taong makasarili ay karaniwang walang interes sa iba at ayaw makisangkot. Dapat maging mahalaga sa inyo ang mga tao dahil mahalaga sila sa Diyos. Sila ay nilikha ayon sa Kanyang larawan at, sa Kanyang pananaw, karapat-dapat pag-alayan ng buhay.

NAGKASALA BA KAYO NG PAMIMILIT? Madaling pilitin ang mga tao o subukang daigin sila sa inyong mga argumento. Hindi iyon pagtitiwala sa Espiritu ng Diyos. Binibigyan Niya ang mga tao ng karapatang gumawa ng sarili nilang pasiya. Dapat ganoon din kayo.

NAGING TAPAT BA KAYO SA PAGSASALITA NGUNIT HINDI MAPAGMATAAS?

Maaari tayong maging matapang sa kapangyarihan ng Espiritu, hindi mahiyain. Ngunit ang kababaang-loob ang saloobing pinupuri ng Panginoon maging sa pagharap sa kamalian (Galacia 6:1). Si Jesus ay “maamo at mapagpakumbaba”, ngunit hindi mahina. Sinabi Niya, “Mag-aral kayo sa Akin”.

NANGAKO BA KAYO NANG LABIS? Hindi tayo mga ahenteng nagbebenta na nagsisikap maisara ang isang kasunduan at kaya handang magpalabis upang mapabilis ito. Hindi tayo maaaring mangako ng katuparan ng bawat hangarin ng tao para lamang makamit ang isang layunin.

NAGING WALANG-PAKIRAMDAM BA KAYO? Maaaring hindi pa sinasadya. Isaalang-alang ang damdamin at pagkamaramdamin ng iba sa inyong pananalita at mga kilos.

IPINAKITA BA NINYONG NAGMAMALASAKIT KAYO? Iyan ang napapansin ng mga tao, at inaasam nilang makita. Ayaw nilang maging “isang bituin sa inyong korona”. Ang tanong nila, “Nagmamalasakit ka ba sa akin?”

NAKARATING BA KAYO SA PUSO NG USAPIN? Kung hindi kayo nakarating sa pasiya tungkol sa maaaring kailanganin, kayo ay tulad ng doktor na tila hindi makagawa ng tamang pagsusuri. Tulad ng isang doktor, dapat ninyong *mahinahong* siyasatin ang anumang suliraning nasa ilalim.

Malakas ang impluwensiya ng ating mga saloobin sa magiging pagtugon ng iba sa atin. Ang mismong pagnanais nilang makinig, na maging bukas sa ating sasabihin, ay nakasalalay sa kung paano nila tayo nakikita. Maaaring ganito ang iniisip ng iba tungkol sa atin bilang mga dumadalaw:

- Maigagalang ko ba ang taong ito kahit bahagya, dahil nagpapakita siya ng paggalang sa akin?
- Gugustuhin ko bang maging kaibigan ang taong ito?
- Kapani-paniwala ba at may kakayahan ang taong ito sa mga bagay na kanyang sinasabi?
- Balanse ba, patas ang isip at makatwiran ba ang taong ito sa paglalahad ng kanyang iniisip, sa halip na panatiko? May mabuti at malusog ba siyang pagkamapagbiro?
- Interesado ba ang isang ito sa akin bilang tao, at hindi lamang isang taong nagtatangkang gamitin o manipulahin ako para sa sarili niyang kapakinabangan?
- Magugustuhan ba ako ng taong ito, kahit hindi ako sumasang-ayon sa kanya? Igagalang ba niya ang aking karapatang magkaroon ng sarili kong mga ideya, nang hindi “ako pinuputol?”

Kung walang mabuting saloobin sa ministryo ng pagdalaw, malamang na gagawin ninyo ang inyong gawain nang atubili at walang sigla. Matutukso kayong madamang ito ay pabigat at humanap ng mga dahilan upang kanselahin ang nakalaang panahon o tuluyang huminto. Kung may mabuting saloobin, makahahayo kayo sa kapangyarihan at Espiritu ng Panginoong Jesus at may pagpapala ng Diyos sa inyong mga pagpapagal.

Aralin 3: Pagkamit ng Karapatang Mapakinggan

Kung minsan nadarama natin na may utang na pagkakataon sa atin ang mga tao na pakinggan ang ating sasabihin. Siyempre, bihira nilang madama ito. Dapat nating pagsikapang makamit ang karapatang mapakinggan.

Mas gusto ng karamihan sa mga tao ang magsalita kaysa makinig. Madalas pumupunta sila sa mga lugar kung saan nagkakatipon ang mga tao upang may makausap sila. Ang mga batang naglalaro nang sama-sama ay madalas nagsisikap na sumigaw nang mas malakas kaysa sa iba upang marinig. Madalas magreklamo ang mga asawang babae, “Hindi ako kailanman pinakikinggan ng asawa ko”. Sa pakikipag-usap, kung minsan ay naiinip na naghihintay ang mga tao na tumigil sa pagsasalita ang iba upang maipahayag nila ang kanilang pananaw. Hindi sila interesadong makinig. Iyan ang dahilan kung bakit sinabi ng Panginoon, “Ang may pakinig na ipandirinig, ay makinig”. Talagang may mahalaga siyang sasabihin sa mga nakikinig. Kung minsan tayo ay wala. Gayunman, tila sinunod din Niya ang ilang prinsipyo na nakatutulong upang makuha ang pansin ng iba.

Ang una nating layunin ay magtatag ng tulay ng komunikasyon. Ito ay tinatawag na:

Pakikiisa sa Kanilang Pag-iisip

MAG-IWAN NG MAGANDANG UNANG IMPRESYON. Madalas na nananatili ang mga ito. Maaaring hindi na kayo magkaroon ng ikalawang pagkakataon. Ang unang minuto ay maaaring magpasiya kung magiging bukas sila sa inyo.

PAGSALITAIN SILA, ANYAYAHAN ANG KANILANG PAGTUGON. Wala kayo roon upang kayo lamang ang magsalita. Naroon kayo upang hikayatin silang magbukas at ipahayag ang tunay nilang nadarama. Gumamit ng mga tanong na nag-aanyaya ng talakayan.

UMUGNAY SA KANILANG KARANASAN SA TAMANG PUNTO. Habang nakikinig kayo, sikaping makahanap ng punto ng pagkakaugnay sa pagitan ng kanilang sinasabi at ng nais ninyong ibahagi tungkol sa Panginoon at sa mga espirituwal na usapin. Gumamit ng tanong na panlipat ng paksa at pagkatapos ay ibalik sa kanila ang bola ng usapan.

Ano ang Dapat Gawin sa Pangkalahatan

HUWAG NANG MAGING ESTRANGHERO SA ISA'T ISA. Gibain ang mga hadlang na lumilitaw kapag hindi pa natin lubos na kilala ang isa't isa. Gawing magaan ang kapaligiran. Maging di-pormal. Nakatutulong ang

pakikipagkasundo ng oras, ngunit hindi ito kailangang-kailangan. Balikan ang anumang impormasyong maaaring alam na bago kumatok.

SALUBUNGIN SILA KUNG NASAAN SILA. Maaaring hindi sila namumuhay o nag-iisip gaya natin. Tanggapin ang kanilang karapatang gawin ito. *Huwag maging mapamintas*

HANAPIN ANG KAWILI-WILI SA KARANIWAN. Matutong makipagkuwentuhan nang magaan sa pagsisimula ng pagdalaw. Magbigay ng magandang puna kung maaari. Kausapin ang lahat, kasama ang mga bata.

ISAALANG-ALANG ANG ESPIRITUWAL NA BAHAGI. Lumipat sa mga usaping ito kapag kaya na ninyo. Gumawa ng mahusay na paglipat ng paksa.

MAKIUGNAY SA MAGKAKAPAREHONG HILIG. Humanap ng paksang mapag-uusapan o mapagbabahaginan ninyo, kahit hindi ito mahalaga sa inyo.

TUMUNGO SA PUNTO. Magkaroon ng lakas ng loob na tumungo sa pangunahing layunin ng inyong pagdalaw. Inaasahan nila iyon.

ITANONG KUNG ANO ANG KANILANG PALAGAY. Wala tayo roon upang manakot o mamilit, kundi upang manghikayat.

“Halikayo ngayon, at tayo’y magkatwiran...” Isaias 1:18

Sa Pagdalaw, Isaalang-alang ang mga Hakbang na Ito:

Sa May Pintuan

- Kumatok, at umatras nang kaunti nang hindi nagsisiksik sa pintuan.
- Makipag-usap nang magaan habang naghihintay. Maging panatag at ipakita ito.
- Ipakilala ang inyong sarili (ang inyong pangalan, ang inyong kasama, ang kapilya).
- Banggitin ang pangalan ng taong inyong hinahanap. Alamin kung sino ang nagbukas ng pinto. Tiyaking tama ang pagbigkas ninyo sa mga pangalan.
- Maging magiliw, palakaibigan, panatag, di-pormal, at may tiwalang tatanggapin kayo.

Unang Pag-uusap

- Kilalanin ang bawat isa sa mga naroroong kasapi ng pamilya.
- Magpakita ng interes sa mga dekorasyon, alagang hayop, mga bagay, mga aklat, kung angkop. Maging matakтика, taos-puso, at hindi labis.
- Magsalita nang di-pormal at natural, upang mapanatag ang iba.

- Pag-usapan nang sandali ang ilang magagaang paksa (ang kanilang hilig). Huwag manghimasok o magbanggit ng mga bagay na hindi kaaya-aya.
- Iwasang magtagal nang husto sa ganitong mga paksa. Maghanap ng pagkakataong mabuksan ang mga espirituwal na bagay.
- Lumipat sa mga usapin tungkol sa iglesia o mga espirituwal na bagay; ang pangkalahatan nilang saloobin sa mga sermon, mga klase, o ang kanilang malasakit tungkol sa kalooban ng Diyos para sa kanilang buhay. Lumipat sa mahahalagang bagay tungkol sa pakikisama sa Diyos.

MGA DAPAT GAWIN

- Umasa sa Espiritu ng Diyos na maghanda ng daan at magbigay ng tamang mga salita (Lucas 12:12).
- Maging matapang at malakas ang loob sa paghayo para sa Diyos (Josue 1:9). “Ang takot sa tao ay nagdadala ng silo” (Kawikaan 29:25).
- Maging matakтика sa mga tanong at sagot. “Ang malumanay na sagot ay pumapawi ng poot” (Kawikaan 15:1).
- Maging maayos sa pananamit at sa sariling kaayusan. Walang dapat makabawas sa ating sasabihin.
- Umasang gagawa ang Diyos sa pamamagitan ninyo upang maantig at mabago ang buhay ng ibang tao para sa Kanyang kaluwalhatian.

MGA HINDI DAPAT GAWIN

- Humayo nang may saloobing ito ay pabigat at tungkulin lamang. Nadarama ito ng iba at hinahadlangan nito ang Espiritu. “Ang kagalakan ng Panginoon ang inyong kalakasan”. Ibigay ninyo ang inyong sarili nang *kusang-loob*,
- Magdala ng malaking Biblia. Sa ilan, para itong pagdadala ng baril at nakatatakot. Maaaring magdala na lamang ng maliit na Bagong Tipan na kasya sa bulsa. Karamihan sa mga tahanan ay may Bibliang maaaring gamitin.
- Madamang kailangan ninyong magbigay ng reperensiya o buong sipi tuwing babanggit kayo ng Kasulatan. May kapangyarihan ang Salita kahit wala nito.

Sa kasunod na pahina ay may dayagram na nagpapakita ng landas na dapat ninyong tahakin sa isang pag-uusap, depende sa kanilang pagtugon.

Makamit ang Pakikinig

Kapag kayo ang nagsimula ng espirituwal na talakayan, tanungin ang inyong sarili;

1.	May interes? Ibahagi ang patotoo.	Walang interes? Manalangin—Huwag nang magpaliwanag.
2.	Inaaming may pangangailangan sila.	Itinatanggig makasalanan—magbigay ng babasahin.
3.	Nauunawaang namatay si Cristo para sa kanila.	Hindi maunawaan ang Ebanghelyo—mag-alok ng pagtuturo.
4.	Nais magpasiyang tanggapin si Cristo.	Nais maghintay—bigyan ng panahon.

Tayo ay tinatawag na “mga embahador ni Cristo” (2 Corinto 5:20). Ang tungkulin ng isang embahador ay katawanin ang kapakanan ng kanyang bansa. Tungkulin din niyang mag-iwan ng magandang impresyon para sa kanyang bayan. Sa wakas, tungkulin niyang maunawaan ang pananaw ng mga taong ito at maiparating ito nang wasto sa mga kinauukulan sa sariling bayan. Bilang mga embahador, dapat tayong maging masigasig tungkol sa ating Panginoon, sa Kanyang kaharian at sa Kanyang ginawa para sa atin. Kailangan nating maiparating na interesado Siya sa kanilang mga suliranin o pakikibaka. Handa Siyang tulungan sila.

Pagkatapos ng lahat, tanungin ang inyong sarili, “Talaga bang *nakamit* ko ang karapatang pakinggan ng iba ang aking sinabi tungkol sa *mga espirituwal na usapin*, at hindi sa mga personal na opinyon o mga bagay na nasa gilid lamang?” Gugustuhin ba nilang dumalaw akong muli? Napag-usapan ko ba ang mahahalagang usapin, nang hindi nawawalan ng taktika at walang takot sa tao? Kung “oo” ang sagot sa lahat ng tatlong tanong, napakahusay ng inyong ginawa.

Aralin 4: Pagsisimula, Pakikipag-usap at Paglipat ng Paksa

Walang anumang mangyayari sa mundong ito (mula sa pananaw ng tao) kung walang taong magkukusa. Ibig sabihin nito ay ang magsalita ng unang salita o gumawa ng unang hakbang sa halip na maghintay na iba ang gumawa nito. Iyan ang isang dahilan kung bakit tayo dumadalaw. Kailangan ang pagkukusa sa personal na pag-eebanghelyo o sa pag-abot sa mga nalulungkot, nangangailangan, at nanghihina ang loob. Ang mga aktibong nagkukusa ay mas malamang na makagawa ng higit kaysa sa mga naghihintay lamang na may mangyari.

Magkusa

MAGING ALISTO SA MGA PAGKAKATAON. Ang Panginoon ay naging at nananatiling Dakilang Naghahanap (Lucas 19:10, Genesis 3:9). Tayo ay tinawag upang maghanap, upang “*humayo*”, upang umabot sa iba.

GUMAMIT NG PAG-UUSAP NA MAY PALITAN. Ang pagpapatotoo at pagpapastol ay nangangailangan ng pag-uusap ng dalawang panig, hindi ng isang panig lamang. Magtanong ng mahuhusay na tanong na tumutulong sa iba na mag-isip, sa halip na magtalumpati.

HANAPIN ANG TAONG INTERESADO. “Iilan” lamang ang tutugon at magpapakita ng interes. Hanapin sila sa pamamagitan ng malawakang paghahasik ng binhi at maingat na pagmamasid kung sino ang nagnanais sumunod sa Panginoon.

DAPAT TAYONG MAGTIYAGA kapag kailangan, lalo na sa panalangin. Itigil ang paghabol kapag hindi ito ipinahihiwatig, gaya ni Jesus sa mga tagapag-alaga ng baboy (Lucas 8:37).

Paglipat ng Paksa

Isa sa pinakamahalagang kasanayang dapat mapagsanayan sa pakikipag-usap sa iba tungkol sa mga espirituwal na bagay ay ang sining ng mahusay na paglipat ng paksa. Kasama rito ang pagbabago ng pinag-uusapan, ang paglipat mula sa isang karaniwang paksa tungo sa maselang espirituwal na usapin ng kaugnayan ng isang tao kay Cristo. Maraming tao ang nahihirapan dito sa mga espirituwal na bagay, bagaman madali naman nilang nagagawa ito sa ibang mga bagay. Maaaring dahil ito sa takot na makasakit ng damdamin o sa kawalan ng layunin o direksiyon.

Pag-isipang sikaping gumawa ng mabibisang paglipat ng paksa sapagkat ang mga ito ay:

Karaniwan...isang normal na anyo ng pag-uusap na ginagamit maging ng maliliit na bata.

Nakatutulong...naiiwasan ang biglaang pagpasok ng mga paksa sa pamamagitan ng pagtulong sa kausap na lumipat sa ibang usapin

Kailangan...nakararating sa mga susing espirituwal na usapin nang walang matagal na pangkalahatang usapan.

Tatlong Pangunahing Hakbang

UMUGNAY SA KANILANG PINAG-UUSAPAN. Magsimula sa puntong pinag-uusapan ng tao. Makinig nang mabuti sa daloy ng usapan, at maghanap ng pagkakataong makaugnay.

LUMIPAT MULA SA KARANIWANG USAPAN TUNGO SA ESPIRITUWAL NA USAPAN. Pag-isipan kung paano iugnay ang puntong ito ng usapan sa isang mahalagang espirituwal na usapin sa pamamagitan ng makabuluhang pahayag at/o tanong. Ito ay tulad ng paglilipat ng kambiyo sa isang sasakyan. Ang kasanayan ay ang paggawa ng ugnayan kung saan may halatang kaugnayan ang dalawang punto.

- Maging alisto sa pagkakataong maipasok ang paglipat ng paksa.
- Iugnay ang inyong paglipat ng paksa sa punto ng kanilang usapan, upang ipakitang nakikinig kayo. Halimbawa: “Ganyan din po ang naramdaman ko minsan”.
- Gumamit ng pang-ugnay na salita tulad ng: “pero” o “gayunman” upang ipakita ang pagkakaiba o kaugnayan ng kaisipan. Inihahanda nito ang inyong kasunod na pahayag attanong. Halimbawa: “Pero napagtanto ko na hindi pala iyon nakalutas ng anuman. May mas mahahalagang bagay sa buhay”.

LUMIPAT SA ISANG ESPIRITUWAL NA TANONG. Sa isa o higit pang pangungusap, pagdugtungin ang dalawa sa isang paglipat na kahawig ng paglilipat ng kambiyo sa sasakyan. Kung mas maayos ang paglipat, mas kaunti ang alog sa takbo ng sasakyan. Ngayon, gumamit ng tanong na pumupukaw ng pag-iisip tungkol sa espirituwal. Halimbawa: “Kung anim na buwan na lang po ang natitira sa buhay ninyo, ano ang gagawin ninyo sa inyong buhay? Paano kayo maghahanda sa pagharap sa Diyos?”

Ang ilang paglipat ng paksa ay maaaring simple at tuwirang mga tanong na wala ang anyong pang-ugnay na ipinakita sa naunang pahina. Si Paul Little, sa

kanyang pagtuturo kung paano ibahagi ang inyong pananampalataya, ay gumamit ng mga tanong na ito:

- “Interesado po ba kayo sa mga espirituwal na bagay?”
- “Sa palagay ninyo, ano po ang *tunay* na Cristiano?”
- “Gusto po ba ninyong malaman kung paano maging *tunay* na Cristiano?”

May iba pang posibilidad sa ganitong paraan. Halimbawa:

- “Kung may magtanong po sa inyo kung paano makatitiyak na makararating sa Langit, ano ang isasagot ninyo sa kanila?”
- “Kung may magtanong po sa inyo, ‘Sino si Jesu-Cristo?’, ano ang isasagot ninyo?”
- “Ano po ang pangunahing layunin ninyo sa buhay?”

Inilalarawan ng mga ito kung paano matatawid ng isang tao ang agwat sa pagitan ng karaniwan at ng walang hanggan. Nagpakita ang Panginoong Jesus ng dakilang kasanayan sa paglipat mula sa mga simpleng paksa tungo sa mga walang hanggang katotohanan sa paraang humahamon. Hindi Siya nagsalita ng mga salitang walang kabuluhan. Tulungan nawa tayo ng Panginoon na gamitin ang ating dila gaya ng ginawa Niya.

Pagbutihin ang Inyong Kasanayan sa Pakikipag-usap

Karamihan sa mga tao ay hindi mahusay makipag-usap at maaaring hindi nila ito alam. Maaari kayong humusay sa pagsisikap at pagsunod sa matitibay na prinsipyo. Kabilang dito ang:

MAGPAKITA NG INTERES SA IBA. Lumabas sa pagkalubog sa sarili. Isentro ang usapan sa kanila, hindi sa inyong sarili.

MATAKTIKANG GABAYAN PATUNGO SA ESPIRITUWAL NA USAPIN. Makinig, at hikayatin silang magsalita. Tulungan silang mag-isip. Iwasan ang mga paglihis na walang patutunguhan.

Ilan Pang Paalala: Iwasan ang tsismis. Ingatan ang mga lihim na ipinagkatiwala. Huwag sumabat. Tanungin ang inyong sarili, “Nakapagpapatibay ba ito o nakapagpapasigla?”

Aralin 5: Ang Tawag na Magpatotoo

Inutusan tayo ng Panginoong Jesus na maging mga saksi Niya (Mga Gawa 1:8). Ang una Niyang tawag sa mga alagad ay “Sumunod kayo sa Akin at gagawin Ko kayong mga mamamalakaya ng mga tao” (Marcos 1:17). Ang Kanyang huling mga salita ng paghamon ay tinatawag na “Ang Dakilang Utos”. “Kaya nga humayo kayo at gawin ninyong mga alagad ang lahat ng bansa, na binabautismuhan sila...na tinuturuan silang tuparin ang lahat ng bagay na iniutos Ko sa inyo...” (Mateo 28:19-20). Kasama sa mga utos na iyon ang pagiging mga saksi Niya sa isang sanlibutang hindi sumasampalataya. Hindi lamang ito para sa iilang may kaloob ng pag-eebanghelyo. Hindi rin naman nila kayang gawin ang lahat, at hindi nila maaaring akuin ang pananagutan para sa mga taong nasa sarili nating kapaligiran.

Mayroon tayong banal na utos at pagkatawag na magpatotoo na hindi dapat basta kalimutan dahil lamang mas maginhawa. Basahin ang Ezekiel 3:18-21 kung kailangan mo pang mapatibay sa puntong ito.

Ano ang Pumipigil sa Atin?

- Nag-aalinlangan ba tayo na “iilan lamang ang patungo sa Langit” (Mateo 7:14), at ang karamihan ay tiyak na mapapahamak? Pinaniniwalaan ba natin ito sa ating isip ngunit hindi sa ating puso? O wala lang ba tayong pakialam?
- Takot ba ito, ang pag-iwas dahil baka may masaktan tayo o baka pagtawanan tayo?
- Kakulangan ba ito ng pagtatalaga kay Cristo o ng espirituwal na lakas na nagmumula sa malapit na paglakad na kasama Siya? Kailangan natin ang kapangyarihan ng Espiritu (Lucas 24:49, 1 Corinto 2:4). Hinahanap mo ba ito araw-araw?
- Wala bang nagturo sa iyo kung paano, kaya pakiramdam mo ay hindi mo kaya? Kung gayon, hayaan mong palakas ng kursong ito ang iyong loob na matuto.

Ang Ating Pagkatawag na Magpatotoo

ANG PANGANGAILANGAN: IILAN LAMANG ANG LIGTAS. Nagtanong ang mga alagad, “iilan lamang po ba ang maliligtas?” (Lucas 13:24). Pakinggan ang Kanyang sagot sa isa pang ulat ng Ebanghelyo. “Marami ang magsisikap na pumasok ngunit hindi makapapasok. Makipot ang pintuan at makitid ang daang patungo sa buhay, at iilan lamang ang nakasusumpung nito” (Mateo 7:14). Tumingin ka sa paligid mo at alalahanin ang Kanyang mga salita. Alalahanin din

ang kahihinatnan ng *hindi* pagiging kabilang sa iilang iyon, “Ang sinumang hindi natagpuang nakasulat ang pangalan sa Aklat ng Buhay ay itina-pon sa Lawa ng Apoy (Apocalipsis 20:15). Sinabi ni Jesus, “Matakot kayo sa Kanya na may kapamahalaang magtapon sa Impiyerno. Sinasabi Ko sa inyo, sa Kanya kayo matakot” (Lucas 12:5).

ANG UTOS: IHASIK ANG BINHI. “Ang manghahasik ay naghahasik ng Salita” (Marcos 4:14), samakatuwid ay ang mensahe ng Ebanghelyo (Efeso 1:13), “ang kapangyarihan ng Diyos sa ikaliligtas ng bawat sumasampalataya” (Roma 1:16). Ito ang paraan upang ang mga tao ay ipanganak na muli (1 Pedro 1:23). Maaari itong mahulog sa iba’t ibang uri ng lupa sa puso ng tao, ngunit kailangan itong maihasik (Mateo 13:20-23). Kapag kaunti ang ating inihasik, kaunti rin ang ating aanihin. Kapag marami ang ating inihasik, mas marami ang aanihin. Ang problema ay hindi kakulangan ng pagkakataon. Hindi rin dahil iilan ang mga mananampalataya. Ito ay dahil “iilan ang mga *manggagawa*” (Mateo 9:37). Mayroon tayong utos na dalhin ang iba kay Cristo mula sa isang sanlibutang naghihingalo.

ANG HADLANG: TAKOT SA TAO. Maaaring may magsabi, “Hindi ako nagpapatotoo dahil hindi iyon ang kaloob ko”. Ngunit ang pagpapatotoo ay hindi para lamang sa mga may natatanging kaloob. Sino ang aabot sa mga taong nasa *iyong* sariling kapaligiran? May nagsasabi, “Hindi ko alam kung paano”. Ngunit ano ang ginagawa mo upang matutunan kung paano? Maraming tao at aklat na makatutulong sa iyo. Hindi mo ba kayang magsalita tungkol sa ginawa ni Cristo upang baguhin ang *iyong* buhay? May nagsasabi, “Wala akong kakilalang hindi mananampalataya. Karamihan sa mga kakilala ko ay mga Cristiano”. Kung gayon, lumabas ka at makipagkilala sa mga hindi mananampalataya sa isang sanlibutang punung-puno ng mga taong ni hindi pa nakaririnig tungkol sa pagkakataong “magkaroon ng personal na kaugnayan kay Cristo”. Ang problema ng karamihan ay “ang takot sa tao”. Maaaring takot ka na tanggihan, hamakin, o hindi maunawaan. Ikinahihiya mo ba si Jesus? (Marcos 8:38).

“Ang takot sa tao ay nagdadala ng bitag, ngunit ang sinumang nagtitiwala sa Panginoon ay maliligtas.” Kawikaan 29:25

Ano ang Dapat Gawin sa Pagpapatotoo

MAGKAROON NG SIGLA TUNGKOL KAY JESU-CRISTO! Ipakita ang *iyong* kasabikan tungkol sa Kanya sa harap ng iba. Bagaman Siya ang pinakapinagtatalunang tao sa buong kasaysayan, Siya rin ang pinakakamangha-

mangha. Siya ang pangunahing usapin, hindi ang mga iglesyang hindi kasiya-siya o ang mga Cristianong nagkukulang.

IPANALANGIN ANG MGA PAGTATAGPONG ITINAKDA NG DIYOS. Nais ng Diyos na akayin tayo sa mga kaluluwang naghahanap (Mga Gawa 8:26-39). Mahalaga sa Kanya ang bawat tao, at aakayin Niya ang Kanyang mga manggagawa sa malayong lugar upang makausap kahit isa lamang (Juan 4:3-7). Ipanalangin na makahikayat ka ng kahit isang kaluluwa kay Cristo!

MAGKUSA. Si Jesus ay isang naghahanap. Hindi Siya naghintay na lumapit sa Kanya ang mga tao. Dinalaw Niya ang maraming tahanan at pamayanan upang hanapin ang mga kaluluwang naliligaw. Sikaping magtayo ng mga tulay ng pagkakaunawaan sa iba at makipag-usap sa kanila nang malaya. Magkaroon ng malasakit sa kanila. Asahan mong may inihanda na ang Diyos na isang tao at may itinakda Siyang pagtatagpo para sa iyo. Isipin ang mga hindi mo kakilala, ang iyong mga kapitbahay, at ang mga taong nakakasalamuha mo lamang paminsan-minsan. *Maging alisto* sa mga pagkakataong makapagsimula ng pag-uusap. Ang Panginoon ay nakihalubilo sa iba't ibang uri ng tao at nakipag-ugnayan sa kanila.

MAKINIG NANG MABUTI, MAKIPAG-UGNAYAN. Sikaping magkaroon ng palitan ng usapan gamit ang paraan ng pakikipag-usap na naunang itinuro (magtanong-makinig-magbigay ng puna-magtanong muli). Huwag mangaral o magbigay ng mahabang talumpati. Makibahagi sa isang kapaki-pakinabang na “bigayan at tanggapan” ng mga kaisipan. Ibaling ang usapan sa mga seryoso o espirituwal na tanong. Suriin ang kanilang saloobin, lalo na sa Diyos. Humanap ng bagay na pareho ninyong pinahahalagahan. Sikaping mapansin kung may espirituwal na pagkagutom.

IBAHAGI ANG IYONG PERSONAL NA PATOTOO. Kailangang malinaw sa iyo ang sarili mong kaligtasan at kaya mong ipaliwanag nang malinaw ang daan sa iba. Isulat mo ito, sanayin mo ito, at saka gamitin. Ang susunod na aralin ay nakalaan upang tulungan kang gawin ito. Pag-aralan ang tsart na “PAANO MAKAMIT ANG KARAPATANG MAPAKINGGAN”. Magtakda ng layuning makapagbahagi sa kahit isang taong hindi pa ligtas bawat linggo.

GUMAMIT NG MAHUHUSAY NA TANONG. Ito ang paraan ng Panginoong Jesus. Itanong, “Interesado ka ba sa mga espirituwal na bagay?”. Ang mga gumagamit ng talatanungan sa pangkalahatang pakikipag-ugnayan ay nagtatanong, “Kinakausap po namin ang mga tao tungkol sa kaugnayan ni Jesu-Cristo sa buhay natin ngayon. May ilang minuto po ba kayo?”. Alamin ang kanilang saloobin tungkol sa nangyayari sa mundo ngayon at kung saan ito

patungo. Isang patok na paksa, dahil sa ilang aklat na lumabas kamakailan, ang tanong kung may buhay ba pagkatapos ng kamatayan.

Pagganyak sa Pagpapatotoo

PAG-IBIG KAY CRISTO. Ang pinakadakila nating pagganyak ay dapat ang pag-ibig ni Cristo (2 Corinto 5:14). Maaari natin itong tingnan sa dalawang paraan. Una, dahil inibig Niya ako, at ang pag-ibig na ito ang dapat mag-udyok sa akin na sumunod sa Kanyang kalooban. Ikalawa, maaaring ito ang aking pagtugon na pag-ibig sa Kanya, sa pagtingin sa mga pangangailangan ng napakaraming tao sa ating paligid ayon sa Kanyang pananaw. Hindi tinanong ng Panginoon si Pedro, “Iniibig mo ba ang mga tupa?”, o ang mga isda, o ang mga tao. Ang tanong Niya ay, “Iniibig mo ba Ako?” (Juan 21:15-17). Kung iniibig natin Siya, susundin natin Siya (Juan 14:15, 21). Sinabi Niya, “Humayo kayo, at sabihin ninyo sa kanila ang tungkol sa Akin”.

MALASAKIT SA MGA HINDI PA LIGTAS. Kung kailangan mo pa ng karagdagang pagganyak, isipin ang hamong ito ng isang hindi mananampalataya sa isang tanyag na atletang Briton na nagsisikap na magpatotoo sa kanya. Sinabi niya, “Kung tunay, matatag, at palagian kong pinaniniwalaan, gaya ng *sinasabi* ng milyun-milyon, na ang kaalaman at pagsasagawa ng relihiyon sa buhay na ito ay nakaiimpluwensiya sa kapalaran sa kabilang buhay, ang relihiyon ay magiging *lahat* para sa akin. Itatakwil ko ang mga kasiyahan sa lupa bilang kasuklam-suklam, ang mga alalahanin sa lupa bilang kahangalan, at ang mga makalupang kaisipan at damdamin bilang mas mababa pa sa walang kabuluhan. Ang relihiyon ang magiging una kong isipin pagkagising at ang huli kong larawan sa isip kapag inilubog na ako ng antok sa kawalang-malay. Dito lamang ako magpapagal. Hindi ako magpapagal para sa pagkaing nasisira, ni para sa mga kayamanan sa lupa, kundi para lamang sa korona ng kaluwalhatian sa makalangit na dako, kung saan ang mga kayamanan at kaligayahan ay kapwa hindi na maaabot ng panahon at ng pagkakataon. *Ituturing kong ang isang kaluluwang nakamit para sa Langit ay sulit sa isang buong buhay ng paghihirap...!* sisikapin kong tumingin lamang sa walang hanggan at sa mga kaluluwang walang kamatayan sa aking paligid, na di magtatagal ay magiging walang hanggang kahabag-habag o walang hanggang maligaya. Ituturing kong ang lahat ng nag-iisip lamang tungkol sa mundong ito, na naghahangad lamang na dagdagan ang pansamantalang kaligayahan at nagpapagal upang magkamit ng pansamantalang mga ari-arian -- ituturing kong ang lahat ng gayon ay tunay na mga baliw. Hahayo ako sa sanlibutan at mangangaral dito, napapanahon man o hindi; at ang aking teksto ay, “Ano ang mapapakinabang ng isang tao kung makamitan niya ang buong sanlibutan at

mawala naman ang kanyang sariling kaluluwa?” Ang hamong iyon ang nagpadala kay C.T. Studd sa Africa upang maging misyonero. Ang totoo, gaya ng alam ng ateistang iyon, karamihan sa mga Cristiano ay hindi tunay na naniniwala rito.

BUNGANG WALANG HANGGAN. May ipinangakong gantimpalang walang hanggan sa mga humihikayat ng mga kaluluwa (Juan 4:35-36). Ang gayong tao ay tinatawag na marunong (Kawikaan 11:30). Ang hindi nagbababala sa masama tungkol sa kanilang walang hanggang panganib ay makatatagpo na sinasabi ng Diyos, “ang kanyang dugo ay sisingilin Ko sa iyong kamay” (Ezekiel 3:18, 33:8). Maaari tayong maghasik, magdilig, o umani, ngunit tayo ay tinawag na maging masigasig sa bukid kung saan “ang aanihin ay sagana ngunit iilan ang mga manggagawa” (Mateo 9:37). Ikaw ba ay isang manggagawa, isang manghahasik, isang tagahikayat ng kaluluwa, o isang nanonood lamang? Sinasabing mahigit 90% ng lahat ng mananampalataya ay hindi kailanman nagpapatotoo nang palagian.

Aralin 6: Pagbabalangkas ng Ebanghelyo

Ang pabayang paglalahad ng Ebanghelyo ay mapanganib sa mga kaluluwa sa dalawang paraan. Una, pinalalabo nito ang tunay na pagkaunawa. Ikalawa, maaari itong humantong sa isang huwad na pagpapahayag ng pananampalataya. Maraming aspeto ang Ebanghelyo. Kaya nga makikita natin na hindi laging iisang paraan ang ginamit ng Panginoon sa lahat. Walang iisang paraan ng paglalahad ng Ebanghelyo, bagaman maraming punto ang maaaring bigyang-diin. Maaaring ito ay ang Kanyang Persona; ang Isa na sa Kanya inaanyayahang lumapit ang mga makasalanang. Maaaring ito ay ang Kanyang pag-ibig na umaabot sa napakaraming tao. Maaaring ito ay ang kasalananang dumudungis at naghihiwalay sa tao sa Diyos. Maaaring ito ay ang Kanyang kamatayan sa krus bilang kahalili. Maaaring ito ay ang takot sa walang hanggang kaparusahan. Ang bawat isa rito ay malinaw na makikita sa Kasulatan.

Upang matulungan kang maunawaan ang daan ng kaligtasan, inihanda namin ang tinatawag naming “Balangkas ng Ebanghelyo”. Ito ay upang tulungan kang matandaan ang lahat ng aspeto ng Ebanghelyo, nang hindi ipinipilit sa sinuman ang iisang mahigpit na paraan ng paglalahad. Ang buong balangkas ay nasa kursong ito. Ang *apat na pangunahing punto* ay ang mga sumusunod:

ANG ALOK AY IBINIGAY. Ang kaligtasan ay alok ng Diyos sa tao upang iligtas siya mula sa kanyang mga kasalanan; iyan ang dahilan kung bakit dumating si Jesus (Lucas 19:10). Ito ay iniaalok sa “sinumang may ibig”. Ang lahat ay inaanyayahang makinig sa pagpapahayag na ito ng “mabuting balita”, na siyang kahulugan ng salitang Ebanghelyo. Ito ay mabuting balita sapagkat ang makasalanang ay nasa malubhang panganib na mapahamak kung hindi niya tatanggapin ang alok ng pagliligtas. Kailangang tanggapin ang alok upang ito ay magkabisa, gaya ng isang taong nalulunod na kailangang tanggapin ang pagsisikap na hilahin siya palabas ng tubig tungo sa kaligtasan. Ang alok na ito ay narinig at tinanggihan ng milyon-milyon. Iilan lamang ang tumanggap nito.

ANG ALOK AY KAILANGAN. Ang pinakamagandang alok sa buong mundo ay walang kabuluhan sa isang taong hindi nakakikita ng personal na pangangailangan dito. Ang taong sinisikap nating makita ay kailangang makaranas ng gawaing pagsumbat ng Espiritu Santo at mapagtanto ang kanyang pangangailangan ng kapatawaran at pagliligtas.

ANG ALOK AY MAKATARUNGAN. Ang pagpapatawad ng Diyos sa kasalanan ng tao ay hindi kasindali ng inaakala ng marami. Bilang Diyos na lubos na makatarungan at lubos na *banal*, hinihingi Niya ang nararapat na kabayaran o

kaparusahan sa kasalanan. Ito ay kamatayan. Kung tayo ay maliligtas mula sa walang hanggang kamatayan, kailangang may magbayad ng parusang kamatayan para sa atin. Iyan ang ginawa ng Panginoong Jesus sa krus.

ANG ALOK AY DAPAT TANGGAPIN. Milyun-milyon na ang nakarinig na “namatay si Jesus para sa ating mga kasalanan” o na handa ang Diyos na patawarin ang mga makasalanan dahil dito. Kahanga-hanga si Jesus. Kahanga-hanga ang kaligtasan. Maaaring may umamin pa nga ng pangangailangan nito sa kanilang sariling buhay. Gayunman, malibang tanggapin ang alok ng kaligtasan sa Persona ni Jesu-Cristo bilang Panginoon at Tagapagligtas, hindi ito magkakabisa. Kailangan nating tanggapin ang alok ng Diyos ayon sa mga kondisyon ng Diyos, nang walang pasubali.

Ngayon ay hahatiin natin ang unang dalawang pangunahing pamagat sa mga paliwanag na kabahagi, na bawat isa ay sinusuportahan ng Kasulatan.

Ang Alok ay Ibinigay

- **BUHAY NA WALANG HANGGAN AT MASAGANA.** “Binibigyan Ko sila ng buhay na walang hanggan”, sabi Niya (Juan 10:28). “Ako ay naparito upang sila ay magkaroon ng buhay at magkaroon nito nang *masagana* (Juan 10:10). Dinadala ng alok ang tao lampas sa buhay na ito tungo sa buhay na darating. Ang buhay ay higit pa sa basta pag-iral. Ito ay pakikibahagi sa nakasisiyang buhay ng Diyos. Mayroon itong kapayapaan, kagalakan at marami pang ibang pagpapala, malayo sa malungkot at magulong karanasan ng marami rito. Ito ay buhay na nagsisimula rito at ngayon sa planetang lupa, “Ang nasa kanya ang Anak ay may buhay” (1 Juan 5:12).
- **ANG PAG-IBIG NG DIYOS.** “Gayon na lamang ang pag-ibig ng Diyos sa sanlibutan, kaya’t ibinigay Niya ang Kanyang bugtong na Anak, upang ang sinumang sumampalataya sa Kanya ay hindi mapahamak kundi magkaroon ng buhay na walang hanggan” (Juan 3:16). Ito marahil ang pinakakilalang talata sa Bagong Tipan sa mga mananampalataya. “Narito ang pag-ibig, hindi sa tayo ang umibig sa Diyos kundi Siya ang umibig sa atin at isinugo ang Kanyang Anak upang maging pampalubag-loob (na tumutugon sa katarungan ng Diyos) para sa ating mga kasalanan” (1 Juan 4:10). Nag-aalok ang Diyos ng tunay na pag-ibig, pag-ibig na nagsasakripisyo ng sarili. Umibig ang Diyos at nagbigay ang Diyos. Hindi lamang ang mababait na tao ang iniibig ng Diyos. Iniibig Niya ang mga makasalanan, maging ang pinakamasama, sa kabila ng kanilang mga kasalanan na hindi Niya iniibig.
- **PERSONAL NA PATOTO.** Sa ganitong konteksto maaari kang magkaroon ng pagkakataong ikuwento kung ano ang naging kahulugan ng pag-ibig ng

Diyos sa iyong buhay; kung paano mo naranasan ang buhay na walang hanggan at masagana na Kanyang ipinangako.

“Ako ay bulag, ngayon ay nakakikita na.” Juan 9:25

Ang ikalawang pangunahing pamagat ng Balangkas ng Ebanghelyo ay:

Ang Alok ay Kailangan

- **ANO ANG KASALANAN?** (Isaias 53:6, Roma 3:23). Ang kasalanan ang naghihiwalay sa tao sa pakikipag-isa sa Diyos. Madalas itong ang hindi nakikitang sanhi ng halos lahat ng paghihirap ng tao. Ang kasalanan ay paglabag sa kautusan ng Diyos, hindi lamang sa mga batas ng tao (1 Juan 3:4). Ito ay “paglihis sa sarili nating daan” (Isaias 53:6). Saklaw nito ang bawat isa sa atin, walang itinatangi (Roma 3:23). “Walang matuwid, wala kahit isa” (Roma 3:10, 12). Mahirap isipin kung paanong maitatangi ng sinumang taong nag-iisip na siya ay *nakagawa* ng masasamang bagay sa buhay na ito laban sa Diyos at sa tao. Kasama rito ang masasamang kaisipan at masasamang motibo, gayundin ang mga gawa. Kasama rin dito ang mga kasalanan ng pagkukulang, ang hindi paggawa ng dapat sana nating ginawa. Paano natin masasabi sa harap ng isang banal na Diyos, “Mabuti akong tao”, gayong sinasabi ng Diyos na walang mabuti (Mateo 19:17)? Ang katotohanang “walang taong perpekto” ay hindi dahilan. Ang banal na hatol sa tao bilang makasalanan ay “nagkasala”.
- **KAMATAYAN BILANG BUNGA NG KASALANAN** (Roma 6:23, Apocalipsis 20:14-15). Karaniwang iniisip ng mga tao na dahil nagkakasala naman ang lahat, hindi ito ganoon kabigat na problema. Iniisip din nila na sapat nang manalangin sa Diyos na patawarin ka. Sa kasamaang-palad, wala sa dalawang ito ang totoo. “Ang kabayaran ng kasalanan ay kamatayan”; ang kabayaran ay ang iyong kinikita, at ang kamatayan ang nararapat na parusa sa kasalanan. “Ang kaluluwang nagkakasala ay mamamatay” (Ezekiel 18:4). Ang pinakamabigat na bunga ay hindi ang *pisikal* na kamatayan. Ang *ikalawang* kamatayan, ang walang hanggang pagkahiwalay sa Diyos sa may-malay na paghihirap, ang pinakamasamang kahihinatnan (Apocalipsis 20:14-15). Sinabi ng Panginoong Jesus na dapat itong katakutan ng mga tao (Mateo 10:28). Kamatayan lamang ang makapagbabayad sa kasalanan, wala nang iba. Ito ay alinman sa iyong sariling kamatayan o sa kamatayan ng isang kahaliling walang kasalanan na maaaring mamatay bilang kapalit mo. Iyan ang ginawa ng Panginoong Jesus.
- **PANGANGAILANGANG MAGSISI** (Mga Gawa 3:19, Isaias 55:7). Ito ay hakbang na hindi dapat maliitin sapagkat sinabi ni Jesus na kung wala ito ay

mapapahamak ka (Lucas 13:3). Ang pagsisisi ay nangangahulugang “pagbabago ng isip” tungkol sa kasalanan, sa iyong buhay, sa Diyos at sa iba pang mahahalagang espirituwal na bagay. Ito ay pagbabago ng isip na nagbubunga ng pagbabago ng gawa; kung hindi, ito ay mababaw, kulang, at hindi taos-puso. Sinasabi ng Isaias 55:7, “Iwan ng masama ang kanyang lakad, at ng liko ang kanyang mga pag-iisip, at manumbalik siya sa Panginoon”. Ang paalala sa Lumang Tipan ay “manumbalik kayo”. Kailangan mong magpasyang *talikuran* ang iyong mga kasalanan at *bumaling* sa Panginoon. Higit ito sa pagsasabing, “Patawad po, patawarin N’yo ako.” Ang pagbabalik-loob ay isang ganap na pagbabago ng direksiyon ng buhay. Sinasabi ng Mga Gawa 3:19, “Magsisi nga kayo at manumbalik upang mapawi ang inyong mga kasalanan”. Nang marinig ng mga tao ang pangangaral ni Pedro na may gayong paninindigan, nagtanong sila, “Ano ang gagawin namin?”, samakatuwid ay upang maligtas. Ang una niyang salita sa puntong iyon ay “magsisi”. Ang pagsisisi, gaya ng pagsumbat ng budhi dahil sa kasalanan, ay hindi sa ganang sarili nito “mabuting balita”. Inihahanda nito ang daan para sa Ebanghelyo.

Balikan natin ang Ang Alok ay Kailangan sa pamamagitan ng tatlong pangkat ng mga tanong para sa taong kailangang maligtas:

- Nauunawaan mo ba ang problema ng iyong mga kasalanan? Nararamdaman mo ba ang pagsumbat tungkol dito, ang pasanin sa harap ng Diyos? Handa ka na bang sumigaw, “O Diyos, mahabag Ka sa akin, isang makasalanan?”
- Nauunawaan mo ba na kamatayan lamang ang makapagbabayad sa iyong mga kasalanan? Na ito ang dahilan kung bakit kinailangang mamatay ni Jesus, upang bayaran ang iyong utang? Na ikaw ay hiwalay sa Diyos? Natatakot ka bang humarap sa Diyos habang nasa iyong mga kasalanan pa?
- Tunay mo bang nais na baguhin ka ng Diyos, mula sa loob palabas? Nais mo bang maging tagasunod ni Jesus sa halip na tagapagbigay-lugod sa sarili?

Appendix: Mga Pagtutol sa Pagsisisi para sa Kaligtasan

PAGTUTOL: Ang salita ay nangangahulugang “pagbabago ng isip”. Nangyayari ito kapag sumampalataya ka kay Cristo. Ang pagsisisi ay nangangahulugan lamang ng pagsampalataya, sa mga talatang gaya ng Mga Gawa 17:30, 20:21, 20:20, Roma 2:4, 2 Timoteo 2:25 at 2 Pedro 3:9. Kaya maaari mong tawagin ang mga tao na sumampalataya kay Cristo nang hindi binabanggit ang pagsisisi.

SAGOT: Ang “pagbabago ng isip” ay hindi wastong maikukulang sa basta pagsampalataya kay Cristo. “Ang magsisi ay ang baguhin ang saloobin ng isang tao sa sarili, sa kasalanan, sa Diyos, at kay Cristo,” isinulat ni H.I. Ironside sa *Except Ye Repent*. “Marahil makatutulong sa atin na makita na isang bagay ang

paniwalaan ang Diyos tungkol sa aking pagiging makasalanan at pangangailangan ng Tagapagligtas, at ibang bagay naman ang lubusang ipagkatiwala ang aking sariling kaligtasan sa Tagapagligtas na iyon.” Ang paggamit ng salitang magsisi sa Apocalipsis 2:5, 21, 3:3, Mga Gawa 8:22 at 3:26 ay naglalaman ng ideya ng pagtalikod sa kasalanan, hindi lamang ng paniniwala sa isang bagay.

PAGTUTOL: Ang salitang magsisi ay wala sa Ebanghelyo ni Juan at minsan lamang nabanggit sa Roma (2:4). Hindi ito nabanggit sa mga talata tungkol sa kaligtasan gaya ng Juan 3:16 at Mga Gawa 16:31. Kaya hindi ito kailangan.

SAGOT: Hindi katanggap-tanggap na paraan ng pagpapakahulugan ang hatiin ang Salita ng Diyos sa iba’t ibang bahagi ng mga aklat at pagkatapos ay tumanging tanggapin ang isang doktrina kung wala ito sa ilang partikular na aklat. Ang paalalang magsisi ay matatagpuan sa mga Ebanghelyo, sa Mga Gawa, sa mga Sulat at sa aklat ng Apocalipsis. Matatagpuan ito pagkatapos ng Pentecostes, nang mabuo ang iglesya. Minsan lamang binanggit ng Roma ang pagsisisi bilang salita, ngunit malawakan nitong tinatalakay ang kasalanan ng tao at ang kanyang pangangailangan ng pagbabago ng isip. Tiyak na tinatalakay ng Ebanghelyo ni Juan ang pangangailangang tumalikod sa kasalanan. Inakay Niya ang babaeng Samaritana na aminin ang kanyang kasalanan (Juan 4:17-18) at binalaan ang isang lalaking Kanyang pinagaling na HUWAG NANG MAGKASALA (Juan 5:14). Ang mga hindi tumalikod sa kanilang mga kasalanan, habang nagpapahayag na sumasampalataya sa Kanya, ay binabalaan na hindi nila mamanahin ang Kaharian ng Diyos (1 Corinto 6:9-10, Galacia 5:19-21).

PAGTUTOL: Ang pagsisisi ay salita para sa mga Judio. Ang mga Israelita ay tinawag na manumbalik sa Panginoon mula sa kanilang mga kasalanan bilang hiwalay na gawa, ngunit hindi ito angkop sa mga Hentil na hindi pa ligtas.

SAGOT: Ang pagsisisi ay para sa mga Hentil gayundin sa mga Judio (Mga Gawa 11:18). Kung hindi ito kailangan upang ihanda ang daan ng Panginoon, walang kabuluhan sa atin ang ministeryo ni Juan Bautista sa pangangaral ng “magsisi” (Mateo 3:2, 11, 4:17, Marcos 1:15). Isinugo ang mga alagad upang ipangaral sa napakaraming tao na “ang mga tao ay dapat magsisi” (Marcos 6:12). Taimtim na nagbabala ang Panginoon tungkol sa pangangailangan nito (Lucas 13:3,5). Paulit-ulit itong ipinangaral ng mga Apostol pagkatapos mabuo ang iglesya. Wala tayong wastong batayan sa Kasulatan upang ilaan ito sa mga Judio lamang.

PAGTUTOL: Ang makasalanan ay “patay sa mga kasalanan” (Efeso 2:1). Wala siyang kakayahang tumugon sa Diyos sa anumang paraan gaya ng pagsisisi.

SAGOT: Isinulat ni Dr. Ironside, “Ang sabihing dahil ang makasalanan, Judio man o Hentil, ay patay sa Diyos, kaya hindi siya makapagsisisi, ay maling pagkaunawa sa uri ng kamatayang iyon. Ito ay kamatayang ayon sa hatol, hindi aktuwal na kamatayan. Ang taong hindi pa ligtas ay itinuturing na nagkakasalang kasama ni Adan sa kalikasan at sa gawa, kaya itinuturing siya ng Diyos na patay sa mga pagsuway at mga kasalanan. Siya ay patay sa espirituwal sapagkat inihiwalay siya ng kasalanan sa Diyos. Ngunit sa katunayan, siya ay isang buhay at may pananagutang nilalang na kinakausap ng Diyos bilang isang personang nakapag-iisip. “Halikayo ngayon, at tayo’y magmatuwiran, sabi ng Panginoon; bagaman ang inyong mga kasalanan ay maging gaya ng iskarlata, ang mga ito ay magiging kasimputi ng niyebe” (Isaias 1:18). Ang mga lalaki at babaeng patay sa espirituwal ay may kakayahang tumugon sa Diyos, maaaring pagtanggì (Lucas 13:34) o pagtanggap. Kung hindi, hindi sila mahahatulan dahil sa kanilang hindi pagsampalataya (Juan 16:8-9). Siyempre, ang lahat ng pagtugon ng tao ay nangangailangan ng pagpapalakas ng Espiritu Santo.

PAGTUTOL: Ang pagsampalataya ang tanging kondisyon ng kaligtasan sa daan-daang talata. Kaya walang ibang maaaring idagdag, gaya ng pagsisisi.

SAGOT: tayo ay naliligtas sa pamamagitan ng pananampalataya, at hindi sa pamamagitan ng mga gawa ng tao. Hindi nito inaalís ang pangangailangang maunawaan ang ating pagiging makasalanan, ang hangaring talikuran ang ating mga kasalanan at ang pagnanais na sumunod kay Cristo.

Ang mga tumutol sa pagsisisi bilang pangangailangan bago ang kaligtasan ay tama sa pagsasabing hindi hinihingi ng salitang ito ang matagal na paghihirap ng kaluluwa o ang pagpapahirap sa sarili. Ang naunang gawi ng Romano Katoliko na isalin ang pagsisisi bilang “gumawa ng penitensiya” (mga gawang naglalayong payapain ang Diyos) ay hindi kailanman mabibigyang-katwiran.

Aralin 7: Makatarungan ang Alok ng Ebanghelyo

Ang mensahe ng Ebanghelyo, ang “mabuting balita”, ay naglaan ang Diyos ng lunas para sa mga kasalanan. Ang lunas na ito ay tumutugon sa Kanyang hinihinging parusang kamatayan. Naging posible ito dahil si Cristo ay namatay para sa ating mga kasalanan, minsan magpakailanman, “upang tayo ay madala Niya sa Diyos” (1 Pedro 2:24). Kamatayan lamang ang nagbabayad sa mga kasalanan - hindi ang mga panalangin o ang mabubuting gawa. Binayaran ng Panginoong Jesus ang utang ng mga lalapit sa Kanya na nagsisisi at sumasampalataya.

Ang prinsipyong ito ng kaligtasan ay tinatawag na *pagtubos sa pamamagitan ng kahalili*. Namatay si Jesus upang bayaran ang mga kasalanan, hindi lamang upang ipakita na iniibig Niya tayo (ang teorya ng impluwensiyang moral). Ang kordero ng Paskuwa ay pinatay bilang handog upang maging proteksiyon ng mga Israelita laban sa Paghatol ng Diyos (Exodo 12:13-17). Pagkatapos nito, milyun-milyong hayop ang inihandog sa Diyos bilang mga paalala ng darating na dakilang handog ng Kanya na tinatawag na “ang Kordero ng Diyos” (Juan 1:29). Imposibleng maalis ng dugo ng mga toro at mga kambing ang mga kasalanan (Hebreo 10:4). Siya ang naghandog ng iisang handog para sa mga kasalanan magpakailanman (Hebreo 10:12). Sa pamamagitan ng iisang handog na iyon, ginawa Niya tayong sakdal upang makipag-isa sa Diyos (Hebreo 10:14). Nakipagpayapaan Siya sa Diyos sa pamamagitan ng dugo ng Kanyang krus (Colosas 1:20). Dahil dito, tayo ay maaaring ipahayag na matuwid at maaring-ganap sa harap ng Diyos (Roma 5:9-10).

“Ang kabayaran ng kasalanan ay kamatayan...” Roma 6:23a

Mapalalaya ba ng isang matuwid na hukom ang isang nagkasalang mamamatay-tao, magnanakaw o manggagahasa dahil lamang sa kanyang awa o pag-ibig? Siyempre hindi! Hindi rin ito magagawa ng Hukom ng buong lupa kahit sa mga hindi gaanong mabibigat na makasalanan. Nakapagtataka na napakaraming tao ang nakaaalam at umuulit ng pariralang, “Namatay si Jesus para sa ating mga kasalanan sa krus”, nang hindi nalalaman kung bakit ito kailangang-kailangan o kung ano ang dapat nating gawin upang makamit ang mga pakinabang nito. Kung ang isang tao ay maaaring tanggapin ng Diyos dahil sa mabubuting gawa o mabubuting hangarin, bakit pa kinailangang isugo ng Diyos ang Kanyang Anak upang mamatay para sa atin sa krus?

“...ngunit ang kaloob ng Diyos ay buhay na walang hanggan kay Cristo Jesus na ating Panginoon” Roma 6:23b

Kung tunay na binabayaran ng gawa ng Panginoong Jesus sa krus ang utang ng mga kasalanan, bakit iniisip ng ilan na kailangan pang gumawa ng mabubuting gawa upang maging karapat-dapat sa kaligtasan? Sinasabi ng Kasulatan na ang kaligtasan ay “hindi dahil sa mga gawa ng katuwiran na ating ginawa” (Tito 3:5). Ito ay dahil sa Kanyang kagandahang-loob na hindi natin nararapat (biyaya). Ang kaligtasan ay “kaloob ng Diyos”; hindi ito maaaring pagtrabahuhan. May sumpang ipinahahayag sa lahat ng nagtatangkang magdagdag ng mabubuting gawa o mga relihiyosong pagdiriwang sa gawa ni Cristo upang maligtas (Galacia 1:6-7, 3:10-11). Ang mabubuting gawa ay bunga ng kaligtasan, ang umaagos mula sa mga buhay na binago. Ang mga gawa ay hindi ang paraan upang makamit ito (Efeso 2:10, Tito 3:8). Tayo ay inaaring-ganap lamang sa pamamagitan ng pananampalataya sa natapos na gawa ni Cristo (Roma 4:5); ang Kanyang kamatayan bilang handog ang tanging daan ng kaligtasan.

Bakit Namatay si Jesus?

KAMATAYAN LAMANG ANG NAGBABAYAD SA KASALANAN (Hebreo 9:22). “Kung walang pagbubuhos ng dugo ay *walang kapatawaran*”. Tandaan itong mabuti: *walang anumang kapatawaran mula sa Diyos kung wala ito!* Ang kabayaran ng kasalanan ay kamatayan (Roma 6:23). Ang parusang kamatayan ang tanging hatol para sa mga makasalanan, Ang paghingi o pananalangin sa Diyos na patawarin ka ay hindi nagbabayad sa parusa; gayundin ang pagsapi, pagdalo sa iglesya o pagbibigay rito. Ang malinaw na prinsipyong ito ng Kasulatan ay halos hindi alam kahit sa mga bansang matagal nang nakaririnig ng Salita ng Diyos.

“Yamang ang mga anak ay may laman at dugo, Siya man ay nakibahagi rin sa mga ito, upang sa pamamagitan ng kamatayan ay mapuksa Niya ang may kapangyarihan sa kamatayan, samakatuwid ay ang diyablo.” Hebreo 2:14

ISANG TAONG WALANG KASALANAN LAMANG ANG MAAARING MAMATAY PARA SA IBA (1 Pedro 1:19). Siya ay gaya ng “isang korderong walang kapintasan at walang dungis”. Hindi Siya *gumawa* ng kasalanan, hindi Siya *nakakilala* ng kasalanan at sa Kanya ay walang kasalanan. Ang Kanyang buhay lamang ang naging sakdal na buhay na naipamuhay sa lupa. Bakit ito mahalaga sa ating kaligtasan? Sapagkat isang taong walang kasalanan lamang ang maaaring pumalit sa isang makasalanan upang mamatay bilang kapalit niya. Isang tao lamang, hindi isang anghel, ang maaaring mamatay para sa kapwa tao. Siya lamang na “banal, walang sala, walang dungis at hiwalay sa mga makasalanan” ang karapat-dapat (Hebreo 7:26).

DIYOS LAMANG ANG MAKAPAGLALAAAN NG SAPAT NA HANDOG (1 Juan 2:2).

Isipin ang dami ng mga makasalanang nabuhay. Isipin kung ilang kasalanan ang nagawa ng bawat isa! Paanong ang napakalaking bilang na iyon ay masasakop ng anumang handog? Sa Isa lamang na siyang “pampalubag-loob (kasiyahan) para sa ating mga kasalanan, at hindi lamang para sa atin kundi para rin sa buong sanlibutan”. Bilangin mo sila! Binayaran Niya ang lahat ng iyon. Ang Diyos na walang hanggan ay nagbayad ng handog na walang hanggan para sa di-mabilang na mga kasalanan. Binayaran ni Jesus ang lahat!

DIYOS LAMANG ANG MAKAPAG-AALIS NG MGA KASALANAN (Isaias 43:25, Hebreo 1:3). “Ako ang pumapawi ng iyong mga pagsalangsang alang-alang sa Aking sarili”. Nagtanong ang mga lider ng relihiyon, “Sino ang makapagpapatawad ng mga kasalanan kundi ang Diyos lamang?” (Lucas 5:21). Walang iba. May kapangyarihan si Jesu-Cristo na magpatawad ng mga kasalanan (Lucas 5:24). Walang ibang may karapatang iyon.

Ang Hukom ng buong lupa ay dapat na matuwid. Hindi Niya basta maisasantabi ang narapat na parusa sa ating mga maling gawa, sa ating mga krimen laban sa Diyos. Ngunit nagtatanong tayo, “Paano Niya ‘maipakikita ang Kanyang katuwiran - upang Siya ay maging Makatarungan at Siya rin ang Umaaring-ganap sa sinumang may pananampalataya kay Jesus?” (Roma 3:26). Hindi ito madaling gawain. “Sa kahirapan naliligtas ang matuwid” (1 Pedro 4:18). Nakasumpong ang Diyos ng paraan, ang tanging paraan.

Ang Alok ay Makatarungan

ANG KAMATAYAN AT PAGKABUHAY NA MULI NI CRISTO BILANG KAHALILI

(1 Pedro 2:24, 3:18). Ang makatarungang hinihingi ng Diyos na kamatayan para sa makasalanan ay tinugunan ng mapagbiyaya at kahaliling kamatayan ng Kanyang Anak. “Siya mismo ang nagpasan ng ating mga kasalanan sa Kanyang katawan sa krus”. Siya ay “namatay para sa ating mga kasalanan, minsan magpakailanman, ang Matuwid para sa mga di-matuwid, upang tayo ay madala Niya sa Diyos”. Ang kamatayan ni Jesus ay hindi lamang isang dakilang halimbawang moral. Ito ay isang handog bilang kahalili. Kailangan mong malaman ang higit pa sa mga salitang, “Namatay si Cristo para sa ating mga kasalanan”. Kailangan mong malaman nang malalim ang katotohanang “Namatay si Cristo para sa *ating* mga kasalanan”; para sa *akin*. Kung gayon, bayad na ang utang.

“Naganap na” Juan 19:30

ANG DIYOS NA NAGING TAO (1 Timoteo 2:5, Juan 1:1, 14). Sa personal na pag-eebanghelyo, bihirang itanong, “Sino si Jesus?”. Gayunman, ang kaligtasan ay

nakasalalay sa paniniwala na si Jesu-Cristo ay Diyos, ang mismong “AKO NGA” (Juan 8:24). Iyan ang dahilan kung bakit isinulat ang Ebanghelyo ni Juan; “upang kayo ay sumampalataya na si Jesus ang Cristo, ang Anak ng Diyos, at sa pagsampalataya ay magkaroon kayo ng buhay sa Kanyang pangalan”. Ang katagang Anak ng Diyos, sa isip ng mga nakikinig sa Kanya, ay katumbas ng pagiging Diyos (Juan 10:33, 36). Nagsisimula ang Ebanghelyo sa pahayag na “ang Salita ay Diyos” at pagkatapos ay sinasabing, “ang Salita ay naging tao”. Siya ay lubos na Diyos, at lubos din namang tao (1 Timoteo 2:5). Tinatawag Siyang Diyos ng Ama (Hebreo 1:8). Gayundin si Tomas (Juan 20:28). Ikaw ba?

BIYAYA, HINDI MGA GAWA (Efeso 2:8-9, Tito 3:5). Ang pinakakaraniwang maling pagkaunawa sa isip ng karamihan tungkol sa kaligtasan ay na ang mabuting pamumuhay, o ang mabubuting gawa, ay nakatutulong sa anumang paraan upang tayo ay maging katanggap-tanggap sa Langit. Tahasang itinatanggi ito ng Kasulatan. “Sapagkat sa biyaya kayo ay naligtas sa pamamagitan ng pananampalataya, at ito ay hindi mula sa inyong sarili; ito ay kaloob ng Diyos, hindi sa mga gawa, upang walang sinumang makapagmapuri. Sapagkat tayo ay Kanyang gawa, nilalang kay Cristo Jesus para sa mabubuting gawa” (Efeso 2:8-10). Ang mabubuting gawa ay bunga ng kaligtasan, hindi sanhi na nagpapakarapat-dapat. Ang kaligtasan ay sa pamamagitan ng kagandahang-loob ng Diyos na hindi natin nararapat (biyaya), hindi sa kabutihan ng tao. Hindi ka maliligtas dahil naniniwala kang ikaw ay isang “mabuting tao”. Walang mabuting tao *ayon sa pamantayan ng Diyos* (Roma 3:10). Ang pamantayang iyon ay 100% kasakdalan (Santiago 2:10). Isang kasalanang hindi napatawad ay makapipigil sa iyo na makapasok sa Langit, kung saan sakdal na kabanalan lamang ang katanggap-tanggap. Iyan ang dahilan kung bakit kailangan kang ibilang ng Diyos na lubos na matuwid sa pamamagitan ng pananampalataya (Roma 4:5).

Si Jesus ay Nabuhay na Muli mula sa mga Patay

Isang mahalagang patunay ng ganap na tagumpay ng Panginoon laban sa kasalanan, kamatayan at Impiyerno ay ang Kanyang pagkabuhay na muli mula sa mga patay. Ito ang palagiang ipinahahayag ng unang iglesya. Sa batayang ito, ang mga tao ay tinawag na sumampalataya sa Kanya (Mga Gawa 2:24, 32, 3:15, 10:40). Kailangan nating sampalatayan ito upang maligtas (Roma 10:9).

Narito ang limang patunay ng pagkabuhay na muli:

- Ayon sa mga Kasulatan (1 Corinto 15:4). Sa pamamagitan nito ay tinupad Niya ang isang hulang isang libong taon na ang tanda (Awit 16:10, Mga Gawa 13:35-37).

- Ayon sa Kanyang sariling mga salita (Mateo 12:39-40, 16:21, Lucas 18:31-33). Tinukoy Niya ang mismong araw ng Kanyang pagkabuhay na muli (Mateo 27:63). Bagaman tila hindi ito naunawaan ng Kanyang mga alagad, naalala ng Kanyang mga kaaway ang hulang iyon.
- Sa kabila ng mga bantay na Romano na nagbabantay sa Kanyang libingan (Mateo 27:63). Ginawa ng Kanyang mga kaaway ang lahat ng paraan upang hadlangan ang isang kunwaring pagkabuhay na muli. Tinatakan nila ang Kanyang libingan at naglagay ng bantay nang 24 na oras. Sinabi nilang ninakaw ang katawan habang sila ay natutulog. Paano nila nalaman kung gayon ang nangyari? Natulog ba ang bawat isa sa kanila habang nagbabantay, gayong alam nilang kamatayan ang parusa sa gayong pagkakasala?
- Sa pamamagitan ng kapangyarihan ng Diyos (Roma 1:1-4, Efeso 1:20). Napatunayan Niya nang walang pag-aalinlangan na ang lahat ng Kanyang sinabi at ginawa ay lubos na tinanggap ng Diyos. Nakita Siya ng daan-daang saksi (1 Corinto 15:5-8), pati ng “nag-aalinlangang si Tomas” (Juan 20:20-29).
- Sapagkat ang Kanyang pagkabuhay na muli ay mahalaga sa ating pagkaaring-ganap (Roma 4:25). Tinapos Niya ang gawaing sa pamamagitan nito ay maaaring ipahayag na matuwid ang mga makasalanan. Hayagan nitong pinatunayan ang Kanyang mga pahayag.

Hindi Siya napigil ng kamatayan. Ginawa Niya ang hindi nagawa o hindi kayang gawin ng sinumang tao sa kasaysayan. Ang mensahe ng muling nabuhay na Cristo ang puso ng pangangaral ng unang iglesya. Ang mga mananampalataya ay may mensaheng wala sa iba. Sumampalataya sila at ipinahayag, “Buhay si Jesus!”. Sinasampalatayanan mo rin ba ito?

Aralin 8: Dapat Tanggapin ang Alok ng Ebanghelyo

“Ano ang kailangan kong gawin upang maligtas?”, tanong ng isang bantay ng bilangguan kay Apostol Pablo. Sumagot siya, “Sumampalataya ka sa Panginoong Jesu-Cristo, at maliligtas ka” (Mga Gawa 16:30-31). Walang duda na pinalawak pa ni Pablo ang maikling sagot na ito pagkatapos, sapagkat kinailangan ang mas buong paliwanag ng Ebanghelyo upang maunawaan ang daan ng kaligtasan.

Ano ang ibig sabihin ng sumampalataya sa Panginoong Jesu-Cristo? Ang salitang “maniwala” ay malawak at ginagamit sa maraming paraan sa ating wika. Maaari itong sabihin nang ganito, “Naniniwala akong uulan bukas”, o “Naniniwala akong gagawin ko ito”. Kaya maaari itong maging salitang walang katiyakan, na karaniwang tumutukoy sa pagsang-ayon ng isip o sa pagkakaroon ng isang opinyon. Hindi ganoon ang paggamit nito sa Biblia. Ang pananampalatayang ayon sa Biblia ay matatag na pagtatalaga, pag-asa at paninindigan. May laman ito na nakakapit sa tiyak na mga katotohanan sa Salita ng Diyos. Hindi ito pananampalataya sa kahit ano o pananampalataya sa pananampalataya mismo. Naligtas ang mga tao nang tunay nilang sinampalatayan ang Ebanghelyo at tumugon nang naaayon dito (Efeso 1:13, Mga Gawa 2:37-41). Isa itong desisyong bumago sa buhay (2 Corinto 5:17), hindi isang walang-kibong pagsang-ayon. Maaaring nakasalalay ang ating walang hanggang kalagayan sa malinaw na pagkaunawa sa ibig nating sabihin sa “pananampalatayang nagliligtas”.

Mga Bahagi ng Paglapit kay Cristo

TAYO AY NAKUKUMBINSI SA ATING KASALANAN (Juan 16:8-11). Inaamin natin sa Diyos na tayo ay makasalanang (Lucas 15:18, 18:13-14). Nadarama nating dinudungisan tayo nito at pinalulungkot nito ang Diyos. Inihihiwalay tayo nito sa pakikisama sa Kanya na walang hangang ang kabanalan.

NAGSISISI TAYO SA ATING MGA KASALANAN (Mga Gawa 3:19, 17:30, 20:21). Tinatawag tayo ng Diyos na talikuran ang ating mga kasalanan upang bumaling sa Kanya (Isaias 55:7). Sinasabi ng Panginoong Jesus na mapapahamak tayo kung hindi tayo magsisisi (Lucas 13:3).

MAY KAALAMAN SA EBANGHELYO (Mga Gawa 15:7-9, 1 Corinto 15:1-4). Ang puso ng mensaheng iyon ay ang Panginoong Jesu-Cristo (Juan 14:1). Sumasampalataya ka sa Kanya at sa Kanyang nagliligtas na gawa sa krus (1 Corinto 1:18). Ang Ebanghelyo ay kapangyarihan ng Diyos sa bawat sumasampalataya (Roma 1:16).

SINASAMPALATAYANAN NATIN ANG SALITA NG DIYOS (Marcos 4:20, Juan 5:24, Mga Gawa 4:4, Roma 10:17). May batayan ang paniniwala; may pundasyon. Ang pananampalataya ay dumarating sa pamamagitan ng pakikinig at pagsampalataya sa Salita ng Diyos.

TINATANGGAP NATIN ANG ANAK NG DIYOS SA PAMAMAGITAN NG PANANAMPALATAYA (Juan 1:12, 1 Juan 5:12-13). Nagiging tagasunod Niya tayo (Juan 10:4-5, 27). Lumalapit ka sa isang Persona, isang Tagapagligtas na nabuhay na muli at niluwalhati, hindi sa isang iglesya, isang kredo, o isang denominasyon. Ang kaligtasan ay isang personal na relasyon kay Cristo.

BILANG BUNGA, IPINAHAHAYAG NATIN SIYA SA HARAP NG IBA (Mateo 10:32, Lucas 12:8, Roma 10:9). Mapanganib ang maging lihim na mananampalataya, isang nagtatago ng kanyang katapatan kay Cristo. Kung may asawa ka, bakit mo naman gugustuhing itago iyon? Kailangan mong manindigan kasama Niya.

Ano ang Pananampalatayang Nagliligtas?

Ang pananampalatayang nagliligtas ay ibinubuhos ang buong bigat nito sa Panginoong Jesu-Cristo at sa Kanyang natapos na gawa. Ang pananampalataya ay ang kasangkapan, ang paraan, ang daluyan na dinaraan ng biyaya ng Diyos. Hindi ito ang pinagmumulan ng kaligtasan, ni isang gawang may merito, ni isang kahusayang moral na nagpapakarapat-dapat sa isang tao. Ito ang hungkag na kamay na tumatanggap sa malayang iniaalok ng Diyos. Gaya ng lahat ng iba pang mabubuting bagay, ito ay kaloob ng Diyos (Juan 3:27, Roma 6:23), ngunit hindi nito pinawawalang-bisa ang moral na pananagutan ng tao na tumugon. Ang paghihiganti ay nasa mga hindi sumusunod sa ebanghelyo (1 Tesalonica 1:8).

MAY TINUTUKOY ANG PANANAMPALATAYA (Juan 6:29). Ang pananampalataya ay nangangahulugang pag-asa o pagtitiwala. Nakatuon ito sa isang tiyak na Persona, ang Panginoong Jesus. Inanyayahan ni Jesus ang mga tao, “Lumapit kayo sa Akin” (Mateo 11:28); “Maniwala kayo sa Akin” (Juan 14:11). Itinanong ang ganito, “Sumasampalataya ka ba sa Anak ng Diyos?” (Juan 9:35). “Walang ibang pangalan sa silong ng langit na ibinigay sa mga tao na sukat nating ikaligtas” (Mga Gawa 4:12). Hindi nito isinasama ang lahat ng iba pang pinunong panrelihiyon, tagapagtatag o sistema.

“Sumampalataya ka sa Panginoong Jesu-Cristo, at maliligtas ka...” Mga Gawa 16:31

KAILANGAN NG PANANAMPALATAYA ANG LAMAN (Efeso 1:13). Narinig ng mga mananampalataya sa Efeso ang Ebanghelyo, sinampalatayanang

Ebanghelyo, at saka tinahanan ng Espiritu (naligtas). Iyan ang pagkakasunod-sunod ng pananampalatayang nagliligtas. Ano kung gayon ang laman ng Ebanghelyo? Ang Mabuting Balitang ito ay na si Cristo ay *namatay dahil sa ating mga kasalanan* sa krus, inilibing at nabuhay na muli (1 Corinto 15:1-4). Iyan ang “buong Ebanghelyo” ng Kasulatan. Hindi kasama rito ang mga pangako ng kasaganaan, pagpapagaling kapag hiniling, palagiang kalusugan, mga natatanging pahayag, mga tanda at kababalaghan, o masasayang araw magpakailanman. Ito ang paraan upang mapatawad ang mga kasalanan at magkaroon ng buhay na walang hanggan sa pamamagitan ng tunay na pananampalataya na lubusang umaasa kay Jesu-Cristo.

MAY BATAYAN ANG PANANAMPALATAYA (Roma 10:17). Sa anong awtoridad tayo makaaasa para sa katotohanan tungkol sa napakagandang pangakong gaya ng nabanggit sa itaas? Hindi sa haka-haka o pangangatwiran ng tao. Hindi sa paghahambing ng mga relihiyon. Hindi sa mga tradisyon ng pamilya, tribo, o lahi. Kailangang may *makasaysayang batayan*. Mayroon nito sa makasaysayang epekto ng buhay ni Cristo. May batayan itong *nakasulat*, ang Biblia, ang Salita ng Diyos. May *batayang totoo*, mga salaysay sa Kasulatan na mapatutunayan at may mga saksi. Kaya nga, “Ang pananampalataya ay nanggagaling sa pakikinig, at ang pakikinig ay sa pamamagitan ng Salita ng Diyos”. “Minagaling ng Diyos na sa pamamagitan ng kamangmangan ng mensaheng ipinangangaral ay iligtas ang mga sumasampalataya (1 Corinto 1:21). Ang mga tao ay ipinanganak na muli sa pamamagitan ng hindi nasisira at higit-sa-likas na “Salita ng Diyos na buhay at namamalagi” (1 Pedro 1:23).

ANG PANANAMPALATAYA AY NAGBUBUNGA NG PAGKILOS (Mateo 9:6, 12:13). Ang mensahe ng Ebanghelyo ay nangangailangan ng pagtugon, pag-angkin, pagkilos, at pagtatalaga. Isang lubhang mapanganib na ideya ang paniniwalang ang pananampalataya ay “pagsang-ayon lamang ng isip” o pagpayag. Hindi lamang ito salungat sa mga halimbawa sa Biblia kundi hindi rin ito nakapagbabago ng buhay. Nang tumawag si Jesus, aktibong tumugon ang mga tao. “Buhatin mo ang iyong higaan at umuwi ka”, sabi Niya. “Iunat mo ang iyong kamay”, utos Niya. Ang Hebreo 11, isang dakilang bahagi ng mga halimbawa ng pananampalataya, ay naglalaman ng sunud-sunod na mga pagtugon o gawa ng pananampalataya. Ang paanyaya ng Panginoon, “Sumunod ka sa Akin”, ay nangangailangan ng pagkilos.

Ang Alok ay Dapat Tanggapin

Paano ka maliligtas? Kailangan mong tanggapin ang alok ng Diyos at pasakop kay Jesus bilang iyong Panginoon at Tagapagligtas.

UNAWAIN ANG LAMAN NG EBANGHELYO (1 Corinto 15:3-4, 1 Juan 5:11-12).

“Makinig kayo at *umunawa*”, madalas sabihin ni Jesus (Mateo 15:10). Hindi ka makapapasok sa pamilya ng Diyos kung “hindi ka nakikinig, ni nakauunawa” (Mateo 13:13). Hindi mo taimtim na mapaniniwalaan ang hindi mo alam (ang laman ng Ebanghelyo) at hindi mo nauunawaan. Kailangan mong tanggapin ang patotoo (o tala) na “ibinigay sa atin ng Diyos ang buhay na walang hanggan, at ang buhay na ito ay nasa Kanyang Anak. Ang sumasa kanya ang Anak ay may buhay. Ang hindi sumasa kanya ang Anak ng Diyos ay walang buhay”. Kung naniniwala kang Siya ay nabuhay na muli at buhay ngayon, na napagtagumpayan Niya ang hadlang ng iyong mga kasalanan, kung gayon ay sampalatayanan mong Siya lamang ang iyong pag-asa sa harap ng Diyos.

MAGTIWALA AT TANGGAPIN SI CRISTO (Juan 1:12, Apocalipsis 3:20). “Ngunit ang lahat ng sa Kanya’y *tumanggap*, ay pinagkalooban Niya ng karapatang maging mga anak ng Diyos.” Sa naunang talata, tinanggihan Siya ng Kanyang sariling bayan sa Kanyang mga inaangkin. Hindi sila naniwalang Siya ay Diyos, ang Mesiyas, ang tanging daan ng kaligtasan. Ayaw nilang tanggapin ang Kanyang awtoridad, bagaman maaaring hinangaan nila ang Kanyang pangangaral, ang kahanga-hangang kapangyarihan Niya sa pagpapagaling, at ang Kanyang nakapupukaw na pag-uugali. Sa isang iglesyang nagsara ng pinto sa Kanya Niya sinabi, “buksan ang pinto”. Hindi kailanman ito sinadyang maging isang panalangin na basta mo lamang “hinihiling kay Jesus na pumasok sa iyong puso”. Tinatanggap mo si Cristo at itinatalaga mo ang iyong sarili sa Kanya, gaya ng dalawang taong nagtatalaga ng kanilang sarili sa isa’t isa sa pag-aasawa. Sa katunayan, ang kalagayan ng mag-asawa ay isang larawang aral ng kaligtasan (Efeso 5:23-24, 31-32). Ito ay isang personal na relasyon na pinapasok ng isang tao sa pamamagitan ng taimtim na pagtatalaga.

PASAKOP KAY JESUS BILANG TAGAPAGLIGTAS AT PANGINOON (Roma 10:9-10, Filipos 2:10-11). Bagaman tinutulan ito ng marami at binalewala ng iba, ito ay napakahalagang bahagi ng kaligtasan. Walang mga rebelde sa kaharian ng Diyos na tumatanggì sa Kanyang awtoridad (Lucas 19:14). Kailangan mong “ipahayag ng iyong bibig na si Jesus ay Panginoon”, ang iyong Panginoon, upang maligtas. Hindi ka maaaring maghintay hanggang sa ang mga napahamak at isinumpa ay mapaluhod sa Kanya. Maaaring hindi mo pa alam ang lahat ng kasangkot dito, ang lahat ng kahulugan at isyu, ngunit kailangan mong pasakop kay Jesus bilang iyong Panginoon at Tagapagligtas at huwag isiping maaari mo itong ipagpaliban hanggang sa ibang araw habang umaasa pa ring maliligtas. Ang kakulangang ito ay isa sa dalawang pinakanakamamatay na kakulangan ng mga nagpapanggap na mga tagasunod ni Jesus bilang Panginoon. Ang ikalawang kabiguan ay ang

mababaw, hindi buo, o tuluyang kawalan ng pagsisisi. Bakit ka tatangging pasakop sa Kanya, at gayunma'y aangkinin mong ikaw ay tagasunod ni Jesus?

“Kung ang sinuman ay hindi nananatili sa Akin, siya ay itinatapon na gaya ng sanga at natutuyo; at tinitipon ng mga tao ang mga ito at inihahagis sa apoy, at nasusunog.” Juan 15:6

Ngayon, masasagot mo na ang tanong ng bantay ng bilangguan sa Filipos, “Ano ang kailangan kong gawin upang maligtas?” (Mga Gawa 16:30). Ang sagot, “Sumampalataya ka sa *Panginoong* Jesus at maliligtas ka”, ay ipinaliwanag ng marami pang ibang Kasulatan, gaya ng nararapat.

Aralin 9: Pagtagumpayan ang mga Pagtutol

“Laging handang magbigay ng sagot sa bawat isang humihingi sa inyo ng katwiran tungkol sa pag-asang nasa inyo, ngunit may kahinahunan at paggalang” (1 Pedro 3:15). Handa ka ba sa pagtatanggol at pagpapatibay ng Ebanghelyo (Filipos 1:7)? Kaya mo bang sabihin sa iba, sa tulong ng Diyos, “Halikayo ngayon, at tayo’y magmatwiran, sabi ng Panginoon. Bagaman ang inyong mga kasalanan ay maging gaya ng pula, ang mga ito ay magiging kasimputi ng niyebe” (Isaias 1:18).

Hindi nadadala kay Cristo ang mga tao sa pamamagitan ng pakikipagtalo, lalo na kung tayo ay mabagsik at mapanghatol. Makatutulong ang pakikipagmatwiran sa mga taong bukas ang isip, gamit ang Kasulatan. Madalas itong gawin ni Pablo (Mga Gawa 17:2-3, 18:4-19). Ginawa rin iyon ng Panginoong Jesus, na itinuon ang pansin sa mga hula tungkol sa Kanyang sarili (Lucas 24:27, 32). Dapat nating matutuhang gawin din ito.

Hindi masamang bagay ang mga pagtutol. Kung seryoso ang mga ito, maaaring nagpapakita ito ng interes. Nang hindi nakikipagtalo, manatiling kalmado, at matutong harapin ang isang taimtim na tanong. Huwag matakot sa mga pagtutol. Magalak ka na may sapat silang interes upang ilabas ang mga ito. Mas mabuti ito kaysa sa kawalang-pakialam. Sabihin sa mga tumututol, “Mabuti at nabanggit mo iyan”. Bakit? Sapagkat binibigyan ka nito ng pagkakataong sumagot.

Tanungin Muna ang Iyong Sarili

NAUUNAWAAN KO BA ANG TANONG? Kung hindi mo nauunawaan, hilingin mong sabihin nila ito sa ibang paraan o ulitin. Ipinapakita nito na nakikinig ka at sineseryoso mo sila. Huwag basta hulaan ang ibig nilang sabihin at sumagot nang padalus-dalos o pabaya. Huwag kang magmadali. Mag-isip bago magsalita. Tumututol ang mga tao dahil sa iba’t ibang dahilan. Maaaring gusto lamang nilang ilahad ang sarili nilang mga ideya. Maaaring tumututol sila dahil nakaugalian na nilang makipagtalo. Maaaring paraan ito upang pagtakpan ang malalim na ayaw nilang magbago at magpasakop sa Diyos. Maaari ring nalason na sila ng mga impluwensiyang laban sa Biblia o laban sa Diyos.

ALAM MO BA KUNG PAANO SASAGOT? Ililista namin sa ibaba ang mga pinakakaraniwang pagtutol. Kaunti o halos walang bagong naidagdag sa mga pagtutol ng mga tao sa Biblia sa loob ng maraming siglo. Ang mga pag-aangkin ng nakagugulat na mga bagong tuklas sa pananaliksik sa Biblia na sumisira raw sa ating pananampalataya ay kadalasang kathang-isip at pagmamalabis sa

pananalita. Hindi “pinabulaanan ng siyensiya ang Biblia”. Ang siyensiya ay isang paraan ng pag-aaral at hindi kailanman itinalaga upang pabulaanan ang Biblia. May makatwiran at matalinong mga sagot sa lahat ng pagtutol. Sa pangkalahatan, hindi lamang alam ng mga tao ang mga sagot. Bilang patakaran, ang mga tumututol ay hindi kailanman seryosong nag-aral ng katotohanan ng Kasulatan o ng tinatawag na “mga katibayang Cristiano”.

TOTOO BA O MAKATWIRAN ANG PAGTUTOL? Maraming maling ideya ang kumakalat na para bang napatunayang katotohanan. Kapag may nag-aangkin ng mga pagkakasalungatan sa Biblia o mga pagkakamaling pang-siyensiya laban sa Kasulatan, hingan sila ng tiyak na mga halimbawa at ng pinagmulan ng kanilang impormasyon. Maaaring sabihin ng mga tao, “Hindi ako naniniwala rito o diyan?” Kahit may karapatan silang hindi maniwala, ang kanila bang di-paniniwala ay nakabatay sa katotohanan o sa kasinungalingan? Maaaring may magsabi, “Napakamapagmahal ng Diyos para gawin iyan”. Sa anong batayan mo iyan *nalalaman*? Talaga bang pinabubulaanan ng masasamang gawa ng ilang nagpapakilalang Cristiano o manggagawa ang katotohanan ni Jesus o ng pahayag ng Biblia?

MAY PAGBABAGO BA ITONG MAIDUDULOT? Kung sasagot tayo, makaaapekto ba ito sa kanilang saloobin at maaalis ba nito ang isang malaking hadlang sa pananampalataya? Karamihan sa mga tanong ay napakababaw at gasgas na sa labis na paggamit. Ang “Saan kumuha ng asawa si Cain?” o “Paano naman si Jonas at ang balyena?” ay hindi na bago at hindi seryosong hadlang. Ang ilan sa mga tanong na ito ay humahantong sa paglihis sa ibang usapan. Makatwiran ba ang mga tumututol at bukas sa matalinong panghihikayat, o naghahanap lamang ng pagtatalo para lang makipagtalo?

Ang Dalawang Pangunahing Pagtutol

Dalawa lamang ang pangunahing pagtutol na may tunay na bigat. Mahirap ang mga ito ngunit may sapat na mga sagot ang mga ito.

PAANO NAMAN ANG MGA HINDI KAILANMAN NAKARINIG TUNGKOL KAY JESUS? Tunay na suliranin ito. Malinaw na hindi ka pananagutin ng Diyos na paniwalaan ang hindi mo alam. “Hindi ba gagawa ng matuwid ang Hukom ng buong lupa?” Pananagutan mong mamuhay ayon sa liwanag na mayroon ka. Sinasabi ng Diyos na ang lahat ng tao ay tumanggap ng patotoo ng isang Manlilikha na kanilang pananagutan (Roma 1:9-20). Sinasabi Niyang mayroon silang patotoo ng kanilang budhi (Roma 2:14-15). Tutulungan ng Diyos ang naghahanap na malaman ang kailangan niyang malaman. Kaya Niyang magpadala sa iyo ng mensahero, gaya ng pagsusugo kay Felipe sa taga-Etiopia

(Mga Gawa 8:26-35). Kaya Niyang dalhin ang naghahanap sa isang may kakayahang magpaliwanag ng katotohanan, gaya ng pagdadala kay Cornelio kay Pedro (Mga Gawa 10:3-22). Isinusugo ang mga misyonero upang maging handa para sa mga naghahanap.

BAKIT NAGDURUSA ANG MGA WALANG KASALANAN? Gaya ng mga bata, ng mga walang kakayahang ipagtanggol ang sarili, o ng mga biktima ng sakuna? Kung may Diyos na makapangyarihan sa lahat at mapagmahal, bakit Niya ito pinahihintulutan? Walang madaling sagot dito. Ipinasiya ng Diyos na pahintulutang umiral ang kasamaan at pahintulutan ang mga tao na piliing gumawa ng mali at pahirapan ang iba. Nagdurusa tayo dahil sa mga gumagawa ng masama, kasama na si Satanas mismo. Hindi ito nangangahulugang ang Diyos ang may-akda o gumagawa ng kasamaan sa bawat pagkakataon. Nangangahulugan itong pinahihintulutan Niya ito. Tiyak na pinahintulutan ng Diyos na magdusa ang Kanyang sariling Anak sa kamay ng mga gumagawa ng masama. Naging malupit ang mga tao sa Kanya, sa mga Propeta, sa mga Apostol at sa mga maka-Diyos na mananampalataya sa bawat panahon. Hindi ito ginawa ng Diyos. Ginawa ito ng masasamang tao. Ang pahintulot o kalayaang gumawa ng mali ay hindi katulad ng pagiging sanhi ng mali. Sa buhay ng mga mananampalataya, posibleng “magdusa alang-alang sa katuwiran” (1 Pedro 2:20, 3:14-17). Maaari tayong magdusa ayon sa kalooban ng Diyos upang luwalhatiin Siya sa paraan ng ating pagharap dito (1 Pedro 4:16 o gaya ng karanasan ni Job).

Iba Pang Karaniwang Pagtutol

TOTOO BA TALAGA ANG BIBLIA? Hindi ba’t pinabulaanan na ng siyensiya ang Biblia?” Hindi naman, bagaman maraming tao ang nagsikap nang husto na gawin iyon. Ang pagpapatuloy ng pagsisikap at propagandang ito kahit ngayon ay tiyak na nagpapakitang hindi sila lubos na nagtagumpay. Nagsikap nang husto ang mga bansang komunista. Nagsisikap nang husto ang mga sekular na manunuya. Nagsisikap nang husto ang media. Nagsisikap nang husto ang mga institusyon ng edukasyon. Ang tanong ay kung maingat mo bang pinag-aralan ang tinatawag na “mga katibayan ng katotohanan ng Biblia”? Sa karamihan ng pagkakataon, hindi ang sagot. Napakatibay ng mga katibayang ito, na nakakumbinsi pa nga sa ilan sa pinakadakilang pilosopo at siyentipiko na may matataas na digri sa bawat larangan. Subukan mong pag-aralan ang mga hula sa Lumang Tipan. Doon nanawagan si Jesus at naroon pa rin iyon. Pag-aralan ang mga makabagong akda gaya ng “Evidence That Demands A Verdict”, ni McDowell. Maaaring hilig sa negatibo ang mga impormasyong pumapasok sa iyo. Baka inuulit mo lamang ang propaganda, nang hindi nagsisiyasat.

“At ‘Kung ang matuwid ay bahagya nang maligtas, saan lilitaw ang di-maka-Diyos at ang makasalanan?” 1 Pedro 4:18

“HINDI BA’T TINATANGGAP NG DIYOS ANG LAHAT?” “Naniniwala akong may kabutihan ang lahat ng relihiyon at tatanggapin ako ng Diyos kung ano ako.” Ang tanong ay, “Saan mo ibinabatay ang opinyong ito?” Tiyak na hindi sa mga salita ni Jesus (Juan 14:1-6). Maglalakas-loob ka bang tawagin Siyang sinungaling, manlilinlang, o baliw? Sa palagay mo ba ay may ganap na katotohanan sa iba’t ibang larangan dito sa lupa (matematika) ngunit wala tungkol sa Diyos? Kung may Diyos na sakdal ang kabanalan at katotohanan, paano ka nakatitiyak na handa kang humarap sa Kanya?

“HINDI BA’T TINATANGGAP MO LANG ANG ITINURO SA IYO NG MGA NAUNANG HENERASYON?” Maaaring totoo ito sa maraming tao (mga Hindu, mga Muslim, pati mga sumasamba sa araw). Kung ipinasa lamang ng isang tao ang mga ideya nang hindi sinisiyasat, hindi ito makatutulong sa kanya na magkaroon ng tunay na relasyon sa Diyos. Bawat tao ay may pananagutang hanapin ang totoo, anuman ang kanyang kinalakhan. Bakit pagdadahilanan ang kampanateng pagwawalang-bahala? Posibleng alam ng mga kapamilya at naituro na nila sa isang tao ang katotohanan, ngunit hindi pa ito nag-ugat sa kanyang puso. Tandaan, “Walang apo ang Diyos”. Ikaw ang may pananagutan sa mga espirituwal na desisyong nakaaapekto sa walang hanggang hantungan ng iyong kaluluwa.

“HINDI PA AKO NAKAKITA NG ANUMANG HIMALA KAYA BAKIT AKO MANINIWALA SA MGA IYON?” Ayon sa kahulugan, ang himala ay isang “pambihirang” pangyayari, “na nagpapakita ng pakikialam ng Diyos”. Kahit sa Biblia, ang mga himala ay limitado sa ilang panahon at sa ilang tao. Ang katotohanang hindi ka personal na nakakita ng anuman ay walang higit na kahulugan kaysa sa katotohanang hindi ka personal na nakalakad sa buwan. Gayunman, may ibang taong nakagawa niyon. Kung hihilingin mong ang Diyos ay maging gaya ng genie sa isang mahiwagang lampara na lulundag at gagawa ng natatanging bagay para lamang makumbinsi ka, matagal na paghihintay iyon para sa iyong malaking ego. Tinatawag ng Diyos ang mga tao na lumapit sa Kanya sa pamamagitan ng pananampalataya, hindi ng paningin, gustuhin mo man o hindi. Tungkol sa mga himala, ginagamit ng karamihan ng tao ang salitang ito sa lahat ng oras (sa palakasan, mga produkto, mga pagbabago, mga paggaling); ang pinagdududahan lamang nila ay ang mga himala sa *Biblia*.

“HINDI BA’T ANG RELIHIYON AY SAKLAY LAMANG NG MAHIHINANG TAO?” Para sa ilang tao, maaaring totoo iyan, ngunit tiyak na hindi ganoon ang pakiramdam ng lahat ng mananampalataya. Sa palagay mo ba ay saklay rin ang

mga psychiatrist, psychologist, pampakalmang gamot, mga support group, mga astrologo at maging ang paghahanap ng kaluguran? Tutol ka ba sa ideyang naghahanap at tumatanggap ang mga tao ng propesyonal na tulong sa mga panahong nadarama nilang kailangan nila ito? Bakit kinukutya ang espirituwal na tulong samantalang hinihikayat ang ibang uri ng tulong? May hindi pagkakatugma rito.

“SI JESUS BA ANG TANGING DAAN PATUNGO SA DIYOS?” Para sa marami, mahirap itong tanggapin. Tiyak na sinabi Niyang Siya nga iyon (Juan 14:6). Kung Siya ay isa lamang sa maraming daan patungo sa Diyos, bakit iba ang itinuro Niya? Mayroon ka bang malinaw at pinag-isipang mabuti na paliwanag kung sino si Jesus? Sino pa ang nakaapekto sa kasaysayan nang gaya Niya? Paano Niya ito nagawa kung kasinungalingan ang lahat ng ito.

“Ang kabuuan ng Iyong Salita ay katotohanan, at bawat isa sa Iyong matuwid na mga hatol ay nananatili magpakailanman.” Awit 119:160

“PAANO NAMAN ANG MGA PAGKAKASALUNGATAN SA BIBLIA?” Sige, ipakita mo sa akin ang isa o dalawa na bumabagabag sa iyo. Baka masagot ko ang mga tanong o makahanap ako ng sagot at balikan kita. Kamangha-mangha kung gaano karaming kahirapan ang nalutas na sa loob ng maraming siglo. Naniwala si Jesus sa mga Kasulatan ng Lumang Tipan at sinipi Niya ang mga ito. Sa palagay mo ba ay mangmang Siya o nagsisinungaling lamang?

“MABUTI IYAN PARA SA IYO, PERO HINDI KO KAYANG PANIWALAAN IYAN?” Ano ang hindi mo kayang paniwalaan? Maging tiyak ka. Bakit hindi mo kayang maniwala? Gusto mo bang malaman kung ano ang totoo upang makapaniwala ka nang may pang-unawa? Anong mga pagsisikap ang ginagawa mo?

Sapat na ang mga halimbawang ito upang makapagsimula ka bilang isang “tagapagtagumpay sa mga pagtutol”. Maraming aklat na makapagbibigay ng higit pang bala. Pagsikapan mo lamang. Samantala, tandaan na ang karamihan ng mga pagtutol ay hindi ang tunay na suliranin. Ang pangunahing suliranin ng tao ay ang ayaw niyang tanggapin ang awtoridad ng Diyos. Ang mga tao ay may hilig na maging rebelde, mapagmataas, at mapagmatigas sa sariling kalooban. Anuman ang mangyari, iyan ang sinasabi ng Biblia. Maaaring tumutol pa nga ang ilan dito.

Aralin 10: Pagtatanong nang Mabisa

Upang maging mabisa sa pakikisalamuha sa mga tao, kailangan mong matutuhang paunlarin ang kakayahang magtanong ng mahuhusay na tanong. Ang ganitong mga tanong ay dapat na hindi gaanong nakatuon sa pagkuha ng impormasyon kundi sa pagtulong sa mga tao na mag-isip. Ang mga tanong na basta-basta lamang ay kadalasang humahantong sa mga sagot na hindi nagpapasulong sa iyong misyon na maging tulong.

Ang Panginoong Jesus, bilang Diyos, ay dalubhasa sa pagtatanong. Taglay Niya ang kalamangan ng pagiging nakaaalam ng lahat, na wala sa atin. Ang Kanyang mga tanong ay may layuning paisipin ang iba. Nagtuturo ang Kanyang mga tanong sa pamamagitan ng pagtuturo sa isang bagay. Sinisiyasat ng mga ito ang budhi. Nag-uudyok ang mga ito ng pagpapasiya.

Ang Diyos, ang Dakilang Nagtatanong

Pansinin ang paraan ng Diyos sa Genesis 3:9-13.

- “Saan ka naroroon?”
- “Sinong may sabi sa iyo na ikaw ay hubad?”
- “Kumain ka ba ng bunga ng punong kahoy na iniutos Ko sa iyong huwag mong kakanin?”
- “Ano itong iyong ginawa?”

Masusuri ang mga tanong ni Jesus ayon sa kanilang layunin. Siya ay matalino at mapanuring nagtatanong. Dapat nating matutuhang magtanong ng mga tanong na nagpapakita ng gayunding matalinong mga layunin.

Layunin ng mga Tanong ni Jesus

LINAWIN ANG LAYUNIN (Juan 21:5). Bakit tinanong ni Jesus ang mga alagad, “Mga anak, mayroon ba kayong isda?”, gayong alam Niyang wala sila? Sa katunayan, ang tinatanong Niya ay, “Bakit kayo pumunta rito sa pangangisdang ito, nang hindi man lang itinatanong kung ito ang kalooban ng Diyos, kaagad pagkatapos Kong ipakilala ang Aking sarili sa kaluwalhatian ng muling pagkabuhay?” Tiyak na may kinalaman iyon sa wala talaga silang nahuling isda matapos magpagal nang buong magdamag. Ang “Bakit mo ginagawa ito?” o “Bakit ganito ang pamumuhay mo?” ay mahuhusay na tanong na “pag-isipan mo ito”.

MAGDULOT NG PAGNINILAY (Juan 13:12). Pagkatapos hugasan ang mga paa ng mga alagad, bakit sila tinanong ni Jesus, “Nauunawaan ba ninyo ang ginawa

Ko sa inyo?” Maliwanag na alam nila ang Kanyang ginawa, ngunit ano ang Kanyang layunin? Narito ang isang kapansin-pansing gawa ng lubos na kapakumbabaan sa harap ng lahat. Walang isa man sa kanila ang tila nakaisip na gawin ito para sa iba. Naiwan sa Kanya ang pagbibigay ng halimbawa, gayong Siya ang Panginoon at Guro nilang lahat. Kailangang madala ang mga tao sa maingat na pagninilay sa sarili nilang mga gawa, o kakulangan, sa liwanag ng kanilang pagkatawag.

TUSUKIN ANG BUDHI (Juan 7:19-20). Kung minsan ay kailangang hangarin ang pagsisisi at pagpapahayag ng kasalanan. Tinanong ni Jesus ang Kanyang mga tagapag-akusa, “Bakit ninyo Ako pinagsisikapang patayin?” Itinanggi nila ito, ngunit totoo iyon. Ano ang tunay na motibo sa kanilang makasalalang puso? Naniwala si Pilato na inggit iyon (Mateo 27:18). Maaaring iba pang mga bagay iyon. Mahalaga, hangga’t maaari, na hangarin ang pagkakumbinsi sa kasalanan o ang pag-amin sa mali, sa pamamagitan ng mga tanong na sumisiyasat.

SUBUKIN ANG KANILANG PANANAMPALATAYA (Juan 6:5). Ang Diyos ay sumusubok ng pananampalataya. Ito ang ating pangunahing daluyan ng pakikisama sa Kanya. Sa harap ng napakaraming taong pagod at gutom, bakit ihaharap ni Jesus kay Felipe ang mahirap na hamong ito, “Saan tayo bibili ng tinapay upang makakain ang mga ito?” Yamang kakaunti ang kanilang pera at walang malaking suplay ng pagkain sa malapit, ano ang masasabi ni Felipe? Sasabihin mo kaya, “Sa amin ay imposible ito, ngunit sa Iyo, walang imposible”?. Duda kami. Yamang lampas ito sa kanilang kakayahan, sinimulang bilangin ni Andres ang sarili nilang napakaliit at hindi sapat na baon. Tinanggap ito ng Panginoon at ginamit nang higit pa sa pinakamataas nilang inaasahan.

“Ang ating Diyos ay Diyos ng kaligtasan; at sa Diyos na Panginoon nauukol ang pagtakas mula sa kamatayan.” Awit 68:20

TUKUYIN ANG PINAGMUMULAN NG PAGLILIGTAS (Juan 8:10). Nang mapaalis ni Jesus sa Kanyang mga tagapakinig ang mga nagnanais bumato sa babaeng nahuli sa pangangalunya, tinanong Niya siya, “Babae, nasaan ang mga nagsasakdal sa iyo? Wala bang humatol sa iyo?” Nang makaligtas siya sa kamatayan, napagtanto niya kung sino ang nagligtas sa kanyang buhay. Ibinigay ba niya sa Kanya ang kaluwalhatian? Maaaring naiugnay niya ang lahat ng iyon sa suwerte o sa kapalaran. Dito ay malamang na hindi. Kailangan niyang malaman kung sino ang nagligtas sa kanya.

HAMUNIN SILA (Juan 6:67). Kung ang mga tagapagsalita ay maharap sa malaking bahagi ng kanilang tagapakinig na tumayo at umalis pagkatapos ng isang mensahe, iisipin nilang tiyak na nagkamali sila. Sa kabaligtaran, agad na

bumaling si Jesus sa Labindalawa at nagtanong, “Hindi naman kayo aalis din, hindi ba?” Sa halip na isipin ang isang posibleng pagkakamali, hinamon Niya ang iba pa at natanggap ang kahanga-hangang sagot ni Pedro, “Panginoon, kanino kami pupunta? Nasa Iyo ang mga salita ng buhay na walang hanggan”. Huwag kailanman matakot na hamunin ang iba batay sa katotohanan ng Diyos para lamang mapanatili ang pabor ng publiko.

ANYAYAHAN SILANG LUMAPIT (Juan 9:35). Bagaman madalas itong maabuso, may tamang panahon at lugar upang hilingin sa isang tao na ipahayag ang kanyang pananampalataya o itataga ang kanyang sarili sa Panginoon. Tinanong Niya ang bulag na Kanyang pinagaling ng paningin, “Sumasampalataya ka ba sa Anak ng Tao (o Anak ng Diyos)?”.

Pangkalahatang Uri ng Mahuhusay na Tanong

- Ang mga PAMBUNGAD na tanong ay ang uring tumutulong sa ibang tao na makapagsalita nang malaya at nagpapabuti sa tunay na pakikipag-usap. Gusto nating ipakita na hindi natin inilalagay ang kausap sa “silya ng saksi” at “ginigisa” na parang isang abogado. Ang impormal na pag-uusap tungkol sa personal na pinagmulan o mga saloobin ay maaari nang lumipat sa kanilang mga hangarin o mithiin.
- Ang mga MAPAGGABAY na tanong ay iyong hindi lamang ikaw ang pumipili ng paksa kundi naghahanap ka rin ng sagot ayon sa direksiyong pinili mo, hindi nila. Kadalasan ito ay upang makakuha ng karagdagang impormasyon. Nakatutulong sa sitwasyon kung pauunahan mo ang iyong tanong ng pariralang, “Maaari ko bang itanong...?”, “Nakapag-...ka na ba?” o “Ikaw ba ay...?”.
- Ang mga MAPAGNILAY na tanong ay iyong muling nagsasabi ng isang bagay na sinabi ng kausap at humihikayat ng paglilinaw. Ang “Sa madaling salita, ang ibig mong sabihin ay...” ay isang karaniwang pambungad. Mabisa ito kung minsan upang matulungan silang makita ang mali sa kanilang pag-iisip.

Masasamang Tanong

- Ang mga tanong na WALANG PAKUNDANGAN ay nakasasakit. Lumalampas ang mga ito sa hangganan ng ating karapatang magtanong o pangangailangang malaman. Bakit mo kailangang itanong ito o malaman ito? Maselan ba ito, hindi pinag-isipan, padalus-dalos?
- Ang mga tanong na WALANG SAYSAY ay nakaiinis. Kapag natanggap mo ang sagot, wala kang ideya kung paano gagamitin ang impormasyon. Kung walang kinalaman ito sa kailangan mong malaman, huwag nang itanong.

- Ang mga tanong na “OO” O “HINDI” ay kilala rin bilang saradong tanong sapagkat iisang salita lamang ang inaanyayahan nitong sagot. Ang ganitong mga sagot ay kadalasang pinakakaunti ang naitutulong. Hanapin ang mga tanong na nagbubukas ng pag-uusap at puna na nagpapasulong sa iyong layunin.
- Ang mga MALABONG tanong ay nag-aanyaya ng napakaraming uri ng sagot at maaaring maglihis sa iyo (may maraming posibleng kahulugan). Ang “Ano ang palagay mo sa mas aktibong pakikibahagi sa iglesya?” ay halimbawa ng ganitong tanong. Maging tuwiran. Diretsahin ang punto. Makatutulong ito sa iyo upang matulungan sila.
- Ang mga tanong na PINAGTATALUNAN ay nakaiinis at kadalasang walang espirituwal na layunin. Madalas itong nagsisimula sa, “Ano ang palagay mo kay ganito-at-ganoon?”, at karaniwang tungkol sa mga personalidad sa relihiyon o pulitika. Maliban kung naghahanap ka ng pagtatalo, lumayo ka sa mga isyung ito.
- Ang mga tanong na MAPANGMATA ay tinatawag kung minsan na “pang-iinsulto” sapagkat minamaliit nito ang kanilang talino o pinagmulan. Isang sukdulang halimbawa ay, “Hindi mo ba naiisip na isang katangahang tanong iyan?”.

Mga Tanong na Nakatutulong

ITANONG ANG KANILANG OPINYON. Gusto ng karamihan ng tao na ipahayag ang kanilang pananaw. Maging interesado sa iniisip nila, sa halip na ipaliwanag nang mahaba ang sarili mong mga ideya. Ipinapakita nito na ikaw ay isang interesadong tagapakinig.

Halimbawa: “Sa palagay mo, ano ang pinakamalaking pagbabagong gusto ng Diyos (o ni Jesus) sa ating buhay?”

LINAWIN ANG KANILANG PANININDIGAN SA MGA BAGAY NA

PANGWALANG HANGGAN. Tulungan silang *pag-isipang mabuti* kung saan talaga sila nakatayo sa harap ng Diyos. Makatutulong ito upang mapagtagumpayan ang kalituhan sa kanilang isip o ang hindi pagkakaunawa sa *ating* panig.

Halimbawa: “Sa madaling salita, ito ang itinatanong (o iniisip) mo? Tama ba?”

PANATILIHIN SILA SA TAMANG USAPAN. Lumilihis ang mga tao sa ibang usapan, kung minsan nang hindi sinasadya. Maaaring kailangan natin silang magalang na ibalik sa pangunahing linya ng naunang pag-uusap, lalo na kung mahalaga ito.

Halimbawa: “Kawili-wili iyan. Pero puwede ba nating balikan ang isyung pinag-uusapan natin kanina?”

HIKAYATIN ANG PAG-UUSAP. Ito dapat ang isa sa ating pangunahing layunin. Gusto nating “magbukas” ang iba at sabihin sa atin ang kanilang tunay na mga saloobin. Habang mas tayo ang nagsasalita, mas kaunti ang pagkakataon nila. Hayaan silang magpatuloy kung mahalaga ang paksa.

Halimbawa: “Okay lang ba sa iyo na sabihin pa ang tungkol sa opinyon mo rito?”

ALAMIN ANG KANILANG PANININDIGAN. Taktikang hangarin ang tapat na pagpapahayag ng kanilang tunay na mga saloobin. Nakatitipid ito ng oras ng magkabilang panig at naiiwasan ang hindi pagkakaunawaan na batay sa maling pag-asa sa ating panig.

Halimbawa: Okay lang ba sa iyo na ibahagi kung ano ang nararamdaman mo tungkol diyan?”

MAGHARAP NG HAMON. Madalas ay may pagkakataon kang itanong kung saang direksiyon nila gustong tumungo sa kanilang relasyon sa Diyos. Gawin ito sa mapagpakumbaba, hindi nananakot at hindi mapagmanipulang paraan.

Halimbawa: “Kung isang taon na lamang ang itatagal ng buhay mo, anong mga pagbabago ang gagawin mo sa iyong pamumuhay o sa paggamit ng iyong oras at mga kayamanan?”

IHIWALAY ANG MGA SANHI SA MGA SINTOMAS. Ang mga reklamo at pamumuna ay kadalasang mga sintomas na babala, hindi mga sanhi. Walang mahusay na doktor na nagwawalang-bahala sa paghahanap ng tunay na mga sanhi kapag gumagawa ng diyagnosis.

“Ito ba ang pangunahing isyung humahadlang sa iyo sa pagsunod sa Panginoon?”

Aralin 11: Pagtatago at Pag-iwas

Hindi laging tapat na sagot ang matatanggap natin kapag sinisiyasat natin ang espirituwal at praktikal na pangangailangan ng mga dinadalaw natin. Natutuhan na ng karamihan ng tao na maingat na itago ang tunay nilang kalagayan. Ang pagtatago at pag-iwas ay karaniwang ginagawa ng mga tao sa Biblia (Genesis 3:8, Kawikaan 28:13). Ang mga mananampalatayang lumalakad nang “malayo” sa Panginoon ay marunong magtago ng kanilang kalagayan sa pamamagitan ng banal-banalang espirituwal na pananalita. Maaaring sinisikap nilang huwag matuklasan ng Diyos, ng iba, o maging ng kanilang sarili. Masakit aminin ang mga hindi kanais-nais na katotohanan tungkol sa ating sarili. Kapag luminaw ang mga usapin at may pagkukusang tumugon, maaaring nasa kalagayan na tayong makatulong sa isang tao. Paano mo makikilala ang mga pagtatangkang magtago at umiwas?

Mga Palatandaan ng Pagtatago at Pag-iwas

PAGPAPAKITA NG PAGKABALISA. Lalo itong makikita kapag umabot ka na sa mahahalagang espirituwal na tanong. Ang di-mapakaling kilos, ang tensiyonadong ekspresyon ng mukha at ang pag-aatubiling sumagot ay maaaring palatandaan na papalapit ka na sa isang maselang bahagi.

MAHIHINANG DAHILAN. Ang bakasyon, pagdalaw sa mga kamag-anak, pagkakasakit o abalang iskedyul ay maaaring hindi ang tunay na dahilan ng kanilang pagliban o pagpapabaya. May mga dahilang halatang walang katuturan. Maaaring pinakamabuting huwag na lang itong pansinin.

PAGBABAGO NG PAKSA. Halimbawa nito ay kapag sinisikap ng mga tao na iwasan ang ilang bahagi ng usapan at bumabaling sa ibang tao, sa maliliit na bagay o sa paglihis ng usapan. Maaaring isa itong senyales, lalo na kung paulit-ulit. Huwag pilitin ang isang usapin, ngunit tanungin mo ang iyong sarili, “Bakit kaya?” Itanong, “Ito ba ay isang bagay na ayaw n’yong talagang pag-usapan?”

“At bakit mo tinitingnan ang puwing na nasa mata ng iyong kapatid, ngunit hindi mo pinapansin ang troso na nasa iyong sariling mata?” Mateo 7:3

PAMUMUNA SA IBA. Ito ay isang klasikong babala, na inililihis ang pansin mula sa kanilang sariling buhay. Anuman ang katwiran, ito ay isang “pulang bandila”. Bakit ngayon pa ito binabanggit? Isa ba itong hungkag na dahilan para sa isang maling saloobin? Mag-ingat na huwag tumanggap ng paninirang-puri o tsismis. Itanong, “Ito ba ay isang bagay na kailangan n’yong harapin nang tuwiran sa kanila at ayusin?”

MGA KAWALANG-KATARUNGAN NOONG NAKARAAN. Kahawig ito ng pamumuna sa iba, ngunit bumabalik sa nakaraan. Maaaring may kinalaman ito sa kanilang sarili o sa iba. Kabilang dito ang mga reklamo tulad ng pagkukunwari ng iba, pagmamalupit, “kahigpitan” ng mga magulang o mga pagtutol sa iglesya. Maaari mong sabihin, “Naiintindihan ko kung bakit kayo nasaktan dito. Nasaktan din ako paminsan-minsan, pero nakita kong kailangan ko itong kalimutan na. Wala itong kinalaman sa relasyon ko kay Jesus. Kailangan kong magpatawad at kalimutan.”

PAG-IWAS SA PANGAKO. Masamang palatandaan ang kawalan ng tiyak na pagkukusang magbago sa sarili, o ang walang katapusang pagpapaliban ng pagpapasya. Hindi tayo naroon upang pilitin ang isang pagpapasya o upang paratangan ang mga tao. Maaari tayong maghangad ng pagkakasundo sa isang panandaliang layunin.

MABILIS NA PAGSANG-AYON. Nakagugulat na mapanganib na bahagi ito sapagkat mukha silang sumasang-ayon. Maaaring ipinapakita nito ang kawalan ng prinsipyo at paninindigan. Ang ganitong mga tao ay tinatawag na “Yes men” o mga laging umoo. Maaaring gusto lang nilang makaalis ka na kaya sila sumasang-ayon.

Kailangan nating harapin ang katotohanan na hindi natin matutulungan ang mga ayaw magpatulong. Maaari nating linawin ang mga bagay at tulongang taong bukas sa tulong kung maipapakita sa kanya ang tamang daan.

Maaaring hindi alam ng mga tao na sila ay nagtatago, o kahit papaano ay hindi nagiging tapat tungkol sa tunay nilang nadarama. Karamihan sa atin ay hindi lubos na tapat tungkol sa tunay nating nadarama, kung minsan ay kahit sa mga kapamilya natin. Kadalasang ang pananaw ang nagtatakda ng ating mga kilos at tugon. Bumubuo tayo ng iba’t ibang paraan ng pagharap sa mga bagay maliban sa tuwirang pagharap sa mga usapin.

- Kung ginagawa natin ang gusto natin, mukhang tama ito, *kaya ipinagtatanggol natin.*
- Kung hindi maganda ang takbo ng mga bagay, *sinisisi natin ang iba.*
- Kung hindi maganda ang pakiramdam natin sa isang paksa, *iniiba natin ito.*
- Kung pakiramdam natin ay minaltrato tayo ng iba, *binabanggit natin ito.*
- Kung ang isang bagay ay hindi kaaya-aya o mahirap, *iniawasan natin ito.*
- Kung may masama tayong saloobin, *nagkukunwari tayong mabuti ang saloobin natin.*

- Kung may problema tayong kailangang harapin, *gusto nating baguhin ang mga kalagayan.*

Mga Iminumungkahing Gawin

HIKAYATIN ANG KATAPATAN. Walang pakinabang sa inyong dalawa ang pagkukunwari. Sabihin, “Ikatutuwa ko kung magiging tapat kayo sa akin, gaya ng alam kong gusto n’yong gawin ko sa inyo. Iginagalang ko ang opinyon n’yo. Sabihin n’yo kung ano ang nasa puso n’yo. Hindi ako magdaramdam kung sabihin n’yong, ‘Hindi ako interesado’”.

MAKINIG NANG HINDI AGAD TUMUTUGON. Huwag agad sunggaban ang kanilang mga salita kung talagang gusto mong pakinggan ang kanilang pananaw. Huwag magmadaling makipagtalo o sumalungat. Kadalasang pagkakamali ang sabihing, “Hindi ako naniniwala. Paano n’yo nasabi ‘yan?’”

MAGPAKITA NG PAGKAMARAMDAMIN. Ang kapalaluan, kahihiyan, takot, at mga kasalanan ang nagtutulak sa mga tao na magtago. Unawain ang kanilang pagiging tao, ang kanilang kahinaan. Huwag kailanman maging malupit.

UMAPELA SA KANILANG MGA INTERES. Ang mga anak, ang mga mahal sa buhay at ang ating kinabukasan ay mga bagay na pinagmamalasakitan. Ano ang *pinakamalaki* nilang alalahanin? Ano ang gusto nila sa buhay? Itanong, “Saan n’yo gustong pumunta mula rito?”

PAG-ISIPANG MULI ANG SITWASYON. Sikaping magpakilala ng ibang pananaw. Baguhin ang paraan ng paglapit. Sabihin, “Gusto ko kayong tulungang harapin ang isang problema, kung papayagan n’yo ako, kahit hindi ko kayang baguhin ang mga kalagayan n’yo.”

Mga Dapat Iwasan

- Huwag silang tuwirang paratangan na hindi nila hinaharap ang mga usapin. Kahit totoo pa ito, mas malamang na pukawin nito ang hinanakit kaysa pagsisisi. Inilalagay sila nito sa pagtatanggol sa sarili, at isinasara nito ang kanilang mga tainga at puso. Naroon tayo upang tumulong, hindi upang magparatang.
- Huwag mabigo, manlumo, o magalit man sa pakikitungo sa kanila. Sikaping tingnan ang pinakamahirap na kaso bilang tunay na hamon sa kapangyarihan ng Diyos. Ang mga taong may problema ay mga pagkakataong mula sa Diyos. Maaari mong palalain ang mga bagay kung hindi ka mag-iingat. Isaalang-alang ang pagtitiyaga ni Jesus sa pakikitungo sa iba.

- Huwag tanggapin ang kanilang paliwanag na lubos na totoo. Ang mga tao ay maaaring maging lubhang mapanghikayat sa pagsasalaysay ng kanilang mga hinaing, sa pagkuha ng ating simpatiya, o sa pagbibigay-katwiran sa kanilang mga kilos. Maaaring hindi mo pa alam ang buong kuwento hangga't hindi mo naririnig ang kabilang panig.

Ang tamang layunin natin ay malampasan ang mga salitang nasa ibabaw lamang at harapin ang tunay na mga usapin, kung papayagan nila. Sikaping tingnan ang mga ito sa liwanag ng Salita ng Diyos. Tulungan silang linawin ang kanilang pag-iisip, kilalanin ang mga usapin at maging bukas sa paglilingkod ng Espiritu Santo.

Aralin 12: Pagpapalakas ng Loob ng Iba

Malaking bahagi ng paglilingkod ng ating Panginoon ay ang pagtulong at pagpapalakas ng loob ng iba. “Lakasan mo ang iyong loob”, “huwag kang matakot”, ay mga salitang madalas Niyang sabihin. Naglibot Siya na gumagawa ng mabuti. Isa sa mga pangalan ng Espiritu Santo ay Paraclete, na ang ibig sabihin ay katulong o “isang nasa tabi”. Marami itong sinasabi sa atin tungkol sa Diyos. Hindi Siya dumarating bilang “ang Dakilang Mapamuna”, gaya ng natutuksong isipin ng ilan. Sa halip, Siya ay “ang Dakilang Tagapagpalakas-loob”. Hindi nagkukulang ang pangangailangan nito sa gitna ng bayan ng Diyos o sa mga nasa labas ng sambahayan ng pananampalataya. Lahat tayo ay maaaring panghinaan ng loob.

Ang pagpapalakas ng loob ay isang napakapositibong salita. Sa mga talata tulad ng Roma 15:4-5, tila may dalawa itong kahulugan:

- *Himukin* na sumulong, gaya ng, “Hinihimok (ipinapakiusap) namin na dumalo kayo”.
- Suportahan o tulungan, gaya ng, “Pinalakas niya ang loob nito upang madaig ang kanyang kawalan ng pag-asa at magpatuloy sa buhay”.

Nangangailangan ng panahon ang pagpapalakas ng loob, lalo na sa mga taong napapabayaan. Hinihingi nito na maging alisto tayo sa mga pagkakataon. Maaari nating gawing personal na layunin na sikaping magbigay ng espirituwal na pagpapalakas ng loob sa kahit isang tao bawat araw.

Mga Mungkahi sa Pagsisimula

SA **PAKIKIPAGKITA SA MGA TAO**. Magkaroon ng panahon para sa mga tao - lalo na sa mga “maliliit na tao”. Magpakita ng malasakit sa iba. Gawin mong layunin na laging magbantay sa pagkakataon.

MATUTONG MAS NGUMITI. Sikaping panatilihin ang masayang mukha. Alisin ang isip mo sa sarili mong mga alalahanin. Isipin ang epektong maaari mong magawa kapag napansin ng mga tao na nagliliwanag ang iyong mukha (Exodo 34:29-30).

BUMATI NANG MAINIT, MAGBIGAY-PANSIN. Huwag hayaang isipin ng sinuman na hindi mo siya pinapansin dahil abala ka sa sarili mong iniisip.

GAMITIN ANG KANILANG PANGALAN. Maaari kang gumastos ng hanggang \$500.00 para sa isang araw na kursong pangganyak na nagdirin dito. Masarap pakinggan kapag ginagamit ng isang tao ang pangalan mo (at binibigkas ito

nang tama). Gamitin ito sa pagsasabi ng mga bagay tulad ng, “O, Mary, ang saya kong makita ka ulit”.

MAGTANONG NANG MAGILIW. Hindi ito nangangahulugan ng mga usisero at mapanghimasok na tanong tungkol sa mga bagay na hindi mo dapat pakialaman. Ang “Kumusta ka na?” o “Kumusta?” ay mga halimbawang gamit na gamit na. Maging mas malikhain. Magpakita ng tunay na interes sa halip na pormalidad, gasgas na pananalita, o walang-lamang kasabihan.

Madalas ay maaaring gamitin ng Panginoon ang isang positibong salita mula sa atin upang tulungan ang isang tao na sumulong para sa Diyos sa isang tiyak na paraan. Ang pagdalaw sa mga tao ay higit pa sa paghahanap ng mga problema at pagtutuwid sa iba. Gusto nating tumulong na pagaanin ang pasanin ng mga nakayuko (Isaias 58:6) at pagalingin ang mga bagbag ang puso (Isaias 40:1, Lucas 4:18). Tayo ay dapat “magdala ng pasanin ng isa’t isa” (Galacia 6:2). Hindi nagwalang-bahala ang Panginoong Jesus sa mga pangangailangang ito habang naglilibot Siya na gumagawa ng mabuti.

“Ang kabigatan sa puso ng tao ay nagpapayuko roon, ngunit ang mabuting salita ay nagpapasaya roon.” Kawikaan 12:25

Umupo ka at pag-isipan nang tiyak kung paano mo ito pinakamabuting magagawa.

Paano Magpalakas ng Loob

MAGPAHALAGA NANG HIGIT. Karamihan sa atin ay may hilig na sumobra sa pamumuna at pagtutuwid. Ang maalalahanin at mabait na mga salita na nagpapakitang napansin natin ang pagsisikap ng iba ay magalang at hindi makasarili. Maging ang Diyos ay nag-aanyaya ng ating papuri (Awit 50:23). Maghanap ng mga pagkakataong kilalanin ang pagsisikap ng iba. Maghanap ng bagay na maaaring purihin o papurihan. Sabihin ito o isulat sa isang maikling sulat. Bigyan ng pagkilala ang mga tamang bagay.

MAGBIGAY-ALIW, LALO NA SA PAMAMAGITAN NG SALITA. Ang ating Panginoon ang pinakadakilang gumagawa ng nagpapagaling na paglilingkod na ito (Isaias 40:1, 2 Corinto 1:3). Ang mga nalulungkot, ang mga pinanghihinaan ng loob, at ang mga natalo ay nangangailangan ng salitang napapanahon. Ang Espiritu Santo ay tinatawag na “ang Mang-aaliw”, hindi “ang Mapamuna”. Pasiglahin ang kalooban ng iba. Gumamit ng isang pangako mula sa Salita ng Diyos.

TUMULONG NANG PRAKTIKAL. Ang batiin ang isang tao ng “good luck”, ipanalangin siya at pagkatapos ay umalis nang hindi sinisikap na tulungan siya

ay pagkukunwaring hinahatulan ng Diyos (Santiago 2:16). Paano natin matutulungan ang mga talagang nangangailangan ng tulong? Ano ang kailangang gawin? Paano ako makatutulong? May maiisip ba akong taong mas kuwalipikado o may kakayahang tumulong? Gumawa ng anumang bagay. Huwag lang iulat ang isang pangangailangan.

MGA HANGARIN SA HINAHARAP. Maaaring may taong gustong maging mas kasangkot sa Cristianong paglilingkod at gamitin ang kanyang espirituwal na kaloob. Lahat tayo ay dapat nagtutulungan sa Katawan ni Cristo (1 Corinto 12). Madalas ay nababagabag ang mga mananampalataya sa pakiramdam na hindi sila sapat. Ipakita na ang Diyos ay sapat para sa anumang pangangailangan o pagbibigay ng kakayahan. Ang usapin ay, “Paano n’yo gustong maglingkod sa Panginoon?”.

HAMUNING LUMAGO. Gusto ni Pedro na lumago ang mga mananampalataya nang higit sa kalagayan ng pagkasanggol o pagiging di-hinog (1 Pedro 2:2). Paano natin sila matutulungang lumago sa Salita ng Diyos “hanggang sa sukat ng laki ng kapuspusan ni Cristo” (Efeso 4:13)? Ang Salita ng Diyos ay nagtatakda ng napakataas na pamantayan para sa kabanalan, pagkamabunga, at pagkatao; hinahatulan nito ang pagiging karaniwan lamang, ang pagiging maligamgam, at ang pagpapabaya.

HIMUKING MAGPATULOY. Ang diwa ng salitang ito ay anyayahan o pakiusapan ang isang tao na sundan ang isang espirituwal na landas ng pamumuhay (Mga Gawa 11:23, 15:32). Mas mabuti ang positibong pagpapalakas ng loob kaysa pagtuligsa. “Pukawin mo ang kaloob na nasa iyo”, sabi ni Pablo kay Timoteo (2 Timoteo 1:6).

TULUNGAN SILANG LAGING TUMINGALA. Hindi tayo natutulungan ng pagtingin sa loob ng ating sarili (introspeksiyon) o ng pagtingin sa iba (paghahambing).

ISAMA SA PAKIKISALAMUHA. Ang Panginoong Jesus ay nakisalamuha sa maraming tao. Siya ay palakaibigan, hindi nagbubukod sa sarili. Ang pagkamapagpatuloy ay orihinal na nangangahulugang “pag-ibig sa mga dayuhan”. Hinihimok ang mga mananampalataya na ipakita ito sa iba (Roma 12:13, 1 Pedro 4:9). Maraming mananampalataya ang nalulungkot at napapabaya, hindi nadaramang bahagi sila ng pakikisama, kung minsan ay mga “nag-iisa”. Tayo ay bahagi ng isang buhay na katawan. Ang hindi natin ginagamit ay maaaring mawala sa atin, kapwa sa mga kaloob at sa mga pagkakataon. Pag-isipan kung paano mo matutulungan ang iba sa praktikal na paraan.

Pag-isipan kung paano mo maisasagawa ang mga mungkahing ito, simula ngayon, sa pamamagitan ng paggawa ng sumusunod na takdang-gawain.

- Maghandang mag-ulat ng kahit isang mabuting pakikipag-ugnayan bilang “Tagapagpalakas-loob” ngayong linggo. Isulat sa iyong ULAT NG NAGAWANG PAGHAHANDA (nang maikli) ang epektong nakita mo ng ginawang ito sa ibang tao.
- Ilista o markahan ang mga bagay na *hindi* mo ginagawa, na kaya mo at dapat mong gawin upang palakasin ang loob ng iba.

“Kapayapaan ang iniwan Ko sa inyo, ang Aking kapayapaan ang ibinibigay Ko sa inyo; hindi gaya ng ibinibigay ng sanlibutan ang ibinibigay Ko sa inyo. Huwag mabagabag ang inyong puso, ni matakot man.” Juan 14:27

Aralin 13: Pagsusuri at Pagbibigay ng Direksiyon

Ang magsuri ay ang paghiwa-hiwalayin ang isang bagay sa mga bahagi nito upang mas mabisang masiyasat ang isang masalimuot na sitwasyon gaya ng pag-uugali ng tao. Ang mga sanhi at lunas sa maling pag-uugali at maling paraan ng pag-iisip ay nagbunga ng daan-daang teorya at iminumungkahing paraan na nakabatay lamang sa karunungan ng tao. Ang pagkakaroon ng napakaraming paraan, kasama ang walang tigil na pagbabago sa mga ito, ay nagpapahiwatig na wala sa mga ito ang napatunayang pangmatagalang mabisa. Ang problema sa karamihan sa mga ito ay halos hindi nila pinapansin ang Lumikha at Gumawa ng lahat ng bagay at ang Kanyang sinasabi.

Ang sinumang may karamdaman ay nangangailangan ng marunong na doktor. Wala nang hihigit pa sa Kanya na tinatawag na “Ang Dakilang Manggagamot”. Ang tamang pagsusuri ay dapat mauna bago ang makatutulong na mga rekomendasyon. Ang mahuhusay na doktor ay mahusay makinig at kumukuha ng maayos na “kasaysayan ng pasyente” bago magpasya kung ano ang kailangang gawin. Maaaring kailangang sumangguni sa iba. Mahaba ang listahan ng mga posibleng karamdaman. Madalas ay may espirituwal na ugat ang maraming problema. Isang di-pormal ngunit seryosong pag-uusap ang dapat gamitin upang matukoy:

Ano ang problema?

Ano ang dapat gawin?

Narito ang ilang karaniwan o pangunahing bahagi ng problema:

Paghihiwalay at diborsiyo

Mga kasalanang sekswal

Pagkamapanghati, panggugulo

Tsismis, paninira nang patalikod

Pagkamakasarily

Kawalan ng disiplina

Kawalan ng pananagutan, hindi matatag sa trabaho

Pakiramdam na itinatakwil

Hinanakit sa pagwawalang-bahala ng iba

Mga batang matigas ang ulo

Espiritung hindi marunong magpatawad

Pagbabaligtad ng mga papel sa banal na kaayusan ng pamilya

Panghihina ng loob

Utang, hindi mabuting pangangasiwa ng pera at ari-arian

Kamangmangan sa Kasulatan

Pagtanggi sa nararapat na awtoridad

Mga nakarurumi at nakasasakit na bisyo (droga, alak, paninigarilyo)

Kailangan ng mga tao ang espirituwal na pagsusuri, hindi psycho-analysis.

Kailangan nating sikaping maging isang ginagabayan ng Espiritu at ng Salita sa pagiging “tagasuri ng mga pag-iisip at mga hangarin ng puso” (Hebreo 4:12).

Hindi tayo naroon upang humatol kundi upang makilala ang mga pangangailangan. Malinaw na tayo mismo ay dapat nasa malapit na pakikisama sa Diyos. Hindi tayo dapat magtangi. Tayo ay dapat maging matuwid at makatarungan, ipinagpapaliban ang anumang konklusyon hanggang makumpirma natin ang maaaring malabong hinala lamang. Narito ang ilang dapat isaalang-alang:

PANSININ ANG MALILINAW NA PALATANDAAN. Ano ang uri ng usapan, ang pakikitungo ng mga miyembro ng pamilya sa isa’t isa, ang mga babasahing nakalantad, ang kalagayan (kaayusan) ng bahay, at ang pagtugon sa paglilingkod ng iglesya.

Tandaan, maging matakтика. Hindi ka dapat tumingin nang mababa sa iba.

Maging Alisto sa Ipinakitang mga Saloobin

TUNGKOL SA DIYOS: May sigasig ba o kawalang-bahala sa mga espirituwal na bagay, pag-ibig kay Cristo, interes sa Salita, mga priyoridad?

Tandaan, magsiyasat nang matakтика. Hindi ka isang tagapagtanong sa hukuman.

TUNGKOL SA MGA NASA AWTORIDAD: Bukas ba sila sa payo, may espiritung nagsasarili o handang matuto, magalang o mapamuna?

Tandaan, maaaring magbago ang mga tao. Iwasang agad “isuko” ang isang tao.

TUNGKOL SA MGA PANANAGUTAN: Tinatapos ba nila ang kanilang sinimulan (trabaho, klase, atbp...)? Kumusta ang pamumuno sa tahanan (pakikilahok)? Sinisisi ba nila ang iba o tinatanggap nila ang pananagutan?

Tandaan, ang mga bagay na ito ay maaaring ituro.

TUNGKOL SA KASALANAN: May tagumpay ba laban sa kasalanan o kawalan ng disiplina? May pagkakumbinsi ba o pagkilala sa mga problema? Bukas ba sila/sabik sa tulong o walang pakialam?

Tandaan, ang Panginoon ay ang Diyos ng pagpapanumbalik.

MAGING HANDANG SUBUKIN ANG KANILANG PAGKUKUSA. Gusto ba nilang magbago? Handa ba silang dumalo sa isang klase, maging bukas sa karagdagang pag-uusap o pakikipag-ugnayan?

Tandaan, sinubok ng Panginoon ang mga nagsabing handa sila.

Mabuting magtanong ng angkop na mga tanong sa iba. Kailangan din nating tanungin ang *ating sarili* tungkol sa ating napapansin at sa kung ano ang kailangang gawin.

Mga Tanong na Dapat Itanong

MAINIT KA BANG TINANGGAP? Sinabi ng Panginoon, “Ang tumatanggap sa sinumang Aking sinusugo ay tumatanggap sa Akin” (Juan 13:20). Kung sila ay umiiwas, nag-aatubili, malamig, hindi mapakali; maaaring ipinapakita nito ang kanilang saloobin sa Panginoon. Kung bukas sila sa Kanya, malamang na bukas din sila sa iyo, magiliw, mapagpatuloy at handang makinig sa isang espirituwal na pag-uusap. Kung ayaw ka nilang naroon, o ayaw nilang makipag-usap, umalis ka nang may kagandahang-loob.

ANONG MGA SALOOBIN ANG NAKITA? Iyon ba ay saloobin ng isang naghahanap ng espirituwal na katotohanan, tulad ni Nicodemus? (Juan 3:12). O ng mga lumapit kay Felipe, na nagsasabing, “Ginoo, ibig naming makita si Jesus” (Juan 12:21)? O iyon ba ay mapakipagtalo, mapanlibak o walang pakialam? Ang tapat na mga tanong o paghamon ay maaaring magpakita ng interes kung sa likod ng kanilang mga salita ay may hangaring makilala ang Diyos.

PAANO KUMIKILOS ANG ESPIRITU SANTO? May pagkakumbinsi ba sa kasalanan (Juan 16:8)? May lumalagong pagkaunawa ba sa espirituwal na katotohanan (Juan 16:13)? Tinanggap ba ang paglilingkod ng Espiritu, sa pamamagitan mo at ng Salita? O Siya ba ay napighati (Efeso 4:30)? Hindi ka maaaring lumampas sa Kanyang Salita at maglingkod nang wala Siya.

“At pagdating Niya, susumbatan Niya ang sanlibutan tungkol sa kasalanan, at sa katuwiran, at sa paghatol.” Juan 16:8

ANONG MGA TALATA NG KASULATAN ANG ANGKOP? “Ano ang sinasabi ng Kasulatan?, tanong ni Pablo (Roma 4:3). Iyon ang nagpapasya sa katotohanan tungkol sa sinuman. Iyon ang paraan upang malaman natin ang tama sa mali,

ang mabuti sa masama, ang nakatutulong sa hindi nakatutulong. Kailangan kang mapuspos ng kaalaman sa Salita, kung uunawain mo ang mga sitwasyon at gagamitin nang tama ang Salita.

ANONG HAKBANG ANG IREREKOMENDA MO? Maraming opinyon at impormasyon ang nasasayang kung hindi tayo hahantong sa isang pagsusuri at reseta para sa pagkilos. Maaaring gusto mong tulungan silang gamitin ang Salita upang sabihin ang kinakailangan. O maaaring basahin mo lang ito at imungkahing maaaring angkop ito. Ang usapang walang kasunod na pagkilos ay kadalasang kaunti lang ang naitutulong. Natukoy ng Panginoon na ang kasakiman at pagkamaterialistiko ay mas mahalaga sa mayamang batang pinuno kaysa sa Diyos. Sinabi Niya sa kanya kung ano ang gagawin (Mateo 19:21).

Tulad ng isang mahusay na doktor na sinisikap tukuyin ang isang sakit, kailangan nating obserbahan ang mga sintomas pati na ang posibleng mga ugat na sanhi. Kailangan nating magtanong ng matatalinong tanong sa tamang mga bahagi at magsiyasat gamit ang “tabak ng Espiritu”.

Pangkalahatang mga Sanhi ng mga Espirituwal na Problema

KAWALAN NG PAGTATALAGA KAY CRISTO (Roma 6:13, 12:1-2, 2 Corinto 5:17). Ang may-depektong pagtatalaga ng sarili ay walang alinlangang pangunahing problema sa buhay ng mga nagsasabing sila ay mananampalataya. Kung hindi natin talagang hinahayaang maghari si Jesus sa ating buhay o kung kalahati lang ang puso natin sa ating pagtatalaga, hindi natin maaasahang bibigyan Niya tayo ng tagumpay.

MALING MGA PRIYORIDAD SA BUHAY (Mateo 6:33). Diyos ang una, ang iba ang ikalawa, *ikaw ang huli* ang banal na listahan ng priyoridad. Ang Jesus, Others (iba) at You (ikaw) ay bumubuo ng “JOY” (kagalakan) bilang acrostic. Ang mga pagpapasya, ang paggamit ng panahon o iba pang kayamanan at ang mga layunin ay dapat nakabatay sa kaayusang ito.

MASASAMANG SALOOBIN (Filipos 2:5). Kailangan natin ng mga saloobing katulad ng kay Cristo, hindi ng pagkamakasari na ang hinahangad lamang ay ingatan ang sariling personal na interes. Kung hahayaan nating mangibabaw sa ating pag-iisip ang kapaitan o ang espiritung hindi marunong magpatawad, dudumihan natin ang ating isip at ang ating mga kilos.

PALALANG MGA RELASYON (Filipos 4:2,5). Matutong mamuhay nang may pagkakasundo sa iba, kahit mahirap. “Kung maaari, hangga’t nakasalalay sa inyo, makipagpayapaan kayo sa lahat ng tao” (Roma 12:18). Sinisira ng alitan at

pagtatalo ang kapayapaan. Madalas tayong himukin ng Panginoon na makisundo sa iba. Siya ay tagapagkasundo.

SARILING KALOOBAN (Mateo 26:39). Sinabi Niya, “Ako’y bumaba upang gawin ang kalooban Niya na nagsugo sa Akin” (Juan 6:38). Kapag *inaakala* natin na iniligtas tayo ng Diyos, binigyan tayo ng buhay, at pagkatapos ay wala na Siyang pakialam kung ang sarili nating mga hangarin ang pinaglilingkuran natin o ang sa Kanya, lubha tayong nagkakamali. Ang batang matigas ang kalooban ay lumalaban sa pagsunod sa mga utos ng magulang. Ganoon din ang taong sumusunod sa sariling kalooban sa harap ng Diyos.

PANGHIHINA NG LOOB (Awit 77:1-9). Maaaring ito ang pinakamadalas gamiting kasangkapan ng diyablo. “Magpakalakas kayo ng loob” ay madalas na salita ng Diyos sa Kanyang mga anak. Ang Awit 77 ay isang panaghoy ng lubos na kawalan ng pag-asa ng isang mananampalatayang “lubhang nababagabag kaya hindi siya makapagsalita”. Ito ay isang “nakamamatay” na emosyonal na pagtugon sa mga kahirapan.

KAWALAN NG DISIPLINA (Galacia 5:23). “Ang taong walang pagpipigil sa kanyang espiritu ay tulad ng isang lunsod na giba at walang mga pader” (Kawikaan 25:28). Ang bunga ng Espiritu ay pagpipigil sa sarili. Ang buhay na walang kaayusan at magulo ay daan patungo sa wala.

MAPANGANIB NA MGA PAKIKISAMA (Kawikaan 1:10). “Huwag kang lumakad sa daan ng masasamang tao”. Anong uri? Pinangangalanan ng Kasulatan ang mga hangal, mga mapakiapid, mga lasenggo, mga manunuya, mga magulo, mga magagalitin at mga katulad nila bilang mga taong dapat iwasang maging kasama. Tinatawag natin silang “mga kaibigang masamang balita”. Hindi sila tunay na mga kaibigan kundi mga kakilalang maaaring humila sa iyo pababa.

MGA KASALANANG NAKAPALIGID NA HINDI NADADAIG (1 Juan 5:4). Ang landas ng isang mananampalataya ay landas ng pagdaig sa sanlibutan. Dinadaig niya ang masama sa pamamagitan ng mabuti (Roma 12:21). Kung sa simula ay nakatakas tayo sa “mga karumihan ng sanlibutan” at pagkatapos ay “muling nasangkot sa mga ito at nadaig, ang huling kalagayan ay naging masama pa kaysa sa una” (2 Pedro 2:20). Ang patuloy na paggawa ng kasamaan ay maaaring magpahiwatig na ang isang tao ay hindi tunay na mananampalataya (1 Juan 3:8-9).

Kailangan nating panatilihin ang ating pagkaunawa sa Kasulatan upang wasto at espirituwal na matukoy kung ano, kung mayroon man, ang kailangan o dapat nating gawin upang tulungan ang isang tao. Maaaring ito ay praktikal na tulong o payo. Ang pinakamahasag na payo sa mundo ay walang silbi kung ang ibang

tao ay walang interes na makinig. Kaya, huwag magbigay ng payong hindi hinihingi. Kung sila ay bukas at handang makinig, at humingi ng iyong payo, saka mo ito ibigay. Tiyaking nakabatay ito sa Salita at suriin ito nang magkasama sa kinakailangang paksa. Ipanalangin ito at patuloy na ipanalangin. Subaybayan ang kinakailangang hakbang kung saan mo kaya.

Aralin 14: Paggamit ng Salita ng Diyos

Ang wastong kaalaman sa Kasulatan at ang mabisang paggamit ng kaalamang iyon ang pinakamahalagang kakayahang maaari nating taglayin sa pagtulong sa iba. Ito ay karununganang higit sa karaniwan. Kapag ginamit sa ilalim ng patnubay ng Espiritu Santo, mayroon itong epektong higit sa karaniwan. Ang Awit 119 ay may 176 na talatang lubos na nakatuon sa kahalagahan ng Salita ng Diyos. Inihaharap ito bilang sagot sa halos bawat pangunahing espirituwal na problema: karunungan, kabanalan, paggabay at kaligtasan. Layunin nitong baguhin ang paraan ng iyong pamumuhay, ang paraan ng iyong pananalita, ang paraan ng iyong pagtuturo o pagpapayo sa iba.

Ito ay tulad ng martilyo sa kapangyarihan nitong sumumbat (Jeremias 23:29); tulad ng nag-aapoy na apoy sa mga buto bilang panloob na pampasigla (Jeremias 20:9); tulad ng nakagiginhawang pamahid sa nababagabag na kaluluwa. Ito ay tulad ng pulot, tinapay at gatas bilang pagkain ng kaluluwa. Kaya gaano kailangan na gamitin natin ang makapangyarihang espirituwal na tulong na ito sa mabisang pagdalaw. Dapat nating laging ilagay ang Salita ng Diyos sa pagitan natin at ng mga kinakausap natin bilang pundasyon ng ating sinasabi. Kung gusto nilang makipagtalos, hayaang sa Salita ng Diyos sila makipagtalos, hindi sa atin na parang personal na opinyon lamang. Isaalang-alang ang mga dahilang ito sa paggamit ng Salita sa ating mga pakikipag-usap.

Ang Kahalagahan ng Paggamit ng Salita ng Diyos

GINAMIT ITO NI JESUS (Mateo 4:3-10). Sapat na iyong halimbawa para sa atin. Palaging ginagamit ng Panginoon ang Salita ng Diyos sa pakikitungo sa iba. Sinipi Niya ito kay Satanas noong Pagtukso. Tinanggihan Niya ang maling paggamit ng Kaaway sa Kasulatan. Nagtanong Siya sa Lucas 6:3, “Hindi pa ba ninyo nababasa?”. Sinabi Niya, “Nasusulat” (Mateo 21:13, 26, 31). “Ipinaliwanag Niya sa kanila sa lahat ng Kasulatan ang mga bagay tungkol sa Kanyang sarili (Lucas 24:27). Maraming di-tuwirang pagbanggit, tanong at prinsipyo na nakabatay sa Salita ng Diyos. Kilala Niya at ginamit ang Salita sa pakikitungo sa iba bilang palagiang gawain. Ganoon din dapat tayon.

GINAGAMIT ITO NG ESPIRITU (Efeso 6:17). Hindi karunungan ng tao kundi ang Salita ng Diyos ang makapangyarihang tabak ng Espiritu Santo. Ang bawat tao ay sa anumang punto ay sinungaling, ngunit ang Diyos ay laging tapat (Roma 3:4). Ang Kanyang Salita ay katotohanan (Juan 17:17). Ito ay tulad ng pilak na dinalisay sa hurno at nilinis nang pitong ulit (Awit 12:6). Maaaring tanggihan ng mga tao ang awtoridad nito ngunit hindi nito mababago ang kapangyarihan

nito, ang kapangyarihan ng katotohanan mula sa buhay na Salita ng Diyos. Sa pamamagitan ng Salita dumarating ang pananampalataya (Roma 10:17). Ganito inilalarawan ang paglaganap ng Cristianismo sa Bagong Tipan: “Gayon lumago nang makapangyarihan ang Salita ng Diyos at nanaig” (Mga Gawa 19:20).

HINDI MAIHAMBING ANG MGA SALITA NG TAO (Isaias 55:11, 1 Pedro 1:23). Malinaw na walang pahayag ng tao ang makapapantay sa Salita ng Diyos sa likas nitong kapangyarihang umantig sa buhay ng iba. “Ang mga salitang sinasabi Ko sa inyo ay espiritu at buhay” (Juan 6:63). “Magiging gayon ang Aking salita na lumalabas sa Aking bibig. Hindi ito babalik sa Akin nang walang bunga, kundi gagawin nito ang Aking kinalulugdan, at uunlad ito sa bagay na pinasuguan Ko rito” (Isaias 55:11). Hindi sa pamamagitan ng salita ng tao, kundi sa pamamagitan ng Salita ng Diyos ipinanganak na muli ang mga lalaki at babae (1 Pedro 1:23).

“Ang lahat ng Kasulatan ay kinasihan ng Diyos, at mapakikinabangan sa pagtuturo, sa pagsaway, sa pagtutuwid, sa pagsasanay sa katuwiran.” 2 Timoteo 3:16

Apat na Pangunahing Gamit ng Salita

SA PAGTUTURO. Ang malulusog na mananampalataya ay lumalago sa tinatawag na wasto o malusog na doktrina, gaya ng mga taong mas malusog dahil sa mabuting pagkain. Ang mahinang pagtuturo ay nagpapadali na kapitan ng espirituwal na sakit. Inihahantong nito ang mga tao na maging bukas sa mga pagbaluktot ng mga kulto o sa mga baluktot na ideyang pang-doktrina. “Lubha kayong nagkakamali”, sabi ng Panginoon sa mga pinunong panrelihiyon, “sapagkat hindi ninyo nalalaman ang mga Kasulatan”. Ang malalakas na Cristiano ay “makapangyarihan sa Salita”, tulad ni Apolos o ng mga taga-Berea na “nagsaliksik ng mga Kasulatan”.

SA PAGSAWAY. Kasama rito ang malinaw na pagpapakita sa mga tao kung saan sila mali. Ang Salita ang *may-awtoridad* na pamantayan ng kung ano ang tama, kung ano ang banal, di-nagkakamali, ganap. Kapag ginagamit ng Panginoon ang Salita, nagsasalita Siya nang may awtoridad. Ang tanging wastong batayan ng pagsaway ay ang tiyak na paglabag sa Salita ng Diyos, hindi lamang ang paglihis sa mga kaugalian o tradisyon ng tao.

SA PAGTUTUWID. Ito ay kapag ginagamit natin ang Salita upang ipaliwanag kung ano ang tama o totoo. Kung banta ang imoralidad, kung gayon ang mga tao ay dapat *tumakas* mula rito. Kung ang mga makalamang pagnanasa ay nakikidigma laban sa kaluluwa, dapat *umiwas* ang isang tao sa anumang nagbibigay ng tukso. Kung ikaw ay isang mananampalatayang sangkot sa

kasalanan, itigil mo ito. Wala nang mananampalataya na alipin pa ng kapangyarihan ng kasalanan (Roma 6). Sikaping ituwid ang mga problema sa pamamagitan ng Salita ng Diyos.

SA PAGSASANAY SA KATUWIRAN. Ang pagdidisiplina sa nagkakamaling mananampalataya ay hindi lamang parusa, ito ay pagsasanay. “Turuan mo ang bata sa daang dapat niyang lakaran” (Kawikaan 22:6), ay higit pa sa pagbibigay ng utos o paglalagay ng karatula. Ang pagdidisiplina at pagsubaybay sa mga bagong mananampalataya ay may Salita ng Diyos bilang kurikulum nito. Ito ay dapat ituro, isaulo, at itanim sa isip at buhay ng mga mananampalataya. Kailangang may halimbawa gayundin ang aral. Kailangang may aktibong paglalapat at *pagsasagawa*. Ang mananampalatayang “nakaugat at nakasalig sa Salita”, gaya ni Timoteo mula pa sa kanyang pagkabata, ay hindi madaling maliligaw.

Pangkalahatang mga Layunin sa Paggamit ng Salita

HIKAYATIN ANG TAMANG MGA SALOOBIN. “Ang Iyong Salita ay iningatan ko sa aking puso upang hindi ako magkasala laban sa Iyo” (Awit 119:11). Ang saloobin ay isang pananaw o panloob na damdamin tungkol sa isang sitwasyon, tao o sa sarili kong kalagayan. Maaari itong magbunga ng isang nakagawiang paraan ng pagtugon sa isang sitwasyon. Maaaring ito ay hinanakit, panghihina ng loob, takot o kawalang-bahala. Malibang kaya nating saliksikin at pansinin ang panloob na damdaming ito, hindi natin mabisang mahaharap ang sitwasyon. Kaya ang mga nakatagong saloobin ay kasinghalaga ng mga salita sa pagtatasa sa mga tao at sa pagpapasya kung ano ang gagawin. Ang mga saloobin ay maaaring maging kasingmakasalanan ng mga kilos kung isasaalang-alang natin ang mga salita ng Panginoong Jesus (Mateo 5:22-48). Ang mga saloobin ay maaari ding maging ugat ng kabiguang magtagumpay sa araw-araw na pamumuhay. Ang mga sumusunod na talata ay kumakatawan sa mga pangunahing bahagi ng mga problema sa saloobin:

POSITIBO

Mapagmahal (1 Juan 4:11-12)

Handang matuto (Santiago 3:17)

Mapagpasalamat (1 Tesalonica 5:18)

Mapagpakumbaba (1 Pedro 5:5)

Mapagpatawad (Efeso 4:32)

NEGATIBO

Paninirang-puri, pagkapoot (Kawikaan 10:18)

Mapakipagtalo (Kawikaan 18:19)

Mapait, mapagtanim ng sama ng loob (Efeso 4:31)

Alitan, pagkainggit (Galacia 5:20)

Kapalaluan, pag-asa sa sariling kakayahan (Kawikaan 16:18)

GABAYAN ANG MGA PAGPAPASYA. “Ang Iyong Salita ay ilawan sa aking mga paa at liwanag sa aking landas” (Awit 119:105). Isa ito sa pinakamadalas sipiing talata sa Kasulatan. Ipinahahayag nito ang pagsandig ng Mang-aawit sa Salita ng Diyos upang malaman ang tamang daang tatahakin sa buhay. May mga bagay na ganap na mga utos na dapat sundin. May mga bagay na pagpapasyang nakadepende sa mga kalagayan kung saan angkop ang mga nakatutulong na prinsipyo. Mabuting payo ang sabihing, “huwag kang manalig sa sarili mong pang-unawa (Kawikaan 3:5). “Kung ang sinuman ay nagnanais gumawa ng Kanyang kalooban, malalaman niya ang tungkol sa aral” (Juan 7:17). Mahalaga para sa sinumang tagapayo na malaman ang tamang mga prinsipyo ng Biblia at sumangguni sa mga ito.

PASIGLAHIN ANG PAGLAGO. “Gaya ng mga sanggol na bagong panganak, hangarin ninyo ang dalisay na gatas ng Salita, upang sa pamamagitan nito ay lumago kayo” (1 Pedro 2:2). Ang espirituwal na paglago ay nangangailangan ng espirituwal na pagkain mula sa Salita ng Diyos, maging ito man ay simpleng “gatas” o mas mataas na “karne”. Tinutulungan ng matigas na pagkain ang mga mananampalataya na sumulong tungo sa kahustuhan (Hebreo 5:13-14). Kung hindi lumalago sa Salita ang di-pa-hinog na mananampalataya, mas madali siyang matukso sa mga bagay na humahantong sa pagbagsak sa moralidad at sa pagtalikod sa aktibong pakikilahok sa buhay ng iglesya (Hebreo 10:25).

HIKAYATIN ANG KABANALAN. “Paano mapananatiling malinis ng isang binata ang kanyang sarili? Sa pag-iingat nito ayon sa Iyong daan” (Awit 119:9). Ang utos ng Panginoon ay, “Magpakabanal kayo sapagkat Ako ay banal” (1 Pedro 1:15). Gusto Niyang tayo ay walang kapintasan” kahit hindi tayo perpekto (Colosas 1:22). Gusto Niyang iwasan natin ang karumihan. Ang mananampalatayang regular na kumakain ng Salita ang pinakamalamang na magkakaroon ng banal na pamumuhay. Sa pagtutuwid ng pag-uugali, ang Salita ang pangunahing espirituwal na sandata sa pagdudulot ng pagkakumbinsi at pagbabago.

KAAYUSAN NG IGLESYA. “Sila ay patuloy na nagtatalaga ng kanilang sarili sa turo ng mga apostol at sa pakikisama, sa pagpipira-piraso ng tinapay at sa mga panalangin” (Mga Gawa 2:42). Narito ang maikling pahayag ng mga gawain ng

unang iglesya. Ang kaayusan ng pamamahala ng mga matatanda at mga diakono, kasama ang mga katangiang kailangan, ay inilalahad sa Filipos 1:1 at 1 Timoteo 3:1-13. Ang mga gawain ng mga kaloob sa loob ng katawan, na lahat ng miyembro ay nakikilahok, ay ibinigay sa 1 Corinto 12. Ang pag-ibig ni Cristo sa iglesya ay sinasabi sa Efeso 5:25 at gayundin ang kahalagahan nito. Iniibig mo ba ang iglesya nang may pagsasakripisyo?

“Mga asawang lalaki, ibigin ninyo ang inyong mga asawa, gaya rin naman ng pag-ibig ni Cristo sa iglesya at ibinigay ang Kanyang sarili para rito...Mga anak, sundin ninyo ang inyong mga magulang...Igalang mo ang iyong ama at ina upang mapabuti ka”. Efeso 5:22-25, 6:1-4

MGA PRINSIPYO SA BUHAY PAMPAMILYA, “...wala nang lalaki o babae; sapagkat kayong lahat ay iisa kay Cristo Jesus” (Galacia 3:28). May banal na kaayusan sa loob ng pamilya na hindi sumasalungat sa pagkakapantay-pantay. Ang panata ng pag-aasawa ay sagrado at may bisa (Hebreo 13:4, 1 Corinto 7:3-5). Mahigpit na limitado ang diborsiyo (Mateo 5:32, 19:9, 1 Corinto 7:15). Ang Diyos ay dapat mauna sa pamilya nang hindi ipinahihiwatig ang anumang pagpapabaya sa mga pangunahing obligasyon. Dapat suportahan ng mga asawang lalaki ang kanilang mga asawa (1 Timoteo 5:8). Dapat sumunod ang mga anak sa kanilang mga magulang (Efeso 6:1).

PAG-AAYOS NG MGA HINAING. “Bukod dito, kung magkasala sa iyo ang iyong kapatid...” (Mateo 18:15-17). Gusto ng Diyos na alisin ang alitan at makitang agad na naayos ang mga di-pagkakasundo. “Kung maaari, hangga’t nasa inyo, makipagpayapayan kayo sa lahat ng tao (Roma 12:18). Ang pagpapatawad ay dapat maging ugali (Colosas 3:13). Iniuutos ang pagpapalampas sa mga pagkakasala sa halip na pagdamdam (Kawikaan 19:11). Ipinagbabawal ang pagkakalat ng mga hinaing (Kawikaan 17:9). Ang paggawa ng kapayapaan ay pinupuri ng Diyos.

PAGGABAY SA PANGANGASIWA NG MGA KAYAMANAN. “Parangalan mo ang Panginoon ng iyong mga ari-arian...ang nangungutang ay nagiging alipin ng nagpapautang” (Kawikaan 3:9, 22:7). Hahatulan ng Diyos ang paraan ng pangangasiwa ng mga mananampalataya sa kanilang salapi. Pinapayuhan Niya tayong “mag-impok ng kayamanan sa Langit”, hindi sa lupa. Nagbababala Siya laban sa pag-ibig sa salapi o sa “pagkabalisa tungkol sa materyal na pangangailangan. Dapat nating ibigay sa Diyos ang mga unang bunga ng ating kita (mula sa itaas, bago ang iba). Tayo ay dapat magbigay nang regular, ayon sa proporsiyon, at may sistema (1 Corinto 16:1-2). Binababalaan ang mga mananampalataya tungkol sa pagkakautang.

PAG-UNAWA SA MGA BANAL NA PRINSIPYO. “Bigyan Mo ako ng pang-unawa upang aking sundin ang Iyong kautusan at ingatan ito ng buong puso ko”, daing ng Mang-aawit (Awit 119:34). Maging ang mga walang muwang ay makasusumpung ng pang-unawa sa pamamagitan ng Salita (Awit 119:130). Kailangan mong malaman ang Salita upang matagpuan ang mga prinsipyo nito. Kailangan mong dumaing para sa pang-unawa at karunungan.

Ang mga sumusunod na talata ay mahalaga sa pagtuturo ng daan tungo sa paglago.

Mga Priyoridad (Mateo 6:33)

Pagka-Panginoon (Lucas 6:46)

Pagtatalaga (Roma 12:1-2)

Pagsunod (Juan 14:21)

Pananatili (Juan 15:4)

Pagtitiyaga (Isaias 40:31)

Pagbilang sa sarili (Roma 6:11)

Pagpapasakop ng sarili (Roma 6:13)

Pagdurusa (1 Pedro 2:20)

Pagkakaisa (1 Corinto 1:10)

Kapangyarihan (Efeso 3:20)

Kabanaan (1 Pedro 1:15)

Pagpapasakop (Efeso 5:21)

Tahimik na panahon (Marcos 1:35)

Salita (Jeremias 15:16)

Panalangin (1 Juan 5:14-15)

paghingi (Mateo 7:7)

pamamagitan (1 Timoteo 2:1)

pagpupuri (Hebreo 13:15)

pagpapasalamat (1 Tesalonica 5:18)

pagtatapat ng kasalanan (Kawikaan 28:13)

Saksi (Mga Gawa 1:8)

Lingkod (Mateo 10:26-27)

Mga Manggagawa (Mateo 9:37-38)

Pagkaalagad (Lucas 9:23, 14:26-33)

Tiyak na nakikita ng diyablo ang kapangyarihan ng Salita ng Diyos sa puso ng tao. Kinatatakutan niya maging ang natitirang epekto nito sa pabayang nakikinig. “Dumarating ang masama at inaagaw ang naihasik sa puso” (Mateo 13:19). Sinisikap ng mga rehimeng walang Diyos na sirain o ipagbawal ang bawat kopya ng Biblia, upang hindi ito mabasa ng kanilang mamamayan. Sinisikap ng mga makasanlibutang puwersa na ilayo ito sa mga paaralan. Ang mga kalaban ng Panginoon ay walang tigil na sumusulat at nagtuturo sa pagtatangkang siraan ang Kasulatan at ang awtoridad nito. Wala nang ibang aklat na humarap sa ganitong pagsalakay sa kasaysayan ng tao. Bakit?

Kung ganoon kalaki ang espirituwal na impluwensiya nito sa mga tao, sa paningin ng mga kaaway ng Panginoon, bakit natin ito pinababayaan? Mahina tayo dahil hindi tayo kumakain nito araw-araw. Bakit, kapag tayo ay dumadalaw, nagpapayo, o nagsasalita, ay hindi natin mas madalas sabihin, gaya ng ginawa ng ating Tagapagligtas, “sinasabi ng Kasulatan”?

Inilathala nang may pahintulot ni O. J. (Jean) Gibson. Ang karapatang-ari ay hawak ng Fairhaven Bible Chapel, San Leandro, California.

Published by permission of O. J. (Jean) Gibson. Copyright is held by Fairhaven Bible Chapel, San Leandro, California.

Sa Diyos ang lahat ng kaluwalhatian.